ԱԶԴԱԿ
ՕՐԱԹԵՐԹ

AZTAG QUOTIDIEN POLITIQUE ET LITTERAIRE أزتاك جريدة يوميّة سياسية وأدبية. المديرة المسؤولة: إيڤا درويشيان

1500 Լ.Ո. 82ՐԴ ՏԱՐԻ, ԹԻՒ 253 (23068) ՇԱԲԱԹ, 17 ՅՈՒՆՈՒԱՐ 2009 10 ԷՋ

ՎԱԼՏՆԵՐ ՀԱՅԱՍՏԱՆ ՊԻՏԻ ԱՅՑԵԼԷ

19 յունուարին աշխատանքային այցելութեամբ Հայաստան պիտի ժամանէ Եւրոպական Միութեան արտաքին յարաբերութիւններու եւ եւրոպական դրացնութեան քաղաքականութեան հարցերով յանձնակատար Պենիթա Ֆերրօ-Վալտների գլխաւորած պատուիրակութիւնը:

Հայաստանի արտաքին գործոց նախարարութեան մամլոյ եւ տեղեկատուութեան վարչութիւնը կը տեղեկացնէ, որ այցելութեան ընթացքին նախատեսուած են պատուիրակութեան հանդիպումները Հայաստանի նախագահ Սերժ Սարգսեանի եւ արտաքին գործոց նախարար Էդուարդ Նալբանդեանի հետ:

ԱԿՆԱՐԿ

ՍՊԱՌՈՂԱԿԱՆ ՇՈՒԿԱՆԵՐ

Կապայի դէպքերուն դիմաց յայտարարողական մակարդակի վրայ թրքական մարտավարական խաղերը հետեւողականութեան, կամ աւելի ճիշդը պիտի ըլլար ըսել, համահնչեղութեան կարգի խախտում կ'արձանագրեն: Հակառակ անոր որ ընդհանրապէս օրինաչափ է համեմատաբար բաց դռներ տեսնել արտաքին գործոց նախարարներու յայտարարութիւններուն մէջ, այսուհանդերձ դերերու բաշխումի բացայայտ խաղը կ'երեւի վարչապետ Էրտողանի կարծր եւ Թուրքիոյ արտաքին գործոց նախարարութեան ղեկավար Ալի Պապաճանի որդեգրած համեմատաբար մեղմ մօտեցումներուն միջեւ:

Արդարեւ, թրքական ելեկտրոնային կայքէջեր մրցավազքի մէջ են Կապայի դէպքերուն նկատմամբ թուրք պաշտօնատարներուն յայտարարութիւնները լուսաբանելու եւ մեկնաբանելու գործին մէջ: Լուսարձակի տակ առնենք թրքական դիւանագիտութեան աղբիւրներու կողմէ շրջանառութեան մէջ դրուած լրատուութիւններու հետեւեալ կէտերը.

Ա.- Թրքական դիւանագիտութիւնը համաձայն չէ Իսրայէլը դատապարտելու եւ անոր նկատմամբ պատժամիջոցներ հաստատելու կոչերուն ընդառաջելու:

Բ.- Թուրքիոյ համար աւելի տրամաբանական է եւ ձեռնտու գերադասել ռազմավարական մտածողութիւնը:

Գ.- Դիւրին չէ Սուրիոյ եւ Իրանին նման համաչափ հեռաւորութիւն պահել Իսրայէլէն:

Նախքան թրքական դիւանագիտութեան կատարած հրապարակումներուն բովանդակութիւնը թուրք վարչապետի կատարած յայտարարութիւններուն հետ համեմատելը, պահ մը փորձենք աւելի պարզացնել դիւանագիտականօրէն ըսել ուզուածը: Պարզ ու մեկին ձեւով կ'ըսուի, որ Թուրքիոյ ռազմավարական գործընկերութեան հանգամանքը պարտաւորեցնող է թրքական պետութեան համար, որ իր պետական շահերը պէտք է շարունակէ գերադասել որեւէ այլ գործօնէ կամ կացութեան պարտադրանքէ: Իսկ երրորդ կէտը, որ բնական շարունակութիւնն է առաջին երկուքին, պէտք է իյնէ ոչ միայն Կապայի դիպաշարին, այլեւ՝ թրքական շարժումներուն եւ շրջանային մակարդակի վրայ կարգացումներուն հետեւողներուն ուշադրութիւնը:

Այսպէ՛ս: Պահ մը շրջանցելով Իրանի նշումը, մտաբերենք, որ Թուրքիա կը յաւակնէր Սուրիա-Իսրայէլ փուլային բանակցութիւններուն մէջ վերցուցած ըլլալ միջնորդական հիմնական դերակատարութիւն: Կապայի դէմ յայտարարուած պատերազմի օրերուն թրքական դիւանագիտութեան այս անգամ բարձրագոյն պաշտօնատարը Թուրքիոյ դէմ արձակուած վիրաւորանք կը նկատէր Իսրայէլի յանկարծակի յարձակումը, որուն հետեւանքով ալ կ'առկախուէին բանակցութիւնները:

Հիմա, ճիշդ ի՞նչ կ'ըսուի: Միջնորդը կը յայտարարէ, որ կարելի չէ հաւասարաչափ հեռաւորութիւն պահել Սուրիայէն եւ Իսրայէլէն: Երկրորդը իր ռազմավարական յատուկ գործընկերն է, իսկ առաջինը Իրանի առընթեր դասակարգելի պետութիւն (իմա՛ Արեւմուտքին համար միեւնոյն դասակարգումին տակ արձանագրուած երկիրներ): Միջպետական յարաբերութիւններու փրաքթիքային մէջ թերեւս դժուար կ'ըլլայ օրինակներ գտնել, ուր միջնորդական առաքելութիւն ստանձնած պետութիւնը հակամարտող կողմերուն նկատմամբ բացայայտ կը յայտարարէ, որ չի կրնար հաւասար հեռաւորութիւն պահել, մեկնելով իր երկրի եւ պետութեան ռազմավարական շահերէն:

Այս դիտարկումը տակաւին բաւարար չէ թրքական գործադիր իշխանութեան տարբեր բաժանմունքներուն միջեւ արձանագրուող հակասութիւնները ընդգծելու: Վարչապետ Էրտողան կարմացնող շեշտադրումներով ի նպաստ Կապայի ժողովուրդին կը դիրքորոշուէր: Աւելի՛ն. «մարդկութեան դէմ ոճիր» իրաւաքաղաքական հետեւանքներ պարփակող յայտարարութեամբ հանդէս կու գար կանգուածային լրատուամիջոցներու ներկայացուցիչներուն առջեւ:

«Մարդկութեան դէմ ոճիր»ի պատասխանատուութիւնը միջպետական բեմերու վրայ կ'արծարծուի: Այլապէս քարոզչական դաշտերու մէջ կը սահմանափակուի, կամ ինչպէս այս պարագային է, սպառողական յստակ շուկաներ ճշդած կ'ըլլայ: Կը բաւէ կարդալ Կապայի դէպքերուն վերաբերեալ ՄԱԿ-ի թիւ 1860 բանաձեւի որդեգրման ընթացքին Թուրքիոյ արտաքին գործոց նախարարին ելոյթը, ուր ոչ միայն խօսք չկար մարդկութեան դէմ կատարուած ոճիրին մասին, այլեւ կար յստակ ճիգ՝ հակամարտող կողմերուն միջեւ հաւասարակշռութիւն պահելու:

Թուրքիոյ ձեռնարկած մարտավարական խաղը կը թուէր, որ քիչ մը աւելի երկար կրնար տեւել: Միեւնոյն պետութեան տարբեր ներկայացուցիչները իրենց յայտարարութիւններով փաստեցին, որ անիկա կարճաժամկէտ նկրտում է թէ՛ գին, որ անիկա կարճաժամկէտ նկրտում է թէ՛ թուրք հասարակութեան եւ թէ՛ արաբական աշխարհին ուղղուած: Կան նախադրեալներ մտախարհին ուղղուած: Կան նախադրեալներ մտածելու, որ ժամանակը աւելիով ցոյց կու տայ, թէ այդպէ՛ս է:

«Ա.»

ԿԱԶԱՅԻ ՀԱՐՑՈՎ ԱՐԱԲԱԿԱՆ ՎԵՀԱԺՈՂՈՎ՝ ՏՈՀԱՅԻ ՄԷՋ

ՆԱԽԱԳԱՀ ՍԼԷՅՄԱՆ ԿՈՉ Կ'ՈՒՂՂԷ ԱՂԷՏԻՆ ԱՀԱՒՈՐՈՒԹԵԱՆ ԴԻՄԱՑ ՄԻԱՑԵԱԼ ԿԵՑՈՒՈՂՔ ՈՐԴԵԳՐԵԼՈՒ

Քաթար եւ Մաւրիտանիա երէկ Տոհայի մէջ տեղի ունեցած Կազայի հարցով արտակարգ վեհաժողովին ընթացքին յայտարարեցին, որ կը սառեցնեն Իսրայէլի հետ իրենց տնտեսական եւ քաղաքական յարաբերութիւնները: Ծանօթ է, որ Մաւրիտանիա իր մայրաքաղաք Նուաքշոթի մէջ իսրայէլեան դեսպանատուն ունի եւ Իսրայէլի հետ դիւանագիտական յարաբերութիւններ, իսկ Քաթար՝ առեւտրական համակարգումի իսրայէլեան գրասենեակ մը:

Տոհայի վեհաժողովին մասնակցեցան արաբական 13 պետութիւններու ներկայացուցիչներ, չորս իսլամական երկիրներու ղեկավարներ եւ ներկայացուցիչներ, ինչպէս նաեւ Վենեգուելլայի նախագահ Հիւկօ Չաւեզի կողմէ ներկայացուցիչ մը: Թուրքիան կը ներկայացներ թրքական կառավարութեան բանբեր Ճեմիլ Չիչեք: Վեհաժողովին մասնակցեցան Քաթար, Մարոք, Լիպիա, Օման, Ճիպութի, Սոմալի, Ալճերիա, Սուրիա, Լիբանան, Քոմորեան կղզիներ եւ Մաւրիտանիա:

Վեհաժողովի բացումին ընթացքին Քաթարի իշխան շէյխ Համատ Պըն Խալիֆա Ալ Թանի ցանկութիւն յայտնեց, որ «եթէ այսօր մեզի հետ մեր բոլոր եղբայրները ներկայ ըլլային՝ հաւաքական կերպով քննարկելու համար Կազայի դէմ կատարուած յարձակումը՝ երանի մեզի հետ նոյն սեղանին վրայ քննարկում կատարէին, հոգ չէ, թէ տարբեր կարծիքներ ունենային»:

Ան աւելցուց «Կը փափաքէինք, որ պաղեստինցի նախագահ Ապու Մազեն ներկայ գտնուէր, որպէսզի քննարկէ իր ժողովուրդին դատը, սակայն ան նախընտրեց ներկայ չգտնուիլ»: Քաթարի իշխանը նաեւ ըսաւ, թէ Լիբանանի մէջ Դիմադրութեան յաղթանակը այս դարուս նշանակալից երեւոյթներէն մէկն է:

Համասի քաղաքական գրասենեակի ղեկավար Խալետ Մաշաալ յայտնեց, որ Կազայի դէմ իսրայէլեան յարձակումին նպատակը «Դիմադրութիւնը բնաջնջելն է, որպէսզի լուծումի իսրայէլեան-ամերիկեան պայմաններուն դիմաց ճամբան բաց ըլլայ»:

Սուրիոյ նախագահ Պաշշար Ասատ յայտարարեց, որ «Կազայի ճակատագիրը մեր ճակատագիրն է», եւ արաբական կառավարութեանց կոչ ուղղեց՝ Իսրայէլի հետ բոլոր ուղղակի եւ անուղղակի յարաբերութիւնները խզելու: Ան ըսաւ, թէ Իսրայէլի հետ խաղաղութեան արաբական նախաձեռնութիւնը մեռած է արդէն:

Լիբանանի հանրապետութեան նախագահ գօր. Միշել Սլէյման իր կարգին կոչ ուղղեց «աղէտին ահաւորութեան դիմաց խղճի եւ միացեալ կեցուածք որդեգրելու»: Ան ըսաւ, թէ «առանցքներու քաղաքականութիւնը պէտք չէ սրբագործուի եւ անհրաժեշտ է արաբական միացեալ կեցուածք մը որդեգրել»:

Սուտանի նախագահ Օմար Պաշիր իր կարգին ըսաւ, որ «լաւագոյն օժանդակութիւնը, որ կրնանք տրամադրել, նիւթական, սննդեղէնի եւ մարդասիրական անմիջական օժանդակութիւնն է»:

Շար.ը՝ էջ 2

ԿԱԶԱՅԻ ՄԷՋ ՉԻՆԱԴԱԴԱՐԻ ՀԱՍՏԱՏՄԱՆ ՋԱՆՔԵՐԸ ԹԱՓ ԿԸ ՍՏԱՆԱՆ

Իսրայէլ ուրբաթ օր յայտնեց, որ Կազայի դէմ իր յարձակումը թեւակոխած է «իր վերջին հանգրուանը», մինչ այլ նախանշաններ եւս երեւան եկան, թէ երեք շաբաթուընէ ի վեր տեղի ունեցող եւ 1170 պաղեստինցի զոհ պատճառած յարձակումին վերջ տուող զինադադարի մը համաձայնութիւնը մօտ է:

Բայց եւ այնպէս, Իսրայէլ մետասաներորդ պահուն մերժեց Համասի կողմէ առաջարկուած զինադադարի պայմաններէն առնուազն երկուքը եւ համեմատական մեղմացումէ ետք դարձեալ ռմբակոծեց Կազան:

Իսրայէլի վարչապետ Էհուտ Պարաքի բանբեր Մարք Ռեկեւ խօսելով զինադադարի հաստատման ջանքերուն մասին ըսաւ.«Վերջին հանգրուանը թեւակոխած ենք»:

Արեւմտեան պաշտօնատարներ «Ռոյթըրզ» լրատու գործակալութեան յայտնեցին, որ Օլմերթ, Պաղեստինեան իշխանութեան նախագահ Մահմուտ Ապպաս եւ Եգիպտոսի նախագահ Հիւսնի Մուպարաք կիրակի օր կրնան զինադադարի համաձայնութիւն մը ստորագրել:

Պատասխանելով իսրայէլեան պատերասփիւռի 10-րդ կայանի այն հարցումին, թէ Իսրայէլ միակողմանի կերպով պէ՞տք է դադրեցնէ բախումները, Իսրայէլի արտաքին գործոց նախարար Ցիփի Լիվնի ըսաւ.«Ապահովական հարցերով զբաղող սեղմ կառավարութիւնը ժողով պիտի գումարէ՝ որոշում մը տալու համար»:

«Ժագիրա» պատկերասփիւռի արբանեակային կայանը հաղորդեց, թէ իսրայէլեան աղբիւրներ իրենց կարգին յայտնեցին, որ Իսրայէլ կ'ուղղուի առանց Համասի հետ համաձայնութիւն կնքելու Կազայի մէջ զինադադար յայտարարելու:

Միւս կողմէ, Իսրայէլի պաշտպանութեան նախարարի խորհրդական Ամոս Կիլատ պաշտպանութեան նախարար Էհուտ Պարաքի զեկուցեց Գահիրէի մէջ երէկուան յաւելեալ բանակցութիւններուն արդիւնքներուն մասին: Համասի բանագնացները այսօր Գահիրէի մէջ եգիպտացիներուն հետ հանդիպում պիտի ունենան՝ քննարկելու համար իսրայէլեան պատասխանը:

ԱԶՐՊԷՅՃԱՆ ԿԸ ԲՈՂՈՔԷ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻՆ ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՋԷՆՔԻ ԵՆԹԱԴՐԵԼ ՄԱՏԱԿԱՐԱՐՄԱՆ ԱՌՆՉՈՒԹԵԱՄԲ

Ազրպէյճանի արտաքին գործոց նախարարութիւնը նախանցեալ օր հանդէս եկած էր յայտարարութեամբ մը բողոքելով Ռուսիոյ կողմէ Հայաստանին զինամթերքի ենթադրեալ մատակարարման կապակցութեամբ:

«Ազրպէյճանի արտաքին գործոց նախարարութիւնը վճռական բողոք կը յայտնէ Հայաստանին զէնքի փոխանցման հետ կապուած, եւ Ռուսիոյ կոչ կ'ուղղէ ձեռնարկելու անհրաժեշտ քայլերը կանխելու համար հետեւանքները», ըստ ԱՖՓ լրատու գործակալութեան կ'ըսուի յայտարարութեան մէջ:

Ազրպէյճանի արտաքին գործոց նախարարութիւնը կը հաղորդէ, որ զինամթերքի ենթադրեալ մատակարարումը կը խախտէ Լեռնային Ղարաբաղի տագնապին վերսկսումը կանխելու նպատակով ՄԱԿ-ի ընդունած բանաձեւերը:

«Զինամթերքի մատակարարումը կը նպաստէ Ազրպէյճանի տարածքին մէկ մասը բռնագրաւած Հայաստանի զինուորական ներուժի ամրապնդման», կը յայտարարէ Ազրպէյճանի արտաքին գործոց նախարարութիւնը:

Շար.ը՝ էջ 10

ԷՐՏՈՂԱՆ. «*ԻՍՐԱՅԷԼ ՄԱԿ-Ի ՇԷՆՔԸ ՀԱՐՈՒԱԾԵԼՈՎ ԱՄԲՈՂՋ ԱՇԽԱՐՀԻՆ ՄԱՐՏԱՀՐԱՒԷՐ Կ'ՈՒՂՂԷ*»

Թուրքիոյ վարչապետ Ռեճեփ Թայիփ Էրտողան ուրբաթ օր յայտնեց, թէ ՄԱԿ-ի ընդհանուր քարտուղար Պան Քի Մունի Իսրայէլ այցելութեան ընթացքին, վերջինս Կազայի մէջ ՄԱԿ-ի շէնքը հարուածելով ամբողջ աշխարհին մարտահրաւէր ուղղեց:

Խօսելով Անգարայի մէջ Արդարութիւն եւ բարգաւաճում կուսակցութեան մէկ ժողովին ընթացքին՝ Էրտողան ըսաւ, թէ Իսրայէլ իսկութեան մէջ Կազայի մէջ իր արարքներով ամբողջ աշխարհի հետ կը կատակէ:

Ան յայտնեց, որ «կ'ուզեմ վերանորոգել Իսրայէլի ուղղուած իմ կոչս. դադրեցուր այս պատերազմը, նախքան յաւելեալ անմեղ անհատներ եւ մանուկներ կորսնցնեն իրենց կեանքը եւ ընտանիքներ քանդուին»:

«Կ'ուզեմ աշխարհին կոչ մը ուղղել. ձեր աչքերը մի՛ փակէք այս վայրագութեան դիմաց եւ լուռ մի՛ կենաք ի տես այս ջարդին: Անոնք, որոնք լուռ կը մնան եւ չեն հակազդեր Իսրայէլի այս սխալ արարքին, գործակից կ'ըլլան անոր», ըսաւ Էրտողան:

Թուրքիոյ վարչապետը նաեւ ըսաւ, թէ «իբրեւ Թուրքիա մեր առաջնահերթութիւնն է (Կազայի մէջ) անմիջապէս զինադադար հաստատել:

ԿԱԶԱ ԹՐՔԱԿԱՆ ԽԱՂԱՂԱՊԱՀ ՈՒԺԵՐ ՈՒՂԱՐԿԵԼԸ՝ ԱՆՀԱՒԱՆԱԿԱՆ

ՊԱՊԱՃԱՆ. «ԻՍՐԱՅԷԼԻՒ ԿԱՆԱՉ ԼՈՅՍ ՄԻ՛ ՏԱՔ»

Թուրքիոյ արտաքին գործոց նախարար Ալի Պապաճան Պոսնիա իր այցելութեան ընթացքին անուղղակի կերպով Միացեալ Նահանգներուն ակնարկելով զգուշացուց, որ այնքան ատեն որ կարգ մը երկիրներ Թել Աւիւի վարչակազմին Կազայի հարցով կանաչ լոյս կու տան, յարձակումները պիտի շարունակուին:

Ան շեշտեց, որ Թուրքիա աշխուժ կերպով առնչուած է շրջանին մէջ զինադադարի մը հաստատման ձգտող գործընթացին: «Թրքական պատուիրակութիւնը կը շարունակէ Գահիրէի մէջ բանակցիլ», ըսաւ ան:

Թրքական աւագ դիւանագիտական աղբիւր մը «Թուտէյզ Ջաման» օրաթերթին յայտնած է, որ Կազա թրքական խաղաղապահ ուժեր առաքելու հարցը բացառուած է: Ան այդ քայլը անհաւանական նկատած է, որովհետեւ Համաս այդպիսի բան չէ խնդրած:

Դիւանագիտական աղբիւրներ նաեւ յայտնած են, որ Թուրքիա Համասի եւ Ֆաթհի միջեւ համախոհութիւն յառաջացնելու գործընթացին մէջ դերակատարութիւն պիտի ստանձնէ:

Դիւանագիտական աղբիւրները անհամաձայն են Կազայի դէմ Իսրայէլի յարձակումներու դատապարտումին ու անոր դէմ պատժամիջոցներ հաստատելու կոչերուն: «Եթէ Իրանի եւ Սուրիոյ ճամբուն հետեւիս, այլ դասակարգի մէջ պիտի դասուիս եւ քեզմով պիտի չհետաքրքրուին», կ'ըսեն անոնք՝ շեշտելով, որ Թուրքիոյ համար աւելի տրամաբանական է ռազմավարական կերպով մտածել եւ հարցի լուծման ուղղութեամբ քայլեր առնել:

Աղբիւրները կը նշեն, թէ դիւրին չէ Սուրիայէն եւ Իրանէն հեռաւորութիւն պահելու նման Իսրայէլէն եւս հեռաւորութիւն պահել: Նշելով, որ Իսրայէլի ուղղուած Թուրքիոյ քննադատութիւնը կը վերաբերի Կազայի մէջ տիրող մարդկային ողբերգութեան, աղբիւրները կ'ըսեն.«Թուրքիա ո՛չ երկրի մը քաղաքայինները, ո՛չ ալ ցեղի մը կամ կրօնի մը անդամները թիրախ կը դարձնէ: Թուրքիա նոյնպիսի ուժեղ հակազդեցութիւն պիտի ունենար, եթէ իսրայէլացի քաղաքայիններ նոյն ձեւով սպաննուէին»:

ՎԵՐՋԻՆ ՀՐԱԺԵՇՏ ՄԵԾ ԱՐՈՒԵՍՏԱԳԷՏ ՄԱՆՍՈՒՐ ՌԱՀՊԱՆԻԻՆ

Երէկ կէսօրէ ետք ժամը 3:00-ին, Լիբանան հրաժեշտ տուաւ իր մեծ զաւակներէն մէկուն՝ արուեստագէտ Մանսուր Ռահպանիին: Խուռներամ բազմութեան մը ներկայութեամբ, Անթիլիասի Յոյն ուղղափառ Մար Էլիաս եկեղեցւոյ մէջ տեղի ունեցաւ պաշտօնական եւ ժողովրդային յուղարկաւորութիւն: Մեծ արուեստագէտին կտակին համաձայն, անոր դագաղը պատրաստուած էր տախտակներէն այն թատրոնին, որուն վրայ բեմադրուած էին թատերգութիւնները: Դագաղը փաթթուած էր լիբանանեան դրօշակով:

Յուղարկաւորութեան արարողութեան ընթացքին հանրապետութեան նախագահը կը ներկայացներ մշակոյթի նախարար Թամմամ Սալամ, խորհրդարանի նախագահ Նեպիհ Պըրրիին՝ երեսփոխան Միշել Մուսա, իսկ վարչապետ Ֆուատ Սինիորան՝ տեղեկատուութեան նախարար Թարեք Մըթրի: Ներկայ էր նաեւ Լիբանանի մէջ Սուրիոյ դեսպանատան գործակատար Շաուքի Շմաթ՝ իբրեւ Սուրիոյ նախագահ Պաշշար Ասատի ներկայացուցիչ:

Յուղարկաւորութեան արարողութեան նախագահեց Յոյն ուղղափառ համայնքի Լեռնալիբանանի առաջնորդ Ժորժ Խտըր եպիսկոպոսը: Մեծի Տանն Կիլիկիոյ Արամ Ա. կաթողիկոսը կը ներկայացներ Կոմիտաս արք. Օհանեան:

Յուղարկաւորութեան ընթացքին Խտըր եպիսկոպոս արտասանեց սրտի խօսք մը, որուն ընթացքին վեր առաւ Ռահպանի ընտանիքին եւ ի մասնաւորի Մանսուր Ռահպանիի ունեցած մեծ ներդրումը՝ լիբանանեան արուեստի աշխարհին մէջ:

Այնուհետեւ խօսք առաւ հանրապետութեան նախագահի ներկայացուցիչ՝ մշակոյթի նախարար Թամմամ Սալամ, որ յանուն նախագահ Սլէյմանի յետ մահու մեծ արուեստագէտը պարգեւատրեց Լիբանանեան արժանեաց ոսկեայ շքանշանով:

Յուղարկաւորութեան արարողութենէն ետք հանգուցեալին մարմինը ամփոփուեցաւ ընտանեկան դամբարանին մէջ:

ԼՕԽ-Ի ՇՐՋԱՆԱՅԻՆ ՎԱՐՉՈՒԹԵԱՆ ԴԱՍՏԻԱՐԱԿՉԱԿԱՆ ՅԱՆՁՆԱԽՈՒՄԲ

ԴԱՍԱԽՕՍՈՒԹԻՒՆ

Նիւթ **«ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԳՈՐԳԱՐՈՒԵՍՏԸ»**

Կը ներկայացնէ **ԴՈԿՏ. ՄՈՎՍԷՍ ՀԵՐԿԵԼԵԱՆ**

Տեղի կ՚ունենայ երկուշաբթի, 19 յունուար 2009-ին, առաւօտեան ժամը 10:00-ին, ԼՕԽ-ի «Արաքսի Պուլղուրճեան» ընկերաբժշկական կեդրոնի «Թնճուկեան» սրահին մէջ, 4-րդ յարկ:

ՀՐԱՒԷՐ

ԼՕԽ-Ի «ԱՐԱԳԱԾ» ՄԱՍՆԱՃԻՒՂ

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԻՒՆ

ԼՕԽ-ի «Արագած» մասնաճիւղի կազմակերպած տարեկան վիճակահանութեան շահող տոմսին թիւն է 080:

ՀԱՄԱԶԳԱՅԻՆԻ ԳԵՂԱՐՈՒԵՍՏԻ ԴՊՐՈՑՆԵՐՈՒ «ԵՌԱԳՈՅՆ ՖՈՆՏ»Ի ՍՏԵՂԾՄԱՆ ՄԵԾԱՇՈՒՔ ՀԱՆԴԻՍՈՒԹԻՒՆ

«Հայկական է, պատուական է» նախաձեռնութիւններուն ծիրին մէջ, հովանաւորութեամբ Լիբանանի հայոց թեմի առաջնորդ Գեղամ եպս. Խաչերեանի եւ կազմակերպութեամբ Համազգայինի Լիբանանի Շրջանային վարչութեան, երէկ՝ ուրբաթ, 16 յունուար 2009-ին, երեկոյեան ժամը 8:00-ին, Համազգայինի «Լ. Շանթ» մշակութային կեդրոնի «Գ. եւ Հ. Արմենեան» սրահին մէջ տեղի ունեցաւ Համազգայինի գեղարուեստի դպրոցներու «Եռագոյն ֆոնտ»ի ստեղծման հանդիսութիւնը՝ ներկայութեամբ համազգայնականներու, ծնողներու ու ժողովրդային բազմութեան:

Ձեռնարկին բացման խօսքը արտասանեց Համազգայինի «Լ. Շանթ» մշակութային կեդրոնի տնօրէն Րաֆֆի Տեմիրճեան, որ նշեց, թէ գեղարուեստի դպրոցներու գոյատեւումը կը կարօտի կազմակերպուած աշխատանքի, համազգայնական ոգիի, մասնագէտ արուեստագէտներու եւ նիւթական միջոցներու:

Ան ըսաւ, թէ Համազգայինի գեղարուեստի դպրոցներու «Եռագոյն ֆոնտ»ի ստեղծումը լաւագոյն շարժառիթն է յաւելեալ նեցուկ ապահովելու գեղարուեստի չորս դպրոցներուն, որպէսզի անոնք յաւելեալ թափով շարունակեն իրենց գործունէութիւնը:

Րաֆֆի Տեմիրճեան իր խօսքի աւարտին յայտնեց, թէ «Եռագոյն ֆոնտ»ը մշակոյթի ճամբով Եռագոյնին համար ծառացող համեստ քայլ մըն է, որ իրողապէս իր մեծ ներդրումը պիտի ունենայ գեղարուեստի դպրոցներու նոր ձեռքբերումներուն մէջ:

Համազգայինի Լիբանանի Շրջանային վարչութեան խօսքը փոխանցեց Շրջանային վարչութեան ատենապետ Յակոբ Լատոյեան, որ ըսաւ, թէ ներկայիս Համազգայինի երկու կեդրոնները կը յաճախեն աւելի քան 800 հայ պատանի-պարմանուհիներ, որոնք իրենց դպրոցէն կամ ազատ ասպարէզէն ետք կը հետեւին հայ երգի, երաժշտութեան, թատրոնի, կերպարուեստի եւ պարի:

Լատոյեան նշեց, որ Համազգայինի դժուարութիւնները շատ են, սակայն անոնք օրէ-օր կը յաղթահարուին, երբ «բարերարներ կը կապուին մեզի եւ մեր նիւթական մտահոգութիւնները ստանձնելով զօրավիգ կը կանգնին մեր նախաձեռնութիւններուն»:

Յակոբ Լատոյեան շեշտեց, թէ Համազգայինի բոլոր կառոյցները կը գործեն **«Հայկական է, պատուական է»** սկզբունքով, քանի որ իւրաքանչիւր մարզ իր էութեամբ իր հայկական դրոշմը ունի:

Ան նաեւ յայտնեց, որ ֆոնտի գաղափարը Լիբանանի հայոց թեմի առաջնորդ Գեղամ եպս. Խաչերեանին կը պատկանի եւ ան բարերարի մը առաջարկած էր, որ հայկական դպրոցի առաքելութեան չափ գործ տանող կեդրոնի մը հովանաւորութիւնը ստանձնէ, եւ երբ ենթակայ բարերարը ընդառաջած էր այդ առաջարկին, ապա ստեղծուեցաւ «Եռագոյն ֆոնտ»ը:

Իր խօսքը եզրափակելով Յակոբ Լատոյեան հաստատեց, թէ Համազգայինի զոյգ կեդրոնները իրենց այսօրուան կենսունակութեամբ յառաջիկայ տարիներուն նեղ պիտի գան մեր երիտասարդութեան:

Ձեռնարկի ընթացքին գեղարուեստական հարուստ յայտագիրին իրենց մասնակցութիւնը բերին Համազգայինի «Բարսեղ Կանաչեան» երաժշտական քոլեճի աշակերտներն ու ջութակներու եւ կիթառներու համոյթները, որոնք ունեցան բարձրորակ կատարումներ: Իսկ «Արեգ» թատերական դպրոցը ասմունքով եւ գեղեցիկ կենդանի պատկերով ներկայացուց հայութեան կամքն ու գոյատեւելու երաշխիքը:

Հանդիսութեան աւարտին իր սրտի խօսքը փոխանցեց Լիբանանի հայոց թեմի առաջնորդ Գեղամ եպս. Խաչերեան, որ շեշտեց, թէ լիբանանահայութեան ազգային նկարագիրի կերտման մէջ Համազգայինը ունեցած է եւ ունի մեծ դերակատարութիւն:

Առաջնորդ սրբազանը ըսաւ, թէ Համազգայինի «Լ. Շանթ» կեդրոնի հիմնադիրները տեսիլք ունեցած են, որ իրականացած է, եւ այդ տեսիլքին նկատմամբ համազգայնականներուն մօտ միեւնոյն մօտեցումին շարունակութիւնն է, որ շարժառիթ կը հանդիսանայ նորանոր ձեռքբերումներու:

Գեղամ եպս. Խաչերեան նաեւ յայտնեց, որ արուեստը մարդուն որակը կը բարձրացնէ, եւ այս ծիրին մէջ գեղարուեստի դպրոցները իրենց գործունէութեամբ ունին մեծ դեր, որուն գործունէութեան ընդարձակման համար ստեղծուած է «Եռագոյն ֆոնտ»ը:

Առաջնորդ սրբազանը նշեց, որ ֆոնտին հիմնադիրը իր անունը չի յայտարարեր, քանի որ կը նկատէ, թէ հայկականութիւն խորհրդանշող Եռագոյնին անուանումը ամբողջական տուեալ մըն է՝ աւելցնելով, որ բարերարին անունը չյայտարարելը նոյնինքն Ֆոնտին կու տայ յաւելեալ խորհուրդ:

Վերջապէս, Լիբանանի հայոց թեմի առաջնորդը հաստատեց, թէ **«Հայկական է, պատուական է»** կարգախօսը ապրեցնող ու այդ հոսանքին թափ տուող հիմնական կառոյցներէն մէկը կը մնայ Համազգայինի մեծ ընտանիքը:

ՆԱԽԱԳԱՀ ՍԼԷՅՄԱՆ ԿՈՉ...

Շարունակուած Ա. էջէն

Իրանի նախագահ Մահմուտ Ահմատինեժատ կոչ ուղղեց «բոլոր իսրայէլեան արտադրութիւնները, ինչպէս նաեւ սիոնական գոյացութեան հետ կապ ունեցող ընկերութիւնները **պոյքոթի** ենթարկելու»:

Վեհաժողովի աւարտին հրապարակուած հաղորդագրութիւնը բուռն կերպով քննադատեց Իսրայէլը եւ Կազայի դէմ անոր շղթայազերծած յարձակումը, ինչպէս նաեւ անկէ պահանջեց անմիջապէս դադրեցնել ամէն տեսակի թշնամական արարքները եւ անմիջապէս ու ամբողջական կերպով հեռանալ Կազայէն:

Հաղորդագրութիւնը նաեւ կոչ ուղղեց Իսրայէլը միջազգային օրէնքի տրամադրութեան տակ քրէական պատասխանատուութեան ենթարկելու եւ ստիպել զայն փոխհատուցում կատարելու, ինչպէս նաեւ անոր ղեկավարները դատական հետապնդումի ենթարկելու:

Վեհաժողովը շեշտեց Կազայի բոլոր անցքերը անմիջապէս եւ մնայուն կերպով բանալու կարեւորութիւնը, եւ բոլոր երկիրներուն կոչ ուղղեց օժանդակութիւն տրամադրելու եւ Իսրայէլը միջազգային մարդկային օրէնքներու խախտման պատասխանատու նկատելու:

Վեհաժողովը կոչ ուղղեց նաեւ առկախելու Խաղաղութեան արաբական նախաձեռնութիւնը եւ դադրեցնելու Իսրայէլի հետ յարաբերութեանց բնականոնացման բոլոր ձեւերը:

Քաթարի արտաքին գործոց նախարարը, որ մամլոյ ասուլիսի մը ընթացքին փոխանցեց վեհաժողովին որոշումները, յայտնեց, որ Լիբանան վերապահութիւն յայտնած է Խաղաղութեան արաբական նախաձեռնութեան առկախման կէտին առնչութեամբ՝ նկատի ունենալով, որ այդ նախաձեռնութիւնը ստորագրուած էր Պէյրութի մէջ:

«ԱԶԴԱԿ»Ի ՖՈՆՏԻՆ

● Պերճուհի Տէր Գէորգեանի (ծնեալ՝ Մակարոսեան) մահուան քառասունքին առիթով՝

Տէր եւ տիկին Միհրան Մակարոսեան եւ ընտանիք 100 $

ԼՈՅՍ ՏԵՍԱՒ

ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 2008
Խ2. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 4

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

●ՀԱՄԱԶԳԱՅԻՆԻ 80-ԱՄԵԱԿԻ ԱՌԻԹՈՎ ԸՆԹԵՌՆՈՒԼ ԵՒ ՄՏԱԾԵԼ՝ ՀԵՏԵՒԵԼՈՎ Գ. ԳԻՒԶԱԼԵԱՆԻ ՀԱՄԱԶԳԱՅԻՆԸ ՊԱՏՄԵԼՈՒ ՓՈՐՁԻՆ - «ԲԱԳԻՆ»

●ԵՐԱԽՏԻՔԻ ՉԳԱՑՈՒՄՈՎ - *ԱԼԻՍ ԳԱԶԱՆՃԵԱՆ*

●ԱՆԿԱՊ ՅՈՒՇԵՐ - *ՄԵՒՐ ՎԱՐԴԳԷՍ ՇԱՄԼԵԱՆ*

● ՄՕՏԱՒՈՐ ԱՆՑԵԱԼԷՆ, ՈՐ ԱՅՆՔԱՆ ԱԼ ՄՕՏԱՒՈՐ ՉԷ - *ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ ԿԱՐԵՒՈՐԵԱՆ*

●Ի ՅՈՒԺ ՀԱՄԱԶԳԱՅԻՆԻ ՀԱՅԱԳԻՏԱԿԱՆ ԲԱՐԶՐԱԳՈՅՆ ՀԻՄՆԱՐԿԻՆ - *Ս. Դ. ԳՐԻԳՈՐԵԱՆ*

●Ո՛ՒՐ ԷՔ ՁԻՒՆԵՐ - *ԿԱՄԻԼԱ*

● ԿՈՒՍՈՒԹԻՒՆ - *ԼԱԼԱ ՄԻՍԿԱՐԵԱՆ-ՄԻՆԱՍԵԱՆ*

●ՄԵԿԵՆԱՍԸ - *ՊՕՂՈՍ ԳՈՒԲԷԼԵԱՆ*

●ԲԱՆԱՍՏԵՂԾՈՒԹԻՒՆՆԵՐ - *ԼԻԼԻԹ*

● 2008-Ի ԳՐԱԿԱՆՈՒԹԵԱՆ ՆՈՊԵԼԵԱՆ ԴԱՓՆԵԿԻՐԸ՝ ԲՈՒՐԹԻՒՆԸ, ՄԱՐԴԸ ԵՒ ԻՆՔԶԻՆՔ ՅԱՐԳՈՂ ԺԱՆ-ՄԱՐԻ ԿԻՒՄԹԱՒ ԼԸ ՔԼԵՆՉԻՕ

● ԺԱՆ-ՄԱՐԻ ԿԻՒՄԹԱՒ ԼԸ ՔԼԵՆՉԻՕՅԻ ՄԱՏԵՆԱԳԻՏՈՒԹԻՒՆԸ

●ՅԱԿՈԲ ՕՇԱԿԱՆԵՆ ՆԱՄԱԿ ՄԸ ՊԵՏՐՈՍ ՉԱՐՈՅԵԱՆԻՆ

● ՎԿԱՅՈՒԹԻՒՆՆԵՐ ԼՈՅՍ ԵՒ ՍՏՈՒԵՐ ԱՆՑԵԱԼԷՆ - *ԱՆՏՈՆԻՆԱ ՄԱՀԱՐԻ*- ՉԽԱՄՐՈՂ ՅՈՒՇԵՐ - *ՄԱՐՕ ԽԱՉԱՏՐԵԱՆ*

●ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՂՈՐԴԱԿՑԱԿԱՆ ՄԻՋՈՑՆԵՐԸ՝ ԱԶԳԱՅԻՆ ԻՐԱՒ ԱՆԿԱԽՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ԻՆՔՆՈՒԹԵԱՆ ՎԵՐԱԿԱՆԳՆՈՒՄԻ ՊԱՏՈՒԱՆԴԱՆ - *Յ. ՊԱԼԵԱՆ*

● ԱՐՈՒԵՍՏԻ ՄԷՋ ՊԱՏԳԱՄԻ ՈՒՆԿՆԴԻՐ ԳԵՂԱՆԿԱՐՉՈՒՀԻ ԺԱՔԼԻՆ ՕՀԱՆԵԱՆ - ԳԻՐՔԵՐՈՒ ՀԵՏ

ՀԱՅԱՇԷՆ ՀԱՅԱՇԷՆ

ՀՈԳԵՒՈՐ ՀԱՄԵՐԳ

Հովանաւորութեամբ եւ նախագահութեամբ

ԳԵՐԾ. Տ. ԳԵՂԱՄ ԵՊՍ. ԽԱՉԵՐԵԱՆ

(Առաջնորդ Լիբանանի հայոց թեմին)

Կատարողութեամբ՝

Լիբանանի թեմի «ԱՌԱՔԵԼՈՑ» երգչախումբին

Խմբավարութեամբ՝

ԳՐԻԳՈՐ ՍՐԿ. ԱԼԼՈՃԵԱՆԻ

Տեղի կ՚ունենայ այսօր՝ շաբաթ, 17 յունուար 2009-ին, երեկոյեան ժամը 8:00-ին, Հայաշէնի Ս. Յովհաննու - Կարապետ եկեղեցւոյ մէջ:

Կը հրաւիրենք մեր հաւատացեալ ժողովուրդը՝ ներկայ գտնուելու սոյն հոգեպարար համերգին:

ԹԱՂԱԿԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴ
Ս. ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ - ԿԱՐԱՊԵՏ ԵԿԵՂԵՑՒՈՅ

ԼՈՒՐԵՐ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԱՐԱՆԷՆ

ՂԲՊՏԻ, ԱՍՈՐԻ ԵՒ ՀԱՅ ԵԿԵՂԵՑԻՆԵՐՈՒ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՑԻՉՆԵՐՈՒ ՀԱՆԴԻՊՈՒՄ՝ ԱՆԹԻԼԻԱՍԻ ՄԷՋ

Հինգշաբթի, 15 յունուար 2009-ի երեկոյեան ղբպտի, ասորի եւ հայ ուղղափառ եկեղեցիները ներկայացնող միջեկեղեցական հանդիպում մը տեղի ունեցաւ Անթիլիասի մայրավանքին մէջ: Ղբպտի եկեղեցիէն ներկայ էին մետրոպոլիտ Պիշոյ եւ Մարկոս եպիսկոպոս, ասորի եկեղեցիէն ներկայ էին մետրոպոլիտ Ժորժ Սալիպա եւ Տաճիէլ եպիսկոպոս, իսկ հայ եկեղեցիէն Նարեկ եպս. Ալեքմզեան: Հանդիպման ներկայ գտնուեցաւ նաեւ Միջին Արեւելքի եկեղեցիներու խորհուրդի ընդհանուր քարտուղար Կրկես Սալեհ:

Հանդիպման ընթացքին լայնօրէն քննարկուեցան երեք եկեղեցիներու գործակցութեան առնչուած հարցեր, Միջին Արեւելքի եկեղեցիներու եւ Եկեղեցիներու համաշխարհային խորհուրդի հետ յարաբերութեանց վերարժեւորումը, ինչպէս նաեւ այլ եկեղեցիներու հետ աստուածաբանական երկխօսութեան ներկայ վիճակի վերատեսութիւնը: Յատուկ կերպով քննարկումի նիւթ դարձան վեհափառին Վատիկան կատարած վերջին պաշտօնական այցելութիւնը, յունուար ամսուան վերջին օրերուն Վատիկանի մէջ տեղի ունենալիք աստուածաբանական երկխօսութիւնը կաթողիկէ եկեղեցւոյ եւ ուղղափառ ոչ քաղկեդոնական եկեղեցիներու ընտանիքին միջեւ, ինչպէս նաեւ յառաջիկայ մայիսին, Շնուտա Գ., Զագգա Ա. պատրիարքներուն եւ վեհափառին միջեւ տեղի ունենալիք հանդիպումը Անթիլիասի մէջ:

ԱՐԱՄ Ա. ԿԱԹՈՂԻԿՈՍ ՆԱԽԱԳԱՀԵՑ ՄԻՋԻՆ ԱՐԵՒԵԼՔԻ ԵԿԵՂԵՑԻՆԵՐՈՒ ԽՈՐՀՈՒՐԴԻ ԳՈՐՁԱԴԻՐ ՎԱՐՉՈՒԹԵԱՆ ԺՈՂՈՎԻՆ

Հինգշաբթի, 15 յունուար 2009-ին, Մարոնի եկեղեցւոյ համագումարներու կեդրոնատեղիին մէջ, Հարիսա, տեղի ունեցաւ Միջին Արեւելքի եկեղեցիներու խորհուրդի գործադիր վարչութեան ժողովը, որուն մասնակցեցան 25 անդամներ, խորհուրդի բարձրաստիճան պաշտօնեաները գլխաւորութեամբ ընդհանուր քարտուղար Կրկես Սալեհի: Միօրեայ հանդիպման հիմնական օրակարգը տնտեսական վարչական կարգ մը հարցերու քննարկումն էր:

Համագումարին նախագահեց Արամ Ա. կաթողիկոս եւ այս առիթով իր խօսքը փոխանցեց ներկաներուն: Վեհափառը ընդհանուր գիծերով ներկայացուց Միջին Արեւելքի դիմագրաւած մարտահրաւէրները եւ ապա անդրադարձաւ շրջանի եկեղեցիներու խորհուրդին: Ան ըսաւ, թէ եկեղեցիները անհրաժեշտօրէն պէտք է քայլ պահեն իրենց շրջապատին մէջ տեղի ունեցող զարգացումներուն եւ յառաջացող մտահոգութիւններուն հետ: Ան նաեւ նշեց, որ չենք կրնար անտեսել միջազգային տագնապը, շրջանին մէջ տեղի ունեցող քաղաքական ու ապահովական վերիվայրումները, մարդկային իրաւանց անտեսումը, զանազան ծեւերով արտայայտուող բռնութիւնները, Կազայի մէջ պարզուած ողբերգական վիճակը եւ այլն: Վեհափառը ըսաւ, թէ Միջին Արեւելքի եկեղեցիներու խորհուրդը իբրեւ Միջին Արեւելքի եկեղեցիները ներկայացնող կառոյց, պէտք է արտայայտէ եկեղեցիներու հաւաքական կամքը եւ ծառայութիւնը:

ՔԱՆԱՏԱՅԻ «ՀՈՐԻԶՈՆ»Ի ՀԱՐՑԱԶՐՈՅՑԸ ԵՐԵՍՓՈԽԱՆ ՅԱԿՈԲ ԲԱԳՐԱՏՈՒՆԻԻ ՀԵՏ

Interview with
Hagop Pakradounian
PART 1

«Ազդակ»ի մալթիմետիայի բաժինով կայքէջի այցելուները կրնան դիտել Քանատայի «Հորիզոն» պատկերասփիւռի կայանի հարցազրոյցը Հայկական երեսփոխանական պլոքի ներկայացուցիչ Յակոբ Բագրատունիի հետ՝ Լիբանանի ընտրաքաղաքական հարցերուն առնչութեամբ Դաշնակցութեան որդեգրած կեցուածքներուն եւ մօտեցումներուն մասին: Հարցազրոյցը կը բաղկանայ երկու տեսանիւթէ:

ՄԱՀԱԶԴ

Տիար Ժիրայր Խիւտավերտեան
Տէր եւ տիկին Րաֆֆի եւ Շաղիկ Խիւտավերտեան
եւ զաւակները՝ Կալի եւ Կարէն
Տէր եւ տիկին Ալպեր եւ Ռիթա Պալապանեան
եւ զաւակները՝ Հրակ եւ Վարագ
Տէր եւ տիկին Ժորժ Եագուպ եւ զաւակունք
Պութրոս եւ Եագուպ ընտանիքներ
Հալլաք եւ Պալթա ընտանիքներ
Տիկին Զեփիւռ Խիւտավերտեան
Տէր եւ տիկին Նորայր եւ Հերա Նաճարեան եւ զաւակունք
Գանտահարեան ընտանիք
Պալապանեան ընտանիք
եւ համայն ազգականներ կը գուժեն իրենց կնոջ, մօր, քրոջ եւ հարազատին՝

ԺՈՐԺԷԹ ԽԻՒՏԱՎԵՐՏԵԱՆԻ

մահը, որ պատահեցաւ ուրբաթ, 16 յունուար 2009-ին, առաւօտեան ժամը 1:30-ին:

Յուղարկաւորութեան արարողութիւնը պիտի կատարուի այսօր՝ շաբաթ, 17 յունուարին, կէսօրէ ետք ժամը 1:00-ին, Անթիլիասի Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչ Մայր տաճարին մէջ, ուրկէ հանգուցեալին մարմինը պիտի փոխադրուի Պուրճ Համուտի Ազգային գերեզմանատունը:

● *Ներկայս ընդունիլ իբրեւ մահագդ:*

● *Յաւակցութիւնները կ'ընդունուին յետ թաղման արարողութեան, հանգուցեալին բնակարանը, ժալ էլ Տիպ, «Ապու Ժաուտէ» հիւանդանոցի թաղ, իսկ կիրակի, 18 յունուար 2009-ին, նոյն վայրը, առաւօտեան ժամը 10,00-էն մինչեւ կէսօրէ ետք ժամը 1:00 եւ յետմիջօրէի ժամը 3:00-էն մինչեւ երեկոյեան ժամը 8:00:*

● *ՇԱՆՕԹ.- Կը խնդրուի փոխան ծաղկեպսակի նուիրատուութիւնները կատարել «Կեանք մը փրկենք» ֆոնտին:*

ԼՕԽ-Ի «ԱՐՇԱԼՈՅՍ ԱԶԻՐԵԱՆ» ՄԱՍՆԱՃԻՒՂ

ԾԵՐՈՒՆԻՆԵՐՈՒ ՅԱՏՈՒԿ ՀԱՒԱՔՈՅԹ-ՃԱՇ

Կազմակերպութեամբ ԼՕԽ-ի «Արշալոյս Ազիրեան» մասնաճիւղին, երէկ ուրբաթ, 16 յունուար 2009-ի առաւօտեան ժամը 10:30-էն սկսեալ Սիսի Ս. Սարգիս եկեղեցւոյ «Բակուր Աղասարգիսեան» սրահին մէջ տեղի ունեցաւ ծերունիներու յատուկ հաւաքոյթ-ճաշ մը:

Ձեռնարկին մասին յայտնելով տեղեկութիւններ քաղելու նպատակով «Ազդակ» կարճ զրոյց մը ունեցաւ ԼՕԽ-ի «Ա. Ազիրեան» մասնաճիւղի վարչութեան ատենապետ Սիւզան Օհանեանի հետ: Ան նկատել տուաւ, որ մասնաճիւղը Ս. Ծննդեան տօնին առիթով 5 յունուար 2009-ին կազմակերպած էր շրջանի սաներուն եւ ծերերուն նուիրուած հաւաքոյթ մը, որ տեղի ունեցած էր Ժունիէի «Զատ Խէյր» ճաշարանին մէջ:

Ան հաստատեց, թէ այդ ձեռնարկը յաջողած էր շնորհիւ մասնաճիւղի բարերար Սարգիս Կերեքմեզեանի կատարած 10 հազար ամերիկեան տոլարի նուիրատուութեան: Ս. Օհանեան նշեց, որ յիշեալ ձեռնարկին ներկայ գտնուող հիւրերէն մէկը տեսնելով այդ խանդավառ մթնոլորտը, փափաքած էր, որ ինք եւս ստանձնէ նման ձեռնարկի մը բարերարութիւնը: Ան առաջարկած էր, որ մէկ շաբթուան ընթացքին ծերեր հաւաքուին եւ անոնց յատուկ ճաշ մը կազմակերպուի:

Ս. Օհանեան նկատել տուաւ, որ մէկ շաբթուան ընթացքին հրաւիրուած են ԼՕԽ-ի «Շուշանիկ», «Արագած», «Աշխէն» եւ «Ազիրեան» մասնաճիւղերու գործունէութեան շրջագիծին մէջ գտնուող ծերերը: «Կը հաւատանք ԼՕԽին եւ ԼՕԽ-ականներուն, որոնք ուր որ կարիքը կայ ուրախացնելու ուրիշները, միասնաբար աշխատելով կը յաջողինք հասնիլ իրենց նպատակին», հաստատեց Սիւզան Օհանեան:

Ան նշեց, որ բարերարը չէ ուզած, որ իր անունը յիշուի: Օհանեան նաեւ նկատել տուաւ, որ ծերերը նուէրներ պիտի ստանան «Ճինիշեան» բարեսիրական հիմնարկէն, այլ բարերարէ մը. որ ծերերուն բադիկներ պիտի նուիրէ, ինչպէս նաեւ Մալաք Կարապետեանի կողմէ, որ վզկապեր (շալ) պիտի բաժնէ ծերերուն:

Ձեռնարկի ընթացքին արտասանած իր բարի գալուստի խօսքին մէջ մասնաճիւղի վարչութեան ատենապետ Սիւզան Օհանեան յատուկ շնորհակալութիւն յայտնեց բոլոր բարերարներուն իրենց մատուցած աջակցութեան համար:

Օրուան խորհուրդը փոխանցեց Ս. Սարգիս եկեղեցւոյ հովիւ Յակոբ քհնյ. Պզտիկեան: Ան շնորհակալական խօսքեր ուղղեց «Արշալոյս Ազիրեան» մասնաճիւղի վարչութեան անդամներուն, որոնք այս հաւաքոյթով հաւաքած են ծերունիները եւ անոնց առիթ կ'ընծայեն վայելելու մեր հայկական աւանդութիւններէն եկած տօնախմբութիւնները, որոնք կամաց-կամաց կը հեռանան մեր տուներէն: Ան մաղթեց ուժ եւ կորով ԼՕԽ-ի անդամներուն, որպէսզի կարենան ծառայել հայ ազգին, եկեղեցւոյ եւ բոլոր անտէր մնացողներուն:

Ձեռնարկը ընթացաւ բաւական հաճելի մթնոլորտի մէջ, որուն ընթացքին ծերունիները խանդավառութեամբ պարեցին, իսկ աւարտին Կաղանդ պապան նուէրներ բաժնեց բոլորին:

ԻՍՐԱՅԷԼ- ԹՈՒՐՔԻԱ ՅԱՐԱԲԵՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒՆ ՄԱՍԻՆ ՅՕԴՈՒԱԾ ՄԸ

«Ուըրլտ Նեթ Տէյլի» կայքէջը հրապարակած է Ժոզեֆ Ֆարահի **«Իսրայէլ-Թուրքիա յարաբերութեանց մէջ խզումի մը վախը գոյութիւն ունի»** խորագիրով յօդուածը:

Յօդուածագիրը կը յայտնէ, որ Կազայի դէմ Իսրայէլի յարձակումը պիտի վնասէ Թուրքիոյ հետ վերջինիս յարաբերութեան, ինչպէս նաեւ կրնայ ազդել Միացեալ Նահանգներու միջին արեւելեան քաղաքականութեան վրայ եւ մինչեւ իսկ Թուրքիա-Իրան մերձեցում յառաջացնել:

Յօդուածը իր ամբողջութեան մէջ կարելի է կարդալ «Ազդակ»ի կայքէջի անգլերէն յաւելուածի «Միջազգային մամուլէն» բաժինին մէջ:

ԱՐՑԱԽ ՃՄՈՏ
●Հայ աւետարանական քոլեճի աշակերտութիւնը 75,000 լ. ո.

ՀԱՅԿԱԶԵԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ *ԱՒԱՆԴՆԵՐՈՒ ԱԿՈՒՄԲ*

ՀԱՆԴԻՊՈՒՄ ՄԱՐԻՈ ՆԱԼՊԱՆՏԵԱՆԻ ՀԵՏ

(Ընկերվար միջազգայնականի Կովկասի, ԱՊՀ-ի եւ Սեւ ծովու շրջանի յանձնախումբի համանախագահ)

Նիւթ՝
Ա.- ԸՆԿԵՐՎԱՐ ՄԻՋԱԶԳԱՅՆԱԿԱՆԸ ԵՒ ՀԱՅԱՍՏԱՆ
Բ.- ԼԱՏԻՆ ԱՄԵՐԻԿԱՅԻ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԳԱՂՈՒԹՆԵՐՈՒ ՄԱՐՏԱՀՐԱՒԵՐՆԵՐԸ

Տեղի կ'ունենայ երեքշաբթի, 20 յունուար 2009-ին, կէսօրուան ժամը 12:00-ին, համալսարանի սրահին մէջ:

Ի՞ՆՉ ԿԸ ԳՐԵՆ ԼԻԲԱՆԱՆԵԱՆ ՕՐԱԹԵՐԹԵՐԸ

21-րդ օրն ըլլալով Կազան իսրայէլեան ռմբակոծումներուն ենթակայ է, զոհերն ու վիրաւորները հազարաւորներու հասած են, արաբական աշխարհը կը փորձէ ժողով մը գումարել, բայց կը ձախողի միացեալ կեցուածքով հանդէս գալ, միջազգային ընտանիքը իր պարտականութիւնը կատարողի բաւարարութիւն կը զգայ թիւ 1860 բանաձեւին հրապարակումով, իսկ կրակը կը շարունակէ տեղալ Կազայի վրայ, մինչ պաղեստինեան դիմադրութիւնը կ'արգիլէ իսրայէլեան բանակին յառաջխաղացքն ու անոր Կազա մուտքը...

Լիբանանեան օրաթերթերուն հիմնական էջերը գրաւող լուրերուն ընդհանուր պատկերն է վերոնշեալ պարբերութիւնը: Թերթերը նաեւ լուսարձակի տակ առած են իսրայէլեան ղեկավարութեան շարքերուն մէջ գոյութիւն ունեցող անհամաձայնութիւնը՝ Կազայի դէմ զինուորական գործողութիւնը կասեցնելու կամ շարունակելու շուրջ:

ԿԱԶԱՆ՝ ԻՍՐԱՅԷԼԵԱՆ ԾՐՁԱՓԱԿՄԱՆ ԵՒ ՌՄԲԱԿՈԾՄԱՆ ԹԻՐԱԽ

«Ախպար» կը գրէ, թէ մինչեւ առաւօտեան կանուխ ժամերը Սէուտական Արաբիա, Եգիպտոս եւ արեւմտեան մայրաքաղաքները յաջողեցան Տոհայի մէջ տեղի ունենալիք արտակարգ նիստը խանգարել որոշ չափով, իսկ բուն ողբերգութիւնը այն էր, որ Պաղեստինեան իշխանութեան նախագահ Մահմուտ Ապպաս, որ սկզբունքով ներկայացուցիչն է այն ժողովուրդին, որուն համար կը գումարուի վեհաժողովը, յայտարարեց, թէ ինք եւս պիտի չմասնակցի ժողովին:

Թերթին համաձայն, այս զարգացումներուն լոյսին տակ Տոհա որոշեց խորհրդակցական հանդիպում մը հիւրընկալել՝ նախագահական ներկայացուցչութեան մակարդակով, ժողովին հրապարակելիք հաղորդագրութեան սեւագրութիւնը սերտելու եւ համապատասխան քայլերու դիմելու միտումով:

Հարաւի պաղեստինեան գաղթակայաններուն մէջ Պաղեստինի ազատագրութեան ժողովրդավարական ճակատի պատասխանատուներէն մէկը «Շարք Աւսաթ» օրաթերթին հետ ունեցած զրոյցին ընթացքին յայտնած է, որ Լիբանանի մէջ ապրող պաղեստինցիները յանձնառու են Լիբանանի ապահովութեան ու կայունութեան առնչութեամբ եւ մեծ վստահութիւն ունին լիբանանեան բանակին ու անոր դիմադրող դերակատարութեան նկատմամբ: Անոր համաձայն, Լիբանանի կամ Կազայի մէջ որեւէ ապահովական խախտում իր անդրադարձը կ'ունենայ պաղեստինցիներուն վրայ՝ աւելցնելով, որ Դիմադրութեան առանցքը մէկ է՝ ըլլա՛յ Կազայի կամ Լիբանանի մէջ: Պաղեստինցի պատասխանատուն մերժած է անդրադառնալ Լիբանանէն դէպի իսրայէլեան բնակեցման վայրեր արձակուած ռումբերուն եւ հարաւի մէջ եւս գինուորական ճակատ բանալու հաւանականութեան:

«Նահար»ին հասած տեղեկութիւններուն համաձայն, միջազգային կողմեր յայտնած են, որ Իսրայէլ զգուշացուցած է Լիբանանը, թէ օդուժի յարձակումներ եւ ռմբակոծում պիտի կատարէ, եթէ հրթիռարձակումները կրկնուին: Տեղեկութիւնները դիտել տուած են, որ դէպի հիւսիսային Իսրայէլ արձակուած հրթիռներէն եւ լիբանանեան տարածքին երկու զոհերու արձանագրութենէն ետք, շուրջ երեք ժամ տեւողութեամբ հեռաձայնային կապ հաստատուեցաւ լիբանանեան կառավարութեան, միջազգային ուժերուն եւ ՄԱԿ-ի միջեւ, որպէսզի կարելի ըլլայ կեցուածքներն ու մօտեցումները համադրել այնպիսի ձեւով, որ ապագային որեւէ մագըլցումի առաջքը առնուի:

Ըստ թերթին, միջազգային կողմեր Իսրայէլի փոխանցած են, որ Լիբանան ոչ մէկ ձեւով պատասխանատու է տեղի ունեցած հրթիռարձակումներուն, որովհետեւ անյայտ կողմեր կատարած են գործողութիւնը՝ առանց լիբանանեան զինուորական միաւորներուն կամ հարաւի մէջ տեղակայուած միջազգային ուժերուն գիտութեան՝ աւելցնելով, որ լիբանանեան ու միջազգային համապատասխան մարմիններուն կողմէ աշխատանք կը տարուի՝ հրթիռարձակումին պատասխանատուները բացայայտելու եւ երեւոյթին վերջ տալու նպատակով: Թերթը կ'աւելցնէ, որ վերոնշեալ աղբիւրները յայտնած են, թէ Լիբանան խստիւ կը դատապարտէ հրթիռարձակումները՝ զանոնք միջազգային թիւ 1701 բանաձեւին խախտում նկատելով:

«Նահար»ին փոխանցուած տեղեկութիւններուն համաձայն, Իսրայէլ այսպիսով կը փորձէ հոգեկան ճնշում բանեցնել Լիբանանի եւ լիբանանցիներուն վրայ:

«Տիար» կը գրէ, թէ բացառուած է, որ Հըզպալլա կապ ունենայ Լիբանանի հարաւային շրջաններէն դէպի Իսրայէլ արձակուած հրթիռներուն հետ. Հըզպալլայի մօտիկ անձնաւորութեան մը հետ ունեցած զրոյցին ընթացքին վերջինս յայտնած է, որ կուսակցութիւնը չ'ուզեր ամբաստանեալի աթոռին նստեցնել ոեւէ մէկը՝ առանց փաստերու՝ աւելցնելով, որ միջազգային եւ լիբանանեան ուժերուն ու համապատասխան մարմիններուն կողմէ հետաքննութիւնը կը շարունակուի արդէն: Անոր համաձայն, թէեւ Հըզպալլա մօտէն կը հետեւի տեղի ունեցող իրադարձութիւններուն եւ շարժումներուն, բայց եւ այնպէս, ան սահմանին վրայ կանգնած պահակ չէ:

«Սաֆիր» կը գրէ, թէ Կազայի դէմ գործադրուող իսրայէլեան սպանդի պատերազմը արդէն իր 20-րդ օրը կը բոլորէ, իսկ զոհերու եւ վիրաւորներու թիւը մնայուն կերպով աճ կ'արձանագրէ՝ հասնելով 1105 նահատակի եւ շուրջ 5130 վիրաւորի: Բայց եւ այնպէս, այս բոլորը չկրցան հարուած հասցնել Դիմադրութեան եւ անոր վճռականութեան՝ պայքարելու Իսրայէլի եւ անոր բռնագրաւման փորձերուն դէմ: Արդարեւ, իսրայէլեան ցամաքային ուժերը, հակառակ իրենց ի գործ դրած բոլոր փորձերուն, չկրցան նուաճում արձանագրել եւ Կազա մտնել, այլ անոնք տակաւին կը շարունակեն մնալ սահմանագիծերուն վրայ:

Ըստ թերթին, մինչ կը նախատեսուի, որ պատերազմի աւարտին թուականը մօտեցած ըլլայ, իսրայէլացի առաջին կարգի պատասխանատուներ թերթերուն հետ ունեցած իրենց հարցազրոյցներուն ընթացքին կը փորձեն յարձակման իրենց նպատակն ու իրագործումները բացատրել, հակառակ անոր որ երբեմն անոնց մօտ հակասութիւններ նկատելի կ'ըլլան: Արդարեւ, սկզբնական շրջանին բոլորը վճռական էին մինչեւ վերջ շարունակելու, սակայն ներկայիս կը խօսի գինուորական գործողութիւնները երկրորդ հանգրուանին կասեցնելու մասին, հակառակ անոր որ սերտուած երրորդ հանգրուան մը գոյութիւն ունի արդէն, բայց եւ այնպէս, երկրորդ հանգրուանէն իսկ իսրայէլացիները արդէն յառաջխաղացք չարձանագրեցին, մանաւանդ ցամաքային իմաստով եւ Դիմադրութեան հետ բախումներուն ընթացքին: Ըստ թերթին, ներկայիս շեշտը կը դրուի այն երեւոյթին վրայ, որ անմիջական համաձայնութեան մը կայացումը անհրաժեշտ ու առաջնահերթ է, հակառակ անոր որ իսրայէլացի կարգ մը պատասխանատուներ կը փորձեն կացութիւնը բարդացնել՝ առաջարկելով, որ իսրայէլացի գերի Շալիթի ճակատագիրի բացայայտումը առնչուի Կազայի գինուորական գործողութիւններու շարունակման կամ կասեցման հարցին շուրջ: Արդարեւ, Իսրայէլի վարչապետը կը շեշտէ, որ մինչեւ ծայր պէտք է երթալ, իսկ արտաքին գործոց եւ պաշտպանութեան նախարարները յարմար կը նկատեն, որ գործողութիւնները կասեցուին եւ երրորդ հանգրուանը չսկսի՝ նկատի ունենալով բանակին վիճակն ու գետնին վրայ արձանագրուող զարգացումները:

ԱՆՀՐԱԺԵՇՏ Է, ՈՐ ԵՐԵՒԱՆ ԱՄԷՆ ԳՆՈՎ ՓՈՐՁԷ ԿԱՍԵՑՆԵԼ ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴԻ ՀԱՒԱՆԱԿԱՆ ՊԱՏԺԱՄԻՋՈՑՆԵՐՈՒ ՈՐԴԵԳՐՈՒՄԸ

Նոր տարին մեր երկրին համար լուրջ մարտահրաւէրներով կը սկսի: Եւրոպական Խորհուրդի Խորհրդարանական վեհաժողովը (ԵԽԽՎ) այս ամսուն վերջը գումարելիք իր նիստին ընթացքին պէտք է որոշում կայացնէ խորհուրդին մօտ Հայաստանի պատուիրակութեան քուէարկելու իրաւունքներուն մասին: Անցնող ամիս Խորհուրդի **մոնիթորինկ** յանձնաժողովը յայտնեց, թէ Հայաստան չէ գործադրած ԵԽԽՎ-ի յետընտրական պահանջները, յատկապէս ինչ կը վերաբերի ընդդիմութեան զօրակիցներու ազատ արձակման եւ, հետեւաբար, կոչ ուղղեց գրկել Հայաստանի պատուիրակութիւնը քուէարկութեան իր իրաւունքէն:

Կարգ մը պաշտօնատարներ, յատկապէս՝ Հանրապետական կուսակցութեան շրջանակներէն, կանխատեսեցին, թէ ԵԱՀԿ պիտի չդիմէ Հայաստանի նկատմամբ նման պատժամիջոց որդեգրելու քայլին: Նման կանխատեսումներու մէջ որոշ հիմք կայ. առաջին հերթին Եւրոպական Խորհուրդը ընդհանրապէս պատժամիջոցներու լեզուով չի գործեր անդամ պետութիւններու հետ: Հակառակ այն իրողութեան, որ անդամ պետութիւններ անդամակցութեան փոխարէն կը ստանձնեն որոշ պարտաւորութիւններ՝ ժողովրդավարութեան եւ մարդկային իրաւանց մարզերուն մէջ, Եւրոպական Խորհուրդի քաղաքականութիւնը աւելի կը համընկնի համարկման ուղեգիծին, այսինքն՝ բանակցութիւններու, երկկողմանի շփումներու ճամբով փոփոխութիւն յառաջացնելու, քան՝ խիստ պայմաններու եւ պատժամիջոցներու սպառնալիքներու ճամբով իր նպատակներուն հասնելու:

Երկրորդ, այն պարագաներուն, երբ Եւրոպական Խորհուրդը իրօք դիմած է պատժամիջոցներու սպառնալիքներուն, մեծ մասամբ այդ սպառնալիքները չեն իրագործուած, ինչպէս է պարագան Հայաստանի վերաբերող երկու օրինակներու:

Սեպտեմբեր 2002-ին, երբ Հայաստանի իշխանութիւնները նոր քրէական օրէնսգիրքին մէջ բոլորովին չէին ջնջած մահապատիժը, ԵԽԽՎ սպառնաց առկախել Հայաստանի պատուիրակութեան իրաւունքները վեհաժողովին մօտ, եթէ Երեւան ի գործ չդնէ այս հարցին գծով Եւրոպական Խորհուրդին մօտ իր պարտաւորութիւնները: Հայաստանի իշխանութիւնները ի վերջոյ, սեպտեմբեր 2003-ին ջնջեցին մահապատիժը, սակայն այս մէկը կատարուեցաւ ԵԽԽՎ-ի կողմէ սահմանուած ժամանակամիջոցի աւարտէն երեք ամիս ետք միայն:

Յունիս 2004-ին Հայաստան ձերբազատեցաւ նոյնանման այլ սպառնալիքի մը գործադրութենէն՝ կապուած նախորդ տարուան նախագահական եւ խորհրդարանական ընտրութիւններու աւարտին կատարուած ձերբակալութիւններուն, ընդդիմութեան ցոյցերուն խափանման եւ այլ զարգացումներու հետ:

Սակայն այս բոլորէն եզրակացնելը, թէ ԵԽԽՎ անպայմանօրէն ի գործ պիտի չդնէ իր սպառնալիքը, ճիշդ չէ: Հայաստան վերոյիշեալ սպառնալիքներէն չձերբազատեցաւ, որովհետեւ Եւրոպական Խորհուրդը պատժամիջոցները որդեգրելու քաղաքական կամքը չունէր, այլ նաեւ այն պատճառով, որ իշխանութիւնները ի վերջոյ դիմեցին զիջումներու՝ խուսափելու համար այդ կարելիութենէն: Մահապատիժը բոլորովին ջնջուեցաւ հակառակ հոկտեմբեր 1999-ին սպանութիւններուն պատճառով այս հարցին նկատմամբ զգայնութիւններուն եւ նախապէս ձերբակալուած ընդդիմութեան զօրակիցներ ազատ արձակուեցան: Հաւանականութիւնը, որ ԵԽԽՎ այս անգամ եւս Հայաստանի նկատմամբ պատժամիջոցներ չ'որդեգրեր, գոյութիւն ունի, սակայն անիկա կախեալ է Հայաստանի իշխանութիւններուն առնելիք քայլերէն, կատարելիք զիջումներէն:

Տրամաբանօրէն նման դժուար կացութիւններու դիմաց որոշումներ պէտք է տրուին ակնկալուած հետեւանքներուն եւ պահանջուած զիջումներուն հակակշիռին հիման վրայ:

Սկսելու համար առաջինով, ճիշդ է, որ եթէ Եւրոպական Խորհուրդին մօտ Հայաստանի պատուիրակութիւնը իր քուէարկութեան իրաւունքը կորսնցնէ, գործնական իմաստով Հայաստանի համար մեծ կորուստ մը պիտի չըլլայ այդ մէկը: Սակայն միջազգային շրջանակներու, արտաքին յարաբերութիւններու ճակատին եւ որոշ չափով նոյնիսկ ներքին քաղաքական զարգացումներու վրայ հսկայական ժխտական ազդեցութիւն կրնայ ունենալ նման որոշում:

Եւրոպայի եւ եւրոպական կառոյցներու հետ յարաբերութիւնները կը կազմեն Հայաստանի փոխլրացուցիչ արտաքին քաղաքականութեան հիմնական առանցքներէն մէկը, ինչպէս կը հաստատէ Հայաստանի Հանրապետութեան անվտանգութեան ռազմավարութիւնը ընդգծող փաստաթուղթը: Տրուած ըլլալով, որ եւրոպական կառոյցներ, ինչպիսիք են՝ Եւրոպական Խորհուրդը, Եւրոպական Միութիւնը (ԵՄ) եւ Եւրոպայի անվտանգութեան եւ համագործակցութեան կազմակերպութիւնը (ԵԱՀԿ), ընդհանրապէս ընկալուած են իբրեւ տնտեսութիւն, ժողովրդավարութեան մարզերուն մէջ աշխուժ կազմակերպութիւններ, աւելի քան՝ ռազմական նպատակներ հետապնդող կազմակերպութիւններ ինչպիսին է ՕԹԱՆ-ը, Հայաստան բաւական հնարաւորութիւններ ունի այս կազմակերպութիւններուն միջոցով մշակելու երկկողմանի յարաբերութիւններ, առեւտրական կապեր, առհասարակ բացուելու արտաքին աշխարհին, առանց անպայմանօրէն դէմ յանդիման գտնուելու ռուսական ընդդիմութեան կամ զգուշացումներու: (Խօսքը չի վերաբերիր ԵՄ-ի անդամակցութեան, որ բոլորովին այլ հարց է): Վերջինս ինքնին անդամ է Եւրոպական Խորհուրդին եւ ԵԱՀԿ-ին եւ ունի ԵՄ-ի հետ հարեւանութեան ծրագիր:

Հայաստանի նկատմամբ ԵԽԽՎ պատժամիջոց մը առաջին հերթին կը հարուածէ Հայաստանի Հանրապետութեան միջազգային վարկը, ինչ որ կը տկարացնէ Երեւանի դիրքը յատկապէս եւրոպական եւ առհասարակ այլ կառոյցներու եւ կողմերու հետ իր յարաբերութիւններուն մէջ: Այնպիսի ժամանակի մը, երբ ժողովրդավարութիւնը դարձած է աւելի արժէչափ, քան՝ վարչակարգի՝ **ռեժիմի** տեսակ. պետութիւններ, որոնք կ'ընկալուին իբրեւ ժողովրդավարական կարգերը խախտող կառոյցներ, կը վայելեն նուազ միջազգային օրինականութիւն, քան ուրիշներ:

Այս մէկը ինքնաբերաբար կ'ունենայ իր ժխտական անդրադարձը երկկողմանի յարաբերութիւններու վրայ, եւ Հայաստանի պարագային՝ տակաւին շարք մը այլ կենսական հարցերու վրայ, ինչպէս՝ Լեռնային Ղարաբաղի, նոյնիսկ՝ հայ-թրքական յարաբերութիւններուն վրայ: Երբ Հայաստանի իշխանութիւնները տկար դիրքերէ կը բանակցին, անոնք աւելի ենթակայ են զիջումներ կատարելու եւ ճնշումներու տեղի տալու: Այս իմաստով բոլորովին բացառուած չէ, որ Հայաստանի յետընտրական զարգացումները, իբրեւ հետեւանք՝ նորընտիր նախագահին տկարացած դիրքին, որոշ չափով իրենց, դերակատարութիւնը ունեցան հայ-թրքական յարաբերութիւններուն մէջ՝ անցնող տարի արձանագրուած զարգացումներուն վրայ: Երբ ռուս-վրացական նոր պատերազմի լոյսին տակ բազմապատկուած են արտաքին, ներառեալ՝ ռուսական ճնշումները՝ Լեռնային Ղարաբաղի տագնապի լուծման, Երեւան պէտք է ամէն գնով խուսափի յաւելեալ արտաքին ճնշումներու նոր շարժառիթներ հայթայթելէ հետաքրքրուած կողմերուն: Այս մէկը՝ տակաւին չնշելու համար սահմանի ետին իր ախորժակները սրած տագնապի միւս կողմին քարոզչական մեքենան...

Տակաւին աւելի'ն. Հայաստանի նկատմամբ պատժամիջոցներու որդեգրումը անպայմանօրէն իր ժխտական անդրադարձը կ'ունենայ նաեւ Արեւմուտքի մէջ հայկական **լոպիի** աշխատանքներուն վրայ, որոնց մէկ կարեւոր մասը յաճախ կը կազմեն երկկողմանի յարաբերութիւնները եւ յատկապէս արտաքին օժանդակութեան ձեռքբերումը: Այս մէկը արդէն պարզուեցաւ յետընտրական շրջանին, երբ սառեցուեցաւ Միացեալ Նահանգներու կառավարութեան հսկողութեան տակ իրականացուող Հազարամեակի մարտահրաւէրներու ծրագրին ծիրին մէջ Հայաստանի համար նախատեսուած առաջին հանգրուանի յատկացումը, որ կը կազմէր աւելի քան 7 միլիոն տոլար:

Ներքաղաքական ճակատին վրայ եւս հետեւանքները կրնան ըլլալ լուրջ: Առիթ տալով պատժամիջոցներու որդեգրումին՝ իշխանութիւնները լաւագոյն զէնքը տրամադրած կ'ըլլան ընդդիմութեան՝ նոր թափ տալու ներկայ վարչակարգին օրինականութիւնը կասկածի տակ առնելու իր արշաւին: Այս մէկը կրնայ աւելի եւս սրել երկրին մէջ առկայ վստահութեան տագնապը:

Ներկայիս Եւրոպական Խորհուրդի հիմնական պահանջը ընդդիմութեան զօրակիցներու ազատ արձակումն է: Այլ պահանջներ, որոնք տեղ գտած էին ԵԽԽՎ-ի երկու յետընտրական բանաձեւերուն մէջ, ինչպիսին է մարտ 1-ի դէպքերուն շուրջ հետաքննութեան կայացումը, մասամբ իրականացուած են՝ այդ հարցով յատուկ յանձնաժողովի մը ստեղծումով: Առաջին ակնարկով կրնայ թուիլ, թէ ընդդիմութեան զօրակիցներուն ազատ արձակումը իշխանութիւններուն տեսակէտը «պարտութիւն» կամ տեղի տալ կը նշանակէ՝ ի շահ ընդդիմադիր կողմին: Սակայն խնդրոյ առարկայ անձերու շարունակուող արգելափակումը ոչ միայն պատճառ կը դառնայ իշխանութիւններուն դիրքին տկարացման, ինչպէս նշուեցաւ վերը, այլ նաեւ անուղղակի ձեւով կը նպաստէ ընդդիմութեան պնդումներուն «օրինականացման»: Վերջ ի վերջոյ, երբ ԵԽԽՎ-ի **մոնիթորինկի** յանձնաժողովը վերջերս յանձնարարեց առկախել Հայաստանի պատուիրակութեան քուէարկութեան իրաւունքները, այս հարցին պատճառով, բանտարկեալներուն մասին խօսեցաւ իբրեւ «քաղաքական բանտարկեալներ»: Ընդդիմադիր ուժերուն եզրը որդեգրելով առաջին անգամ ըլլալով:

Որքան ալ անբաղձալի ընտրանք մը թուի ձերբակալեալներու ազատ արձակումը Հայաստանի իշխանութիւններուն համար, անոնք պէտք է ճիգ չխնայեն երկիրը այս անել կացութենէն դուրս բերելու համար: Իշխանութիւններուն քաղաքական պայքարը ընդդիմութեան դէմ պէտք չէ մղուի բանտերուն մէջ՝ ի գին մեր երկրի միջազգային վարկին: Անիկա պէտք է մղուի գետնի վրայ, հայրենի ժողովուրդին մօտ, յատկապէս՝ ընկերային եւ տնտեսական հարթակներուն վրայ: Մեծապէս կասկածելի է, որ փետրուար 2008-ին Լեւոն Տէր Պետրոսեանի օգտին քուէարկող մեր հայրենակիցները իրապէս մոռցած էին սեպտեմբեր 1995-ին անոր վերընտրութեան պայմանները, ընտրութիւններու ընթացքը, յաջորդող ցոյցերը, ձերբակալութիւններն ու ձերբակալեալներուն նկատմամբ կիրարկուած մարդկային իրաւունքի՝ խախտումները: Նախկին նախագահը 2008-ի ընտրութիւններուն իր հաւաքած քուէները առնուազն մասամբ կը պարտի Հայաստանի ընկերային-տնտեսական պայմաններէն, փտածութենէն, հարուստ եւ աղքատ խաւերուն միջեւ հետզհետէ խորացող վիհէն խրտչած այլընտրանք որոնող քուէարկողներէն, նոյնիսկ եթէ ինք իբրեւ «այլընտրանք» ներկայանալու բարոյական իրաւունքը չունէր: Տնտեսական աճը առհասարակ բոլոր բնակչութեան կենսամակարդակի բարելաւումը, բարեփոխումները, ընկերային արդարութիւնը պէտք է առանցքը կազմեն ընդդիմութեան դէմ իշխանութիւններուն քաղաքական պայքարին:

ԵԽԽՎ կրնայ ամէն պարագայի չորդեգրել **մոնիթորինկ** յանձնաժողովին յանձնարարականը՝ Հայաստանի պատուիրակութեան քուէարկութեան իրաւունքը սառեցնելու ուղղութեամբ: Սակայն նկատի առնելով արտաքին թէ ներքին ճակատի վրայ նման պատժամիջոցի մը ունենալիք ժխտական հետեւանքները՝ հարցը կարելի չէ պատահականութեան ձգել: Անկախ այն հանգամանքէն, թէ որքանո՛վ արդար է Եւրոպական Խորհուրդին այս կեցուածքը, հարկ է, որ իշխանութիւնները յառաջիկայ օրերուն Խորհուրդի պաշտօնատարներուն հետ իրենց հանդիպումներուն ընթացքին ի գործ դնեն դիւանագիտական աշխուժ ջանքեր եւ ի հարկին զիջումներ՝ արդէն իսկ վնասուած մեր երկրի վարկը աւելի եւս չվնասելու համար:

ՀՈՒՐԻ ՄԱՅԻՍԵԱՆ

Ս. ԾՆՆԴԵԱՆ ԵՒ ԱՍՏՈՒԱԾԱՅԱՅՏՆՈՒԹԵԱՆ ՏՕՆԻՆ ՆՇՈՒՄԸ՝ ՊԱՂՏԱՏԻ Ս. ԳՐԻԳՈՐ ԼՈՒՍԱՒՈՐԻՉ ԱՌԱՋՆՈՐԴԱՆԻՍ ԵԿԵՂԵՑԻՈՅ ՄԷՋ, 6 ՅՈՒՆՈՒԱՐ, 2009 Թ.

Ինչպէս ամբողջ հայ ժողովուրդը, իրաքանչիւր եւս սովոր է իր աղօթքի տուները շէն ու պայծառ պահել մայրենի եկեղեցին յաճախելով եւ արարողութեանց իր մասնակցութիւնը բերելով, յատկապէս՝ տօնական օրերու առիթով:

Ահա այսպիսի սուրբ պահ մը ապրեցաւ Պաղտատի հայութիւնը տարւոյն յունուարի 6-ին, մեր Տիրոջ ծննդեան տօնին առիթով:

Արարողութեանց հանդիսապետեց եւ Ս. պատարագ մատուցեց թեմի առաջնորդ Աւագ արք. Ասատուրեան: Աւելի քան հազար հոգի մասնակցեցաւ մատուցուած Ս. պատարագին, եւ բոլորն ալ հաղորդուեցան: Յընթացս Ս. պատարագի, կատարուեցաւ մեր Տիրոջ մկրտութեան կարգը: Ս. պատարագի երգեցողութիւնը կատարեց «Զուարթնոց» դպրաց դասը, ղեկավարութեամբ Նուպար Փշտիկեանի:

Սրբազան հօր քարոզին բնաբանն էր՝ «Խորհուրդ մեծ եւ սքանչելի, որ յայսմ աւուր յայտնեցաւ» հայ շարականի խօսքերը

ԴԻՒԱՆ ԱԶԳԱՅԻՆ ԱՌԱՋՆՈՐԴԱՐԱՆԻ

Շար.ը՝ էջ 9

ՅԻՇԱՏԱԿԴ ԱՆԹԱՌԱՄ ՊԻՏԻ ՄՆԱՅ

Ընկերոջ կորուստը դժուար է խտացնել քանի մը տողերու մէջ, մանաւանդ երբ ան խոնարհ, ճշդապահ եւ քուլիսներու ետին լուռ ու մունջ աշխատող ընկեր մըն էր, որ քառասուն օրեր առաջ բաժնուեցաւ Սիս շրջանի ընկերներու փաղանգէն: Վստահաբար ընկեր Հրաչի մօտիկ ընկերներու մտքերուն մէջ կան անոր կապուած բազմաթիւ յիշատակներ, որոնց շարքը երկար է:

Լիբանանի քաղաքացիական պատերազմի օրերուն միշտ դիրքի վրայ էր եւ պահակութիւնը կը կատարէր ամենայն ճշդապահութեամբ, իր ժպտուն դէմքով եւ ընկերասէր խառնուածքով կը հասնէր բոլորին, այդ իսկ պատճառով ալ մաս կը կազմէր ԼՕԽ-ի «Արաքսի Պուլղուրճեան» ընկերաբժշկական կեդրոնին, ուր հիւանդատար ինքնաշարժը կը վարէր փութալով բոլորին: Իսկ Լիբանանի տնտեսական ծանր պայմաններու բերումով երկրորդ գործի ալ ձեռնարկեց ան Պուրճ Համուտի քաղաքապետարանի գիշերային պահակութեան լծուելով եւ հայահոծ շրջանի թաղերու անդորրութեան հսկելով:

Սակայն վերջին ամիսները եղան շատ դժուար, որովհետեւ ան պայքարեցաւ հիւանդութեան դէմ երբեք յուսահատութիւն չճանչնալով, հազիւ կէս դարու կեանք ապրած եռանդուն Հրաչը իր չսիրած անկողինին ծառայեց, մինչեւ որ առյաւէտ բաժնուեցաւ իր ընտանիքէն եւ ընկերներէն:

Վստահաբար շատ կանուխ էր Հրաչի բաժանումն ու մեկնումը, որ շշմեցուց բոլորս, սակայն իր աշխատելու կամքի զօրութիւնը փոխանցեց շուրջիններուն եւ գաղտնապահ դաշնակցականի վայել կոչումով կնքեց իր մահկանացուն:

Քու կատարած աշխատանքներդ քող ըլլան մխիթարանք հարազատներուդ:

Քու գործերովդ դուն սիրուած էիր բոլորէն:

Քու յիշատակդ իւրաքանչիւրիս մտքին մէջ կենդանի պիտի մնայ, մանաւանդ հարազատներուդ սրտերուն մէջ:

Հողը թեթեւ գայ վրադ:

ՍԳԱԿԻՐ ՄԸ

ՀՐԱՉ ՔՐԱՏԵԱՆԻ ՄԱՀՈՒԱՆ ՔԱՌԱՍՈՒՆՔԻՆ ԱՌԻԹՈՎ

Քառասուն օրեր անցած են այն տխուր թուականէն, երբ Հրաչը վերջին հրաժեշտ տուաւ այս կեանքին, եւ իր յոգնած մարմինը ամփոփուեցաւ հողակոյտի մը մէջ, սակայն իր յուշն ու յիշատակը չպարփակուեցան հոն:

Շուրջ տարի մը առաջ սկսաւ իր հիւանդութիւնը, բայց ան այնքան քաջ էր, որ զայն դիմակալեց լուռ, ժպիտը դէմքին, միշտ յուսալով, որ օր մը կը վերադառնայ իր շատ սիրած գործին՝ ԼՕԽ-ի կեդրոնին մէջ, ուր 12 տարիներ շարունակ իր պարտականութիւնը կատարեց ամենայն ճշդապահութեամբ եւ սիրով:

Լաւատեսութիւնը բնաւ չլքեց զինք. կեանքի վերջին օրերուն իսկ, երբ ցաւերու մէջ կը տառապէր, ինքզինք ուրախ կը զգար՝ շրջապատուած իր ընկերուհիներով, որոնք երբեք չլքեցին զինք եւ եղան միշտ իր կողքին:

Հրաչը, որ համեստ ընտանիքի մը զաւակն էր, իր կարգին կազմած էր ընտանիք՝ կեանքի ընկեր ունենալով Էլիզապէթը եւ այս ընտանիքէն սերած էին երեք սիրուն զաւակներ՝ Նայիրին, Մկոն եւ Յակոբը:

Այս տխուր առիթով, ԼՕԽ-ի մեծ ընտանիքին եւ «Արաքսի Պուլղուրճեան» ընկերաբժշկական կեդրոնի պաշտօնէութեան անունով մեր ցաւակցութիւնները կը յայտնենք իր ընտանեկան պարագաներուն եւ զինք սիրող ընկեր-ընկերուհիներուն:

ԼՕԽ-Ի ԾՐՋԱՆԱՅԻՆ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

Ս. ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ - ԿԱՐԱՊԵՏ ԵԿԵՂԵՑԻ (ՀԱՅԱՇԷՆ)

ԱՒԱՆԴԱԿԱՆ ՄԱՏԱՂՕՐՀՆԷՔ

Ուրախութեամբ կը յայտնենք մեր հաւատացեալ ժողովուրդին, թէ կիրակի, 18 յունուար 2009-ին, Ս. Յովհաննու - Կարապետի տօնին առիթով, ըստ աւանդութեան, հանդիսաւոր Ս. եւ անմահ պատարագ պիտի մատուցուի եւ մատաղօրհնէք կատարուի Հայաշէնի Ս. Յովհաննու - Կարապետ եկեղեցւոյ անուանակոչութեան առիթով:

Պիտի պատարագէ եւ մատաղօրհնէքը կատարէ՝

ԳԵՐԾ. Տ. ԳԵՂԱՄ ԵՊՍ. ԽԱՉԵՐԵԱՆ

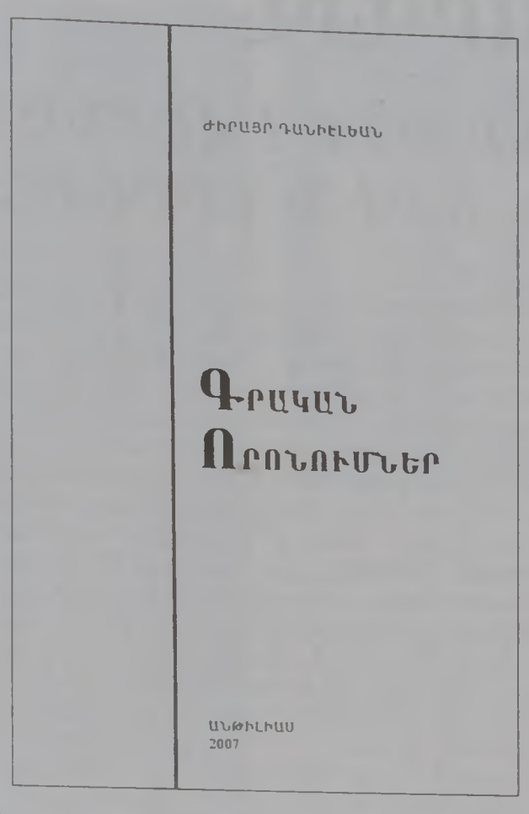
(Առաջնորդ Լիբանանի հայոց թեմին)

Սկիզբ ժամերգութեան՝	ժամը 7:30-ին
Պատարագ՝	ժամը 10:00-ին
Քարոզ՝	ժամը 11:00-ին
Մատաղօրհնէք՝	ժամը 12:00-ին

Մեր հաւատացեալ ժողովուրդի զաւակները հրաւիրուած են ներկայ գտնուելու սոյն հոգեպարար եւ աւանդական մատաղօրհնէքին:

ԹԱՂԱԿԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴ
ՍՈՒՐԲ ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ - ԿԱՐԱՊԵՏ ԵԿԵՂԵՑԻՈՅ

«ԳՐԱԿԱՆ ՈՐՈՆՈՒՄՆԵՐ»

Հայ մամուլի պատմութեան անծանօթ եւ մութ էջերուն վրայ պայծառ լոյսեր սփռած ժիրայր Դանիէլեան գրականագէտ մը չէ՝ «գրականագէտ» բառին մասնագիտական հասկացութեամբ: Երկար տարիներու վրայ ծաւալած իր բանասիրական ու մատենագիտական անխոնջ պրպտումներուն շնորհիւ՝ ժիրայր Դանիէլեան պարկեշտ, բծախնդիր ու բարեխիղճ բանասէրի իր դիմագիծը կազմած յարգելի մտաւորական մըն է, որուն բանասիրական ու մատենագիտական զոյգ կալուածներէն ներս կատարած ճշդումները, յաւելումներն ու աշխատասիրութիւնները մեծապէս գնահատուած են հայրենի եւ սփիւռքահայ մտաւորական շրջանակներուն կողմէ: 1896-ին Պէյրութի մէջ լոյս տեսած «Բանասիրական որոնումներ» անուն քանկարժէք հատորը, որուն էջերուն ամփոփուած է երկար տարիներու իր բանասիրական-մատենագիտական խորաթափանց աշխատասիրութիւններուն հարուստ բերքը, կրնայ հանդիսանալ է՛ն պերճախօս ապացոյցը այս իրողութեան: Արդիւնք՝ յարատեւ, լայնածիր եւ պատասխանատու իմացական աշխատանքի, յամառ պրպտումի - ինք պիտի սիրէր ըսել՝ որոնումի-, որ, անկասկած, իր մեծագոյն հաճոյքներէն մէկն է եղած, թէ ոչ մեծագոյնը: Հոգեկան, բայց մանաւանդ իմացական հաճոյք մը, որ հարազատ եւ բնական հետեւումն է հայ մշակոյթի հանդէպ ժիրայր Դանիէլեանի ունեցած մեծ սիրոյն, ամբողջական գուրգուրանքին, պաշտամունքին:

Աւելորդ է խօսիլ այս մասին:

Գործը խօսուն է ըստ ամենայնի: Այս մասին՝ ո՛չ մէկ խօսք: Խօսքը, այս պարագային, կը վերաբերի հայ գիր ու գրականութեան նուիրեալ սպասարկու ժիրայր Դանիէլեանի դիմագիծը ամբողջացնող «Գրական որոնումներ» խորագրեալ իր նորագոյն հատորին, որ լոյսին եկաւ աւելի քան տարի մը առաջ, Մեծի Տանն Կիլիկիոյ տպարանէն, մեկենասութեամբ «Գալուստ Կիւլպէնկեան» հիմնարկութեան:

475 էջեր հաշուող «Գրական որոնումներ» հատորը կ՛ընդգրկէ տարբեր նկարագիր եւ ծաւալ ունեցող գրութիւններ, որոնք ընթերցողին կը ներկայացուին իրերայաջորդ եօթը գլուխներով՝ «Որոնումներ», «Գրական ընդմիջում», «Յոբելենականք», «Գրական սլաքներ», «Գիրքերու մտերմութեան մէջ», «Խմբագրականներ» եւ «Հայ տպագրութեան ու մամուլի առնչութիւններ»:

Պարզ ըսած՝ հայ մշակոյթը եւ գրականութիւնը իբրեւ անբաժանելի մէկ ամբողջութիւն կշռադատող հայ մտաւորականի մը սէրերուն, հիացումներուն, համակրանքներուն, յուսախաբութիւններուն եւ ընդվզումներուն համապարփակ գումարը, որուն բազմաբնոյթ, կարճաշունչ ու ծաւալուն գրութիւնները եթէ նոյնիսկ նոյն կշիռն ու արժէքը չունին, այնուամենայնիւ կը կազմեն հետաքրքրական ամբողջութիւն մը, որ ամենայն յստակութեամբ լոյսին կը բերէ ամբողջական դիմանկարը ժիրայր Դանիէլեան անուն հայ մտաւորականին: Այս դիտանկիւնէն մօտեցած՝ նոյնիսկ երկրորդական արժէք ներկայացնող պարագայական գրութիւնները կը փորձեն դուրս գալ իրենց նեղ օղակներէն՝ նպաստելու համար հատորին ընդհանուր մթնոլորտը կազմելու աշխատանքին:

Եթէ «Բանասիրական որոնումներ» հատորը մասնագէտ մտաւորականին եւ բարձրաճաշակ ընթերցողին հասցէագրուած ակադեմական հրատարակութիւն մըն էր, նոյնը կարելի չէ ըսել «Գրական որոնումներ»ուն առիթով: Հաւանաբար ծիշդ ալ չէ, որովհետեւ ժիրայր Դանիէլեանի նորագոյն հատորը կազմած գրութիւններուն մեծամասնութիւնը թուղթին յանձնուած է պարզ ու համեստ ընթերցողին հասանելի, այսինքն՝ հաղորդական ոճով մը մատչելի դառնալու յստակ մտադրութեամբ: Այս իսկ պատճառով, հասկնալի է լռելեայն, որ անծանօթ տուեալներու եւ նոր փաստերու վրայ բարձրացած բանասիրական լուրջ աշխատասիրութիւններու կողքին՝ հատորին մէջ տեղ գտնեն յաւուր պատշաճի մեծարանքի խօսքեր, գրական-մատենագիտական յատուկ արժէք ներկայացնող համապարփակ ուսումնասիրութիւններուն արձագանգեն մէկ-երկու էջի մէջ ամփոփուող հրապարակագրական անդրադարձներ, կարճ գրախօսականներ, խմբագրականներ եւ այլն:

Գրութիւններ՝ որոնց այս կամ այն դատումը կարելի է չբաժնել, համաձայն չգտնուիլ հեղինակի տեսակէտին, բայց անկարելի է չյարգել տագնապը հայ մտաւորականի մը, որուն գել տագնապը հայ մտաւորականի մը, որուն խօսքը սիրոյ, յարգանքի կամ նոյնիսկ հակաճառութեան արդիւնք է, եւ արտայայտութիւնը՝ սեփական տեսակէտ ունենալու եւ զայն պաշտպանելու հայ գրողի իրաւունքին:

Ս. ԿԻՐԱԿՈՍԵԱՆ

Ո՞ՐՆ Է ՏՊԱԳԻՐ ԱՌԱՋԻՆ ՀԱՅԵՐԷՆ ԳԻՐՔԸ

Վերջերս լոյս ընծայուած յօդուածի մը մէջ յատուկ ուշադրութիւնս գրաւեց հետեւեալ հաստատումը. «... Հայ այբուբենով առաջին տպագիր Կիւթենպերկ անուանուած Յակոբ Մեղապարտի գիրքը լոյս տեսաւ 1512-ին...: Այս տարի արժանավայել շուքով պիտի փառաւորուի Ա. ՀԱՅ գիրքի 480-ամեակը, որ կը կոչուէր ՊԱՐԶԱՏՈՒՄԱՐ»(1):

Անցնող դարաշրջանին, եւ անկէ առաջ ալ, լոյս տեսած բազմաթիւ յօդուածներու հեղինակներ տպագիր առաջին հայ գիրքը ներկայացուցած են **Պարզատումարը**: Եւ այսպէս շարունակուած է ակամայ թիւրիմացութիւն մը, որ շփոթի մատնած է հայ բանասէրը, խմբագիրը, ուսուցիչն ու աշակերտը...:

Ժամանակն է որ սրբագրուի այդ թիւրիմացութիւնը: Այդ սրբագրութիւնը սկսելու է հայ թերթերէն ու հայերէնի դասագիրքերէն առաջին հերթին:

Հետագայ գրութիւնը ծնունդն է այդ մտահոգութեան:

***

Հայ մատենագէտները, աւելի նոր բառ մը, հայ գրքագէտները, երկար ժամանակէ ի վեր կը ճգնին, պրպտումներ կը կատարեն հայկական տպագրութեան վերաբերող նոր տուեալներ յայտնաբերելու մտահոգութեամբ:

Մինչեւ 1880-ական թուական շփոթ գոյութիւն ունէր տպագիր առաջին հայերէն գիրքին ինքնութեան հարցով: Կը կարծուէր թէ առաջին հայ տպագրիչը Աբգար Դպիրն է, ծանօթ նաեւ Աբգար Թոխաթեցի անունով, իսկ տպագիր առաջին գիրքը Աբգարի հրատարակած **Սաղմոսարանը**, 1565-ին, Վենետիկ:

Մինչ այդ, հայ բանասիրութեան ծանօթ էին **Աղբարք** եւ **Ուրբաթագիրք** անուններով երկու գիրքեր, որոնց տպագրիչին եւ հրատարակութեան տարեթիւին մասին ոչ մէկ տեղեկութիւն կար: Աւելի ուշ յայտնաբերուած առաջին երկու գիրքերու զարդերով եւ տպատառերով հրատարակուած երկու գիրքեր եւս **Պարզատումար** եւ **Տաղարան**: Ասոնցմէ առաջինին մէջ ներկայացուող 36 օրացուցային տարիներէն առաջինը 1512-ն է, որ շատերուն մտածել տուած է, թէ այդ գիրքը լոյս ընծայուած է այդ նոյն տարին:

Միայն 1892 թուականին էր, որ Երուսաղէմի հայոց վանքի մատենադարանին մէջ կը յայտնաբերուէր **Պատարագատետր** անուն գիրքը, որ վերոյիշեալ չորս գիրքերուն յար եւ նման զարդեր ու տպատառեր ունենալով հանդերձ, անոնցմէ կը տարբերէր, կը զատորոշուէր կարեւոր մանրամասնութեամբ մը: Ինչպէս ծանօթ է, հայկական ձեռագիր մատեանները իրենց վերջին էջերուն մէջ կ՛ունենային **յիշատակարան**, ուր ձեռագրի հեղինակին, գրչագրողին մասին տեղեկութիւններ արձանագրուած կ՛ըլլային եւ յաճախ ալ քանկագին վկայութիւններ ժամանակաշրջանի դէպքերու եւ դէմքերու մասին: Վերեւ յիշատակուած հնատիպ գիրքէն միայն **Պատարագատետրն** է, որ յիշատակարան ունէր, ուր կ՛ըսուէր.

Գրէցաւ սուրբ տառի ի ՋԿԲ-ի
աստուածապահ քաղաքս ի Վէնէժ որ է
Վենետիկ Ֆռանքստեան ձեռամբ մեղապարտ
Յակոբին ով որ կարդայք
մեղաց թողութիւն խնդրեցէք Աստուծոյ:

Քանի մը պարզ բառեր ու տողեր, որոնք սակայն ամբողջ հայ տպագրութեան սկզբնաւորութիւնն ու պատմութիւնը պիտի յեղաշրջէին:

Նախ պիտի հաստատուէր, թէ առաջին հայ տպագրիչը համարուող Աբգար Դպիրէն աւելի քան կէս դար առաջ, նոյն Վենետիկ քաղաքին մէջ իրագործուած էր հայկական տպագրութիւն, ինքգինք Յակոբ Մեղապարտ կոչող անհատի մը կողմէ, որուն գործունէութիւնն ու կեանքի մանրամասնութիւնները ցարդ կը շարունակեն մշուշի մէջ մնալ, թեեւ ան կը հանդիսանայ հայ մշակոյթի պայծառագոյն եւ մեծագոյն դէմքերէն:

Ուրեմն այդ քանի մը տողերը կը բացայայտէին հայ տպագրութեան նահապետին անունը Յակոբ Մեղապարտ: Ապա գիրքին հրատարակութեան թուականը ՋԿԲ (962 + 551=1513), ինչպէս նաեւ Վենետիկ քաղաքին մէջ 1512-13 թուականներուն հայերէն գիրքի մը կամ գիրքերու տպագրութեան փաստը:

Փոքր մանրամասնութիւն մը եւս, որուն կ՛արժէ անդրադառնալ այս առիթով. **Պատարագատետրի** հրատարակիչը իր տպագրած գիրքին համար կ՛ըսէ «գրէցաւ»: Հետաքրքրական պարագայ մըն է այս: Բանասէրներ կը խորհին, թէ հրատարակիչը իր ձուլած տպատառերուն եւ օգտագործած զարդերուն ձեռագրային նմանութիւն տալով ծիգ ըրած է իր տպագրած գիրքին ձեռագիրի նմանութիւնը շեշտել աւանդութիւն մը շարունակած ըլլալու մտահոգութեամբ: Մինչդեռ, աւելի տրամաբանական բացատրութիւնը պիտի ըլլար այն, որ հայկական տպագրութեան խանձարուրային այս շրջանին, երբ անոր կը պակսէին փորձն ու աւանդութիւնը, «տպագիր», «տպագրութիւն» կամ «տպեցաւ» բառերը գոյութիւն չունէին, կեանքի կոչուած չէին: Այդ բառերուն առաջին անգամ կը հանդիպինք 1584-ին, Յովհաննէս Տերզնցիի եւ Աբգար Դպիրի որդի Սուլթանշահի կողմէ հրատարակուած գիրքի մը մէջ: Այսինքն տպագիր առաջին գիրքէն 72 տարի անց է, որ շրջագայութեան մէջ կը մտնեն «տպագրեցաւ», «տպագրութիւն» եւ «տպագրիչ» բառերը(2):

Ուրեմն, **Պատարագատետրի** եւ նախապէս յիշատակուած չորս գիրքերու տառատեսակներու, զարդերու, թուղթի որակի եւ չափի եւ այլ մանրամասնութիւններու մանրազնին քննութենէն բանասէրներ եւ մատենագէտներ կ՛եզրակացնեն, թէ այդ հինգ գիրքերը հրատարակուած են 1512 - 13 թուականներուն, թէ անոնց հրատարակիչը նոյն անձն է Յակոբ Մեղապարտը, եւ թէ առաջին տպագիր գիրքը կը հանդիսանայ **-Պարզատումարը**, քանի որ անոր պարփակած 36 օրացուցային տարիները կը սկսին 1512 թուականով, եւ հետեւաբար հրատարակութեանց շարքը կը ներկայացնայ այսպէս. 1. **Պարզատումար, 2. Պատարագատետր, 3. Ուրբաթագիրք, 4. Աղբարք, 5. Տաղարան**:

Եթէ անցեալին երբեմն բանասէրներ տարակարծիք եղած են վերջին երեք գիրքերու հերթականութեան համար, սակայն բոլորն ալ համաձայն գտնուած են առաջին երկուքին **Պարզատումարի** եւ **Պատարագատետրի** պարագային:

Մինչեւ որ 1965-ական թուականներուն վերոյիշեալ շարքը յեղաշրջուեցաւ եւ դասաւորումը ունեցաւ արմատական փոփոխութիւն:

Պատարագատետրի յայտնաբերումէն (1892) ի վեր անցած է մէկ դար: Անցնող հարիւր տարիներու ընթացքին, Յակոբ Մեղապարտի կեանքին ու գործունէութեան լուսաբանումին գծով զգալի աշխատանք տարած են հայ ու եւրոպացի բանասէրներ: Անոնք իտալական արխիւները ուսումնասիրելով, ստուգելով վենետիկեան հնատիպ հրատարակութիւնները, յաջողեցան Յակոբ Մեղապարտի տպագրական գործունէութիւնը պարուրող մշուշը դանդաղօրէն փարատել:

Ժամանակակից ծանօթ բանասէր եւ մատենագէտ Ռաֆայէլ Իշխանեան այս ուղղութեամբ սքանչելի գործ կատարած է: **Հայ Գրքի Պատմութիւն** ստուար հատորով, որ քննական վերլուծութիւնն է 1512 - 1680 թուականներու հայ տպագրութեան, ինչպէս նաեւ **Հայ Գիրքը** եւ **Յակոբ Մեղապարտ** գիրքերով(3) ու բազմաթիւ մասնագիտական յօդուածներով եւ ուսումնասիրութիւններով, յաջողեցաւ շատ համոզիչ, առարկայական լուսաբանութիւններ, մանրամասնութիւններ եւ գիտելիքներ հայթայթել: Շնորհիւ յատկապէս Ռաֆայէլ Իշխանեանի պրպտումներուն, շուրջ քառորդ դարէ ի վեր Յակոբ Մեղապարտի հրատարակած հինգ գիրքերուն հերթական յաջորդականութիւնը ստացած է նոր կերպարանք: Ըստ այդ նոյն տուեալներուն, Յակոբ Մեղապարտի հրատարակութեանց առաջնեկը կը հանդիսանայ **Ուրբաթագիրքը**, եւ ուրեմն հայ տպագրութեան երախայրիքը նաեւ: Իսկ առաջին հինգ հրատարակութիւններուն նոր դասաւորումը կը ներկայանայ այսպէս. 1. **Ուրբաթագիրք, 2. Պատարագատետր, 3. Աղբարք, 4. Պարզատումար, 5. Տաղարան**(4):

Ի դէպ, Ռաֆայէլ Իշխանեանի այս տեսակէտը անձնական ըլլալէ աւելի պաշտօնականացած է տասնեակ տարիներէ ի վեր, եւ որպէս այդպիսին տեղ գտած է **Հայկական Սովետական Հանրագիտարանին**(5) եւ հայ հնատիպ գիրքերու նուիրուած մատենագիտական նորագոյն հրատարակութեան **Հայ Գիրքը**, 1512 - 1800 կոթողական աշխատասիրութեան մէջ(6):

Անցեալ երեք տասնամեակներուն **Ուրբաթագիրքը** ընդունուեցաւ, ճանչցուեցաւ որպէս առաջին հայ տպագիր գիրքը:

Հակառակ այս իրողութեան, մեր վարժարաններուն մէջ, հայ թերթերու սիւնակներէն, ընդհանուր զարգացման մրցոյթներուն եւ պարագայական հրատարակութիւններու մէջ կը շարունակուի հին աւանդութիւնը, տեսակէտը, եւ **Պարզատումարը** կը ներկայացուի որպէս առաջին տպագիր գիրք: Մեր վարժարաններէն ներս օգտագործուող հայերէնի եւ հայ գրականութեան դասագիրքերուն մէջ այդպէս կը շարունակուի ներկայացուիլ: Մինչեւ իսկ Սուշեղ Իշխանի **Արդի Հայ Գրականութիւն** եռահատոր դասագիրքը, որ ընդհանրապէս օգտագործուող դասագիրք է հայկական երկրորդական վարժարաններու մէջ, եւ հայ գրականութեան նորագոյն դասագիրքերէն կը հանդիսանայ, կը շարունակէ այդ թիւր աւանդութիւնը(7):

Ժամանակն է որ արդարութիւն ըլլայ: Սրբագրուի շարունակուող եւ սխալը եւ թերացումը, եւ դադրինք մեղանչելէ եւ Յակոբ Մեղապարտին եւ **Ուրբաթագիրքին** դէմ...:

ԺԻՐԱՅՐ ԴԱՆԻԷԼԵԱՆ

1.- Տես Տիգրան Կիւլիւզեան, Մեր Ոգեկոչելի Արժէքները 1992 Տարուան Ընթացքին, «Զարթօնք» օրաթերթ, 20 յունուար 1992:

2.- Յովհաննէս Տերզնցիի եւ Աբգար Դպիրի (Թոխաթեցի) որդի Սուլթանշահի միատեղ ջանքերով հրատարակուած գիրքի մը (Տօմար Գրիգորեան, Հռոմ, տպ. Դոմինիցի Բագայի, 1584, [111] էջ) յիշատակարանին մէջ կը կարդանք, պահպանելով ուղղագրութիւնը. «Թարգմանեցաւ տօմարս եւ տօնացուցս ի լատին լեզուէ ի հայ եւ տպագրեցաւ ի նոյն քաղաքն ի մեծն Հռոմ...: Այլեւ եղեւ տպագրութիւն սորա ի թ[ի]ւ Ք[րիստոս]ի ռջծդ...» (էջ): Այլ էջի մը մէջ ալ կայ հետեւեալը. «... եւ գիս գմեղաւոր տպագրիչս» (էջ 36): Մինչ այդ տպագրուած բոլոր գիրքերուն (Յակոբ Մեղապարտի, Աբգար Դպիրի եւ այլոց կողմէ) մէջ գործածուած, օգտագործուած են «գրէցաւ» (ինչպէս է պարագան Ուրբաթագիրքին), «պասմա», «սթամփա», «կատարեցաւ», «կազմեցաւ» բառերը տպագրելու իմաստով:

3.- Ռաֆայէլ Իշխանեանը կը հանդիսանայ հայ գիրքի եւ տպագրութեան պատմութեան բացառիկ գիտակներէն, բանասէրներէն մէկը, որուն այս առնչութեամբ պատրաստած պատմական, մատենագիտական բնոյթի գիրքերն ու արժէքաւոր յօդուածները բազմաթիւ են: Անոնցմէ ընտրուած վերոյիշեալ գիրքերը լոյս տեսած են հետեւեալ հերթականութեամբ.

ա. Հայ Գրքի Պատմութիւն, հ. 1, Երեւան, «Հայաստան» հրատարակչութիւն, 1977, 533 էջ:

բ. Հայ Գիրքը, 1512 - 1920, Երեւան, ՀՍՍՀ Գիտութիւնների Ակադեմիա, 1981, 154 էջ:

գ. Յակոբ Մեղապարտ, Երեւան, «Հայաստան» հրատարակչութիւն, 1982, 72 էջ:

4.- Տես Ռաֆայէլ Իշխանեան, Հայ Գրքի Պատմութիւն, հ. 1, էջ 158:

5.- Հայկական Սովետական Հանրագիտարան, հ. 6, 1980, էջ 68 եւ հ. 12, 1986, էջ 283:

6.- Տես Հայ Գիրքը 1512 - 1800 թուականներուն. Հայ Հնատիպ Գիրքի Մատենագիտութիւն, Երեւան, 1988, էջ [1]:

7.- Սուշեղ Իշխան, Արդի Հայ Գրականութիւն. Զարթօնքի Շրջան, 1850 - 1885, Պէյրութ, տպ. «Համազգային», 1973, էջ 351:

ՀԱՅԵՐԷՆ ԿԱՐԴԱՑՈՂ ԿԱ՞Յ...

Յաճախ կ՛ըսուի, եւ աւելի յաճախ կը գրուի, թէ հայերէն կարդացող չկայ, իսկ եթէ կայ, հայերէն կարդացողներու թիւը օրըստօրէ կը նուազի, կը նօսրանայ: Տագնապ կը հնչեցնեն մեր օրաթերթերը, պարբերաթերթերը, գրական հանդէսները: Իրատես ըլլալու համար՝ ընդունելով ենք որ մտահոգիչ ըլլալու աստիճան գոյ է այդ տագնապը, եւ մարդիկ իրաւունք ունին մտահոգուելու եւ տագնապելու:

Եթէ այս մտահոգութիւնը ընդհանուր է, սակայն, սակաւ են անոնք, որոնք ի տես այս ջլատիչ ու յոռետեսութեան առաջնորդող երեւոյթին, կը մտածեն, երբեմն մտածումէն անդին ալ կ՛անցնին եւ շօշափելի միջոցառումներով կը ճգնին դիմակալել գրական ու մշակութային բազմագլխանի սովը, որ սպառնալի կերպով իր բիրտ իշխանութիւնը կ՛ուզէ տարածել ամէն ուղղութեամբ:

Հետաքրքրական է սակայն պատկերին հակառակ, միւս երեսը, որ գեղեցկօրէն կը հակադրուի դժխեմ ու բացասական իրականութեան, եւ յոյսի ու լաւատեսութեան դողդոջուն ճառագայթներ կը տարածէ սեւ ու թուխպ հորիզոններու ուղղութեամբ:

Ի՛նչ կը հաստատէ պատկերին այս երկրորդ երեսը:

Հակառակ տխուր իրականութեան, հաստատ եւ շօշափելի իրողութիւն է, թէ յատկապէս այստեղ, լիբանանահայութեան գիրկին մէջ, կը շարունակեն լոյսին բացուիլ բազմաթիւ նոր գիրքեր - գրական, գեղարուեստական, բանասիրական, յուշագրական, եւ այլն: Կը ծորանայ ու կը բազմանայ հայ պարբերական մամուլը ճաշակաւոր ու տպագրական բարձրորակ հրատարակութիւններով, թէեւ տակաւին անոնց բովանդակութիւնը բաղձալի մակարդակին մատչելէ հեռու է:

Նոյնը կը կրկնուի քիչ մը ամէն տեղ, Սփիւռքի տարածքին: Այս ընդհանուր պատկերի շրջագիծէն դուրս չի մնար նաեւ նորանկախ Հայրենիքը: Հակառակ տնտեսական եւ այլ կարգի սաստիկ դժուարութիւններու:

Քիչ մը ամէն տեղ կը շարունակեն բանիլ հայ մամուլն ու տպարանները: Քիչ մը ամէն տեղ լոյսին կու գան նոր հրատարակութիւններ, տարբեր մակարդակներով:

Հայ գրողն ու հրատարակիչը բազմագոյն դժուարութիւններ կը դիմագրաւեն: Ճիշդ է: Ընթերցողներու շարքերը կը նօսրանան: Նոյնքան ճիշդ է: Հայերէնը դպրոցներէն եւ տուներէն ներս, անգամ փողոցներու մէջ, կը նահանջէ գահավիժօրէն: Դժբախտօրէն ճիշդ է: Սակայն կը շարունակեն լոյս տեսնել մեծրոպատառ եւ մեծրոպաշունչ մատեաններ ու պարբերականներ: Ուրեմն, բոցը անմար պահելու յոյսը ի սպառ չէ կորած, հոգ չէ թէ ան բոցավառելու փոխարէն դողդոջուն կը բոցկլտայ այսօր:

Կը շարունակեն լոյս տեսնել՝ շնորհիւ շարունակուող մշակութային հիմնադրամներու, մատենաշարներու, անհատ բարերարներու եւ մշակութային կազմակերպութիւններու նիւթաբարոյական աջակցութեան ու նեցուկին:

Կը շարունակեն լոյս տեսնել՝ հաւաքական ճիգերով ու տակաւին բազմացող ու հարստացող նոր «Հրատարակչական Հիմնադրամ»ներով:

Ժ. Դ.

«ԱԶԴԱԿ»Ի ՄԷՋ ԾԱՆՈՒՑՈՒՄԻ ՀԱՄԱՐ

Բոլոր անոնք, որոնք կը փափաքին «Ազդակ»-ի մէջ որեւէ ծանուցում հրատարակել, պէտք է բնագիրը խմբագրատուն՝ ծանուցումներու բաժանմունք հասցնեն հրատարակման թուականէն առնուազն օր մը առաջ, ՄԻՆՉԵՒ ԵՐԵԿՈՅԵԱՆ ԺԱՄԸ 5:00:

ՄԱՀԱԶԴՆԵՐԸ բացառութիւն են: Մահագդ կ՛ընդունուի մինչեւ ուշ գիշեր, այնքան ատեն որ զայն հրատարակելու հնարաւորութիւն կայ:

«ՄԱՐԴ ՊԷՏՔ Է ԿԱՐԵՆԱՅ ԼՍԵԼ, ԸՆԴՈՒՆԻԼ ԵՒ ՍՈՐՎԻԼ»

«ԱԶԴԱԿ»ԻՆ Կ'ԸՍԷ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԹԻՒ 1 ՀԱՐԿԱՏՈՒ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ ՏՆՕՐԷՆ ՌԱԼՖ ԵԻՐԻՔԵԱՆ

Ռալֆ Եիրիքեան Հայաստանի մէջ յաջողած այն գործարարներէն է, որուն անունը չի բացակայիր լրատուամիջոցներէն, եւ որուն նախաձեռնած գործերուն մասին կը խօսուի Հայաստանի գրեթէ բոլոր շրջաններուն մէջ:

Լիբանանի մէջ ան աշխատած է «Լիպանսել» ընկերութեան մէջ, այնուհետեւ լիբանանցի Ֆաթթուշ ընտանիքին հետ համագործակցաբար տեղափոխուելով Հայաստան՝ գործարար այդ ընտանիքին կողմէ նշանակուած է «Վիվասել» ընկերութեան տնօրէն»: «Վիվասել»ը 2004-էն 2007 100 տոկոսով կը պատկանէր Ֆաթթուշներուն, 2007 սեպտեմբերին անոնք ընկերութեան բաժնետոմսերու 80 առ հարիւր տոկոսը վաճառած են ռուսական «Էմ. Թի. Էս. կրուփ»ին, մնալով միայն 20 տոկոսի բաժնետէրը:

Ռալֆ Եիրիքեանը կը շարունակէ գլխաւորել Հայաստանի բջիջային շուկայի առաջատար «Վիվասել Էմ. Թի. Էս.» ընկերութիւնը, ինչպէս նաեւ՝ «Ղարաբաղ թելեքոմ»ը եւ վստահ է, որ իւրաքանչիւր յաջողած գործարարութեան գլխաւոր գրաւականը ոչ միայն ներդրումներու չափն է կամ ծառայութեան որակը (թէեւ չժխտեց նաեւ անոնց առկայութիւնը), այլ՝ մարդկային ճշմարիտ ու պարզ, վստահելի ու անկեղծ փոխյարաբերութիւնները: Ճիշդ այդ սկզբունքն ալ որդեգրած է ան իր աշխատանքի ընթացքին՝ շահելով թէ՛ ժողովուրդին, եւ թէ՛ ընկերութեան բաժնետէրերուն վստահութիւնը:

«Վիվասել Էմ. Թի. Էս.»ն չի բաւարարուիր միայն բջիջային որակեալ ծառայութիւն մատուցելու իր առաքելութեամբ: Ստացուած շահէն մաս մը ընկերութիւնը կը ներդրէ Հայաստանի տնտեսութեան եւ մշակոյթին՝ իրագործելով զանազան ծրագիրներ: Բաւական է նշել քանի մը ծրագիր՝ գաղափար ունենալու համար ընկերութեան կատարած աշխատանքներուն մասին. «Վիվասել Էմ. Թի. Էս.» փակ բաժնետիրական ընկերութիւնը կը հանդիսանայ «Ոսկէ ծիրան» միջազգային շարժանկարային փառատօնի գլխաւոր հովանաւորը, նորոգած է Հայաստանի Ազգային գրադարանը, հովանաւորած է մանկապատանեկան շարժանկարային ժապաւէններու երկրորդ միջազգային փառատօնը, «Անանիա Շիրակացի» ճեմարանը, «Սայաթ Նովա» մշակութային կեդրոնը, բազմաթիւ գիրքերու տպագրութիւն, ցուցահանդէսներ, մշակութային ձեռնարկներ: Ընկերութիւնը իրականացուցած է եւ տակաւին կ'իրականացնէ առողջապահական, կրթական, ընկերային, գիւղական բազմաթիւ ծրագիրներ: Բոլորը վստահ են, որ այս գործին մէջ մեծ է ընկերութեան տնօրէնին դերը:

Լիբանանի մէջ ստացած կրթութիւնը, ընտանեկան դաստիարակութիւնը եւ կարգ մը երկիրներու մէջ աշխատիլն ու ապրիլը, ինչպէս Ռալֆ Եիրիքեան ըսաւ «Ազդակ»ի հետ զրոյցի ընթացքին, մեծ նշանակութիւն ունեցած են իր՝ իբրեւ ղեկավարի կազմաւորման գործին մէջ:

Վերջերս հայաստանեան լրատուամիջոց մը, ամփոփելով 2008 թուականը, Ռալֆ Եիրիքեանը կոչած է «Տարուան մարդ»: Կաղանդի օրերուն Լիբանան գտնուող Ռալֆ Եիրիքեանի (որ եկած էր հարազատներուն հետ անցընելու տօնը) հետ մեր զրոյցն ալ սկսաւ «Տարուան մարդ» բնորոշումէն:

«ԱԶԴԱԿ».- Համամի՞տ էք այդ բնորոշումին:

ՌԱԼՖ ԵԻՐԻՔԵԱՆ.- Միանշանակ այո կամ ոչ ըսելու իրաւունք չունիմ, որովհետեւ այն, ինչ որ կը կատարուի, միայն մէկ մարդու գործունէութիւն չէ, այլ՝ ամբողջ հիմնարկութեան մը: Ես նաեւ միշտ ըսած եմ, որ դէմ եմ զիս բարերար կոչելուն, քանի որ մեր աշխատանքը բարերարութիւն չէ, այլ՝ «Վիվասել»ի համագործակցական պատասխանատուութիւնն է՝ մեր երկրի, մեր ժողովուրդի հանդէպ: Եթէ հիմնարկ մը իր եկամուտը կը ստանայ ժողովուրդի գրպանէն, ուրեմն պէտք է պատասխանատու զգայ այդ գումարներէն մաս մը վերադարձնելու ժողովուրդին՝ ծրագիրներու իրագործումներու տեսքով: Այդ մէկը թէ՛ գնահատանք է ժողովուրդին, որ կ'ընդունի մեզ եւ կ'օգտուի մեր ծառայութիւններէն, եւ թէ՛ նաեւ մեր՝ իբրեւ ընկերութեան անդամ քաղաքացիի, պարտաւորութիւններու կատարումն է:

«Ա.».- Այդ մէկը ամրագրուա՞ծ է ընկերութեան կանոնակարգով:

Ռ. Ե.- Ո՛չ: Այդ մէկը գործարարութեան մէջ նոր մօտեցում, նոր մտածելակերպ է՝ յարգել հասարակութիւնը: Եւ մենք, առաջինը որդեգրելով այս մօտեցումը, ուզեցինք Հայաստանի մէջ այդ մտածելակերպը մտցնել, որ այլ ընկերութիւններ կամ այլ հիմնարկներ եւս սկսին հետեւիլ մեր օրինակին, եւ հասարակութիւնը աւելի միասնական, աւելի բարձր դարձնելով՝ նպաստեն նաեւ մեր պետութեան զօրացման: Մենք կը հաւատանք, որ այսպիսի գործեր կը միացնեն հասարակութեան տարբեր շերտերը, եւ մենք կ'ունենանք աւելի՛ զարգացած երկիր, աւելի՛ զարգացած մտածելակերպ եւ աւելի արագ քայլերով կ'ընթանանք այն ճամբէն, որմէ անցած են այսօրուան զարգացած երկիրները: Ի դէպ, ինչ՛ որ մենք կ'ընենք, թերեւս Հայաստանի համար նորութիւն է, սակայն շատ մը այլ երկիրներու մէջ ընդունուած գործունէութիւն է:

«Ա.».- Դո՞ւք կ'որոշէք, թէ ի՛նչ ծրագիրներ պէտք է իրականացնել, թէ՞ ձեզի կը դիմեն եւ դուք կ'ընդառաջէք:

Ռ. Ե.- Երկուքը միասին: Ամէն տարի կը գործենք տարբեր ուղղութիւններով: Անցեալ տարի, օրինակ որոշեցինք գործունէութիւն իրականացնել մարզերու մէջ: 2008-ի սկիզբն դիմեցինք մարզպետարաններ՝ առաջարկելով մեր պիւտճէները եւ փոխարէնը ծրագիրներ ուզեցինք: Առաջարկած էինք ներկայացնել մշակութային, գեղարուեստական, դպրոցական ծրագիրներ, ոռոգման եւ ըմպելի ջուրի կարգաւորման, կազի, կազատարի եւ այլ հարցեր: Իրենք կը ներկայացնեն ծրագիրները, մեր յատուկ խումբը կ'երթայ ուսումնասիրելու, ստուգելու տեղեկութիւնները, համեմատելու թուղթին վրայ եղածը՝ իրականութեան հետ, ատկէ ետք կ'որոշենք՝ ի՛նչ ընել, ո՛ր մէկը ընտրել: 2008-ին, այսպիսով, քիչ մը ընդլայնեցինք մեր գործունէութիւնը: 2009-ին նոյնպէս կը շարունակուին ծրագիրները, սակայն նախապէս տակաւին չենք յայտարարեր մեր ընելիքներուն մասին:

«Ա.».- Մինչեւ այժմ ձեր իրականացուցած ծրագիրներէն ո՞ր մէկը կ'առանձնացնէիք:

Ռ. Ե.- Իւրաքանչիւր ծրագիր իր կարեւորութիւնը ունի: Բայց անձամբ ինծի համար կարեւոր են մարդկային, հոգեբանական առանձնակի իմաստ ունեցող ծրագիրները: Օրինակ, Գեղարքունիքի Գեղամաւան գիւղին մէջ ջրատար մը կայ, որ Սեւանէն ջուրը կը տանի դէպի Հրազդան: Այդ ջրատարը ճանապարհի հաւասարութեամբ էր, միշտ մարդ կ'իյնար ու կը խեղդուէր, յատկապէս՝ փոքրիկ երեխաներ: Մենք ցանկապատեցինք անիկա: Եւ շատ յուզիչ էր, երբ ես գիւղ գացի, գիւղացիները կը պատմէին, թէ ինչպէ՛ս կորսնցուցած են իրենց հարազատները եւ շնորհակալութիւն կը յայտնէին կատարուած գործին համար: Մարդ մը պատմեց, որ թաքսիի մեքենան ջրատարին մէջ ինկած էր, եւ իր հարսն ու երկու թոռնիկները մահացած են: Փաստօրէն, այդ պատը կառուցելով, մենք մարդկային կեանքեր փրկեցինք: Գիւղացիներուն յուզմունքը, շնորհակալութիւնը այլ ապրումներ կու տան ինծի...

Շատ կարեւոր են նաեւ այն ծրագիրները, որոնց միջոցով մենք մարդիկը ինքնաբերաբար կը մղենք մնալու հողին վրայ, չլքելու բնակավայրը: Ըմպելի ջուրի կայանները, խաղահրապարակները, մանկապարտէզները, կազատարները (որոնք կը կառուցուին մեր օժանդակութեամբ) շինարարական ծրագիրներ ըլլալէն առաջ նախ յոյս են՝ մարդոց համար, կապուած մնալու հողին, երկրին, հայրենիքին...

«Ա.».- Այսօր հարկատուներու մէջ «Վիվասել Էմ. Թի. Էս.», ո՞ր կարգին է:

Ռ. Ե.- Առաջի՛ն: 2008-ի սկիզբէն մինչեւ այսօր իբրեւ հարկատու՝ առաջինն ենք: Պատճառները քանի մը հատ են. նախ՝ մեր բաժանորդներուն թիւը միշտ կ՛աճի. երկրորդ՝ մենք միշտ նոր սարքաւորումներ կը ներմուծենք. կ՛աւելցնենք ծառայութիւններու քանակը եւ տեսակը, եւ ամէնէն կարեւորը՝ ամէն ձեւով կը ջանանք կատարել մեր հարկային պարտաւորութիւնները. չխուսափիլ անոնցմէ, ըլլալ օրէնքի սահմաններուն մէջ, որպէսզի ոչ մէկ օր ըսուի, թէ այս հիմնարկը կամ այս մարդը թերացած է իր հարկային պարտականութիւններու առումով կամ՝ չէ կատարած զանոնք:

«Ա.».- Իսկ օրէնքը բարենպա՞ստ է, խոչընդոտներ չէ՞ք ունենար:

Ռ. Ե.- Որեւէ երկրի մէջ օրէնքը կրնայ լաւ ըլլալ, կրնայ վատ ըլլալ, բայց մարդ պէտք է սորվի աշխատիլ օրէնքի սահմաններուն մէջ: Եթէ կայ բան մը, որ օրէնքով կ'ազդէ որեւէ գործունէութեան վրայ, պէտք է ճիշդ ուղղութիւններով, ճիշդ կանոններով բարձրացնել հարցը, առաջարկ ներկայացնել, բարեփոխումներու ճանապարհ ցոյց տալ... Արդիւնք կու տայ՝ կու տայ, չի տար՝ պէտք է յարգել օրէնքը եւ գործել օրէնքի սահմաններուն մէջ: Կը կարծեմ, որ մեր յաջողութիւններէն մէկն ալ այն է, որ միշտ ձգտած ենք յարգել օրէնքը, փորձած ենք աշխատիլ օրէնքի շրջանակներուն մէջ եւ բոլոր հարցերը աշխատած ենք բարձրացնել արարողակարգի սահմաններուն մէջ:

«Ա.».- Տարածուած տեսակէտ կայ, որ Սփիւռքէն Հայաստան գացողները (աշխատելու նպատակով) հոն առանձին կը մնան կամ տարբեր փորձութիւններու կ'ենթարկուին: Դուք կը ժխտե՞ք, թէ՞ կը հաստատէք այդ մէկը:

Ռ. Ե.- Ես այդ մէկը երբեք չեմ ապրած, չեմ զգացած եւ մէկ բան կրնամ յստակօրէն ըսել. եթէ Սփիւռքէն մէկը հայրենիք երթայ աշխատելու նպատակով, ապա՝ շատ պարզ հոգեբանութեամբ պէտք է մօտենայ բոլոր հարցերուն, իր հոգիին մէջ պէտք է պատրաստ ըլլայ ա՛յլ կերպ նայելու հարցերուն: Ոչ թէ մտածէ, թէ ինք Սփիւռքէն է եւ շատ աւելին գիտէ, շատ աւելին կը հասկնայ, քան՝ հայաստանցիները: Այդ մէկը ճիշդ չէ...

«Ա.».- Ինչպէս հայաստանէն կու գան եւ նոյնը կ'ընեն Սփիւռքի մէջ՝ մտածելով, թէ իրենք աւելի շատ գիտեն, կամ աւելի լաւ են...

Ռ. Ե.- Շա՛տ սխալ մօտեցում է, եւ այդպէս մտածողներն առաջին օրէն կը ձախողին: Մարդ պէտք է ըլլայ ընդունակ, պարզ, յարգալից՝ դիմացինին հանդէպ, յարգէ ամէն մէկ մշակոյթ, աւանդութիւն, սովորութիւն... Օրինակ, ես ծնած, մեծցած, ուսում ստացած եմ Լիբանան: Հասկնալի է, որ այստեղ մտածելակերպը, մշակոյթը բոլորովին ուրիշ է, հայրենիքի մէջ՝ բոլորովին ուրիշ: Սակայն պէտք է կարենալ լսել, ընդունիլ, սորվիլ:

Բոլորն ալ պէտք է պատրաստ ըլլան սորվեցնելու ու գնահատելու եւ ոչ թէ՝ քննադատելու: Բնաւ պէտք չէ ակնկալել, որ մարդիկ շուտով պիտի հասկնան մեզ: Մենք առաջինը պիտի փորձենք համակերպիլ, հասկնալ, մինչեւ վերջ խորամուխ ըլլալ ժողովուրդի աւանդութիւններուն եւ սովորութիւններուն մէջ: Պէտք չէ սպասել, որ գործ ընելու առաջին պահէն պիտի յաջողինք, ձախողութիւն կրնայ պատահիլ, բայց առաջին պահէն պէտք չէ յուսահատիլ, պէտք է երկրորդ, երրորդ անգամ ալ փորձել եւ անպայման կ'ըլլայ: Իսկ ամէնէն կարեւորը՝ պարզ, շա՛տ պարզ ըլլալն է:

«Ա.».- Դուք 2001-ին գացած էք Հայաստան: Ինչպիսի՞ն էր այն ժամանակ ձեր զգացողութիւնը եւ ինչպիսի՞ն է այսօր:

Ռ. Ե.- Հայաստանի մասին պատկերացում ունէի դպրոցէն, սակայն իրականութիւնը գիրքերու պէս չէ: 2001 թուականի 21 օգոստոսին, երբ ոտք դրի «Զուարթնոց» օդակայան, հոգեբանական ցնցում ապրեցայ, քանի որ, ինչ որ տեսայ, իմ սպասածիս պէս չէր: Օդակայանէն դուրս ալ ուրիշ աշխարհ մըն էր, որ կրկին հեռու էր իմ մտապատկերիս մէջ եղածէն: Այն ժամանակ իմ հիմնարկիս ղեկավարը ինծի հարցուց՝ ինչպէ՞ս կը զգաս հայրենիքիդ մէջ, պատասխանեցի՝ բան մը չեմ զգար: Այդպէս ըսի, քանի որ տակաւին չէի հասկցած, թէ ի՛նչ կը տեսնեմ, հոգեբանօրէն պատրաստ չէի: Բայց երբ գործի անցայ, սկսայ յարաբերիլ մարդոց հետ, մօտէն ծանօթացայ մշակոյթին, սովորութիւններուն, հարցերուն, որոնք կը յուզէին այդ հողին վրայ ապրող ժողովուրդը... Ատկէ ետք իմ մէջս արթնցաւ հայեցի ոգին եւ տարբեր ձեւով սկսայ մօտենալ եւ նայիլ հարցերուն: Դժուարութիւնները քանի մը ամսուան հարց են, եւ եթէ մարդ կամք ունի, կրնայ յաղթահարել... Նոյն տարուան նոյեմբերին նաեւ ընտանիքս տարի Լիբանանէն, ուզեցի, որ հետս ըլլան, բայց ընտանիքիս անդամներն ալ դժուարութիւններու հանդիպեցան: Աղջիկս 17 ամսական էր, Արցախի մէջ հիւանդացաւ, դժուար եղաւ բուժելը, բայց սորվեցանք, յաղթահարեցինք: Երբ կինս արձակուրդի վերադարձաւ Լիբանան, իրեն հետ շատ դեղեր բերաւ եւ այդպէս աւելի պատրաստ գտնուեցանք հետագայ օրերուն: 2004 նոյեմբերէն մինչեւ 2005 ապրիլ ամէնէն դժուար ամիսներն էին ինծի համար, քանի որ շաբաթը 2 - 3 անգամ Ստեփանակերտէն Երեւան կու գայի եւ կը վերադառնայի, ժամանակս ճամբաները կ'անցնէր, մինչեւ «Վիվասել»ը կայունացաւ, այն ժամանակ հաստատուեցայ Երեւան, ամբողջ կեդրոնացումը եղաւ Երեւան: 2005 յուլիսին «Վիվասել»ը շուկայ մտաւ եւ հասաւ այն արդիւնքին, որ ունի այսօր:

«Ա.».- Իսկ Արցախի մէջ ինչպէ՞ս են ընկերութեան գործերը:

Ռ. Ե.- Արցախի մէջ ալ նոյն գործն է, ինչ որ Հայաստանի մէջ, սակայն՝ աւելի փոքր ծաւալով: Չմոռնանք, որ Հայաստանի մէջ մօտ 3 միլիոն մարդ կայ (մենք ունինք 1,7 միլիոն բաժանորդ), Արցախի մէջ՝ 130 հազար (մենք ունինք 35 հազար բաժանորդ բջիջային ցանցի, 25 հազար՝ քաղաքային ցանցին մէջ): Ծաւալները տարբեր են, բայց Արցախի հիմնարկը որքան որ կրնայ, նոյն քայլերուն կը հետեւի, ինչ որ՝ Երեւանի հիմնարկը, սակայն՝ աւելի սահմանափակ ձեւով:

«Ա.».- Դուք ուսանած էք Պէյրութի ամերիկեան համալսարանը: Տնտեսագէտի եւ վարչագիտութեան ձեր մասնագիտութիւնը ձեզի, փաստօրէն, անհրաժեշտ եղաւ գործունէութեան ընթացքին:

Ռ. Ե.- Եթէ ըսեմ՝ չէք հաւատար: Ինչ որ կը սորվինք համալսարանին մէջ, իրական կեանքին հետ քիչ կապ ունի: Համալսարանի վկայականը բանալի մըն է՝ դուռ բանալու, ճանապարհ ցոյց տալու, մնացածը ինք՝ մարդն է, իր հմտութիւններով, կարողութիւններով, փորձով եւ ընդունակութեամբ: Պէտք է կարենալ ճիշդ ձեւով օգտուիլ քննադատութենէն, գործածել քննադատութիւնը՝ հետագայ աշխատանքը աւելի բարելաւելու համար:

«Ա.».- Դուք ուրկէ՞ ձեռք բերած էք այդ փորձը:

Ռ. Ե.- Արաբական երկիրներու մէջ աշխատած եմ, շփումներ ունեցած եմ կարգ մը ազգերու հետ (եւրոպական, արեւմտեան, ասիական, արաբական, եւ այլն): Այդ տարիներուն բաւական փորձ ունեցած եմ, հասկցած եմ, թէ ի՛նչ կը նշանակէ տարբեր մշակոյթներ, տարբեր մտածելակերպեր, տարբեր կրօն: Ատկէ ետք ճամբորդած եմ Կիպրոս, շուրջ երեքուկէս տարի ապրած եմ հոն, 1999-ի կէսերուն եկած եմ Լիբանան, ուր մնացած եմ մինչեւ 2001-ի ամառ... Իմ կարծիքովս, տեղափոխութիւնը՝ Արցախ, ապա՝ Հայաստան, մեր ընտանեկան կեանքին մէջ ճակատագրական եղաւ, եւ դժգոհ չենք, որ կատարած ենք այս ընտրութիւնը:

«Ա.».- Լիբանանը չէ՞ք կարօտնար:

Ռ. Ե.- Կնոջս՝ Արմիկին հայեացքը միշտ ուղղուած է դէպի Լիբանան, կարծես՝ միշտ կ'ուզէ, որ վերադառնանք, սակայն վերադառնալու մասին ես տակաւին չեմ մտածեր: Անկեղծ ըսած՝ երկիրը տակաւին չեմ կարօտնար, բայց ծնողներս կը կարօտնամ: Զաւակ-ծնող կապը տարբեր է, կը փորձեմ հայրս եւ մայրս համոզել, որ գան Հայաստան, սակայն չեն համոզուիր: Ամէն շաբաթ կը խօսիմ անոնց հետ, եւ այս Կաղանդին ալ, ահաւասիկ, գրեթէ 15 տարուան ընդմիջումէն ետք, եղբայրներս, քոյրս հաւաքուեցանք եւ միասին տօնեցինք այստեղ՝ Լիբանան...

«Ա.».- Պարոն Եիրիքեան, ինչպիսի՞ ընտանեկան դաստիարակութիւն ստացած էք:

Ռ. Ե.- Իմ ընտանեկան դաստիարակութիւնս շատ մեծ նշանակութիւն ունեցած է իմ՝ իբրեւ անհատի ձեւաւորման մէջ: Իմ հայրս հայ է, սակայն հայերէն չի գիտեր, եւ իր մէջ միշտ ցանկութիւն, ձգտում եղած է ամէն ինչ իմանալու իր ժողովուրդին, իր արմատներուն մասին: Օտար տարբեր լեզուներով ան կը կարդար՝ հասկնալու, թէ ի՛նչ է հայրենիքը, ի՛նչ է իր պատմութիւնը: Մենք այդ բոլորը կը տեսնէինք եւ այդ բոլորը ազդեցութիւն կ'ունենային մեր՝ երեխաներուս վրայ: Միւս կողմէ, մայրս տեղացի է, ոչ հայ, ան մեզ կը ստիպէր, որ ես ու եղբայրներս կարդայինք հայերէնի դասը: Շատ լաւ կը յիշեմ, որ կը հաւաքուէինք սեղանին շուրջ, եւ մենք՝ փոքրիկ երեխաներ, կը ծիծաղէինք, բայց ան կը սպառնար, եւ մենք մեր վախէն կը կարդայինք հայերէնը: Մայրս քանի մը անգամ կրկնել կու տար մեզի, եւ այդ օրերուն մենք չէինք հասկընար անոր արարքին իմաստը: Աւելի ուշ, մեծնալով, ես հասկըցայ, որ ան կը ստիպէր իր զաւակներուն սորվիլ ո՛չ իր լեզուն, որպէսզի ապացուցէր իր սէրը, իր նուիրուածութիւնը՝ ամուսինին հանդէպ, եւ այդ ամէնը կ'ընէր երեխաներու դաստիարակութեան միջոցով... Ինչ կը վերաբերի հայրիկիս, ան մեզի թելադրած է հեռու մնալ քաղաքականութենէն, կուսակցութիւններէն եւ գործել ազատ, ինքնուրոյն: Հօրս այդ թելադրանքն ալ ազդեցութիւն ունեցած է իմ եւ եղբայրներուս վրայ:

«Ա.».- Իսկ դուք ձեր երեխաները ի՞նչ ոգիով կը դաստիարակէք: Կա՞յ բան մը, որ անոնց միշտ կը յիշեցնէք:

Ռ. Ե.- Միշտ կը փորձեմ անոնց մէջ ներարկել, թէ որքան կարեւոր է յարգանքով մօտենալ իւրաքանչիւր մարդու, գնահատել դիմացինը. չընկճուիլ հիասթափութիւններէն: Եւ շատ կարեւոր բան մը եւս. անոնց կը սորվեցնեմ, թէ որքան կարեւոր է ձեռք մեկնել եւ տալ: Երբ Երեւան վերադառնանք, արդէն ըսած եմ իրենց՝ պէտք է հաւաքեն իրենց նախկին խաղալիքները եւ միասին պէտք է տանինք ու տանք անոնց, որոնք պէտք ունին: Կ'ըսեմ՝ դուք արդէն նոր խաղալիքներ ստացաք իբրեւ նուէր եւ միւսները պէտք է տաք: Կ'ուզեմ, որ իրենք այս ճամբով յառաջանան: Վստահ եմ, որ երեխաները

Հարցազրոյցը վարեց՝
ԱՆՈՒՇ ԹՐՈՒԱՆՑ

Շար.ը՝ էջ 10

ԿԵԱՆՔԸ ԿՐԿԵՍԻՆ ՄԷՋ

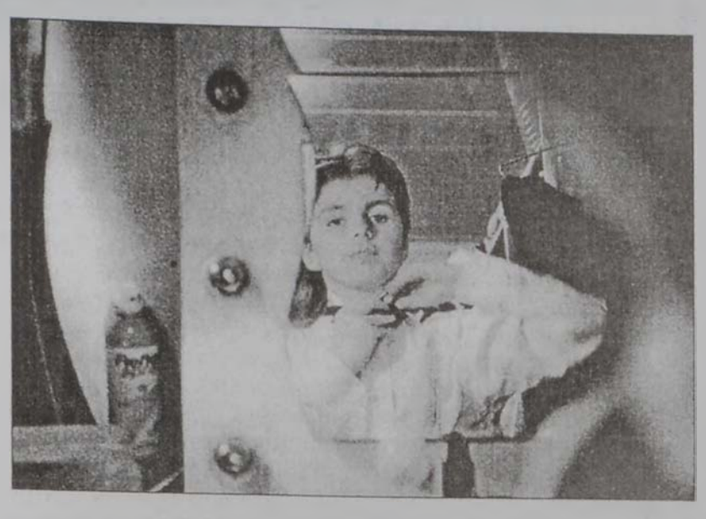

Լուի 10 տարեկան է: Ան կ'ապրի եւ կ'աշխատի իր ամբողջ ընտանիքին հետ, կրկեսի մը մէջ: Ան մեզի կը ներկայացնէ իր առօրեան:

Մեծ հօրս՝ Ալեքսիս Կրուսի կրկեսը շատ մեծ է. վրանը կրնայ ընդունիլ 3000 հանդիսատես: Ես կրկեսին մէջ կ'ապրիմ իմ մեծ հօրս եւ մեծ մօրս ծնողքիս.

հօրեղբայրներուս, հօրաքոյրներուս եւ եղբայրներուս հետ: Մենք բոլորս բնակարանկառքերու մէջ կ'ապրինք: Ասիկա շատ գործնական է, որովհետեւ տարին 8 ամիս մենք կ'ապրինք Ֆրանսայի Աւինյոն քաղաքին մօտ եւ մնացած 4 ամիսը՝ Փարիզի շատ մօտիկ շրջանի մը մէջ:

* * *

Ասիկա երրորդ տարին է, որ ես կը մասնակցիմ ներկայացումներուն: Ես լարախաղաց եմ: Մայրս ընտրած է այս մարզը ինծի համար, եւ ես կը մտածեմ, թէ ասիկա լաւ ընտրութիւն մըն է: Իմ ընկերակիցս՝ Ամելի, այս մարզին մասնագետ ուսուցչուհի մըն է: Երբ առաջին անգամ ըլլալով նոր տեսարան մը կը ներկայացնենք, ես իսկապէս կը վախնամ: Սակայն նոյն ժամանակ շատ ուրախ եմ. տարբեր զգացումներու խառնուրդ մըն է...

* * *

Ներկայացում մը հնարելու համար մենք ընտանիքով կը հաւաքուինք եւ կ'որոշենք, թէ ի՛նչ պիտի ընենք: Երբ ես նոր սկսայ, հաւասարակշռութեան տեսարանները ինծի դիւրին կը թուէին. սակայն տարիէ տարի իմ տեսարաններս միշտ աւելի դժուար կը դառնան: Չանոնք կատարեալ ձեւով ներկայացնելը ամիսներու աշխատանքի կը կարօտի: Ամելիի հետ մենք ամէն օր կը մարզուինք՝ հարիւրաւոր անգամներ կրկնելով մեր շարժումները:

* * *

Ես միայն կէսօրէ ետք կը մարզուիմ: Առտուն ես դպրոց կ'երթամ: Ես կը միանամ իմ երկու մեծ եղբայրներուս եւ ուսուցչուհիիս՝ դպրոցկառքի մը մէջ: Ուսուցչուհին ինծի դասերը կը բացատրէ եւ աշխատանքս կը ստուգէ: Երկուշաբթի օրը իմ իսկական հանգիստի օրս է. ես դպրոց չեմ երթար, իսկ գիշերը ներկայացում չունինք: Սակայն, դժբախտաբար, իմ ընկերներս կ'աշխատին: Հետեւաբար ես զանոնք շատ չեմ տեսներ... Բայց ասիկա մեծ հարց մը չէ, ես շատ կը սիրեմ իմ կեանքս:

ԱՆՀԱՒԱՏԱԼԻ, ԲԱՅՑ ԻՐԱ՛Ւ

● Պրունայի Հասսանալ Պոլքիա սուլթանը ունի աշխարհի ամէնէն մեծ Ռոլզ-Ռոյս ինքնաշարժներու հաւաքածոն, մօտաւորապէս՝ 150 ինքնաշարժ: Ասոնց կողքին, ան ունի նաեւ ուրիշ 2000 շքեղ ինքնաշարժներ:

● Հաուայեան Քիլաուա լեռը աշխարհի ամէնէն աւելի գործուն հրաբուխն է: Ան անդադար կը ժայթքի 1983 թուականէն ի վեր:

● Աստղագէտներ մեր Կալաքսիին մէջ ամէնէն արագ աստղը տեսած են 2005 թուականին: Այդ աստղը Ծիր Կաթինին մէջէն կ'անցներ ժամական աւելի քան 2.5 միլիոն քմ արագութեամբ:

● Սոնի Պրաւիա պատկերասփիւռի ծանուցումին համար գործածուած են 250 հազար վառ գոյներով գնդակներ: Այս ձեւով ան դարձած է ամէնէն շատ առարկաներ գործածած ծանուցումը:

● Ռուսիոյ կը պատկանի ամէնէն շատ թիւով կրկեսի մէջ աշխատող արուեստագէտներու մրցանիշը՝ 15 հազար արուեստագէտ:

● Ուրիշ մրցանիշ մը: 269 ասիական փիղեր հաւաքուած են Թայլանտի 2003-ի փիղերու տողանցքին ընթացքին՝ ուտելով աւելի քան 50 թոն պտուղ եւ բանջարեղէն:

● Ֆութպոլի աշխարհի ախոյեանութեան աւարտականին ամէնէն փոքր տարիքով կոլ նշանակողը եղած է Փելէ, որ 17 տարեկանին Պրազիլի համար այդ կոլը նշանակած է 1958 թուականին:

● Աշխարհի ամէնէն մեծ **աքուարիումը** բացուեցաւ Աթլանթայի մէջ 2005 թուականին: Ճորճիա **աքուարիումը** ունի աւելի քան 100 հազար ծովային էակներ:

● Ճեքկօ մողէսը միակ մողէսն է, որ ձայն կը հանէ:

ՀԵՏԱՔՐՔՐԱԿԱՆ

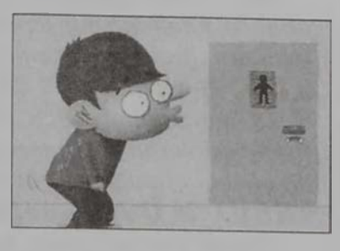
ՔԱՆԻ՞ ՄԱՏ ՈՒՆԻ ՓԱՆՏԱՆ

Հսկայ փանտան ունի 6 մատ:

Այս վեցերորդ մատը դաստակի ոսկորներէն մէկուն շարունակութիւնն է. ան միւս 5 մատներուն դէմը կը գտնուի: Ասիկա շատ գործնական է քանի մը եղէգի կոթեր միաժամանակ բռնելու:

ՈՐՔԱ՞Ն ՋՈՒՐ ԿԱՅ...

25 քիլօ կշռող մանուկի մը մարմնին մէջ:

Այդ մանուկին մարմինը կազմուած է 65 առ հարիւր ջուրէ: Ջուրը մարդկային մարմինը կազմող գլխաւոր բաղադրութիւններէն մէկն է: Այս ձեւով, 25 քիլօ կշռող մանուկի մը մարմնին մէջի ջուրը մօտաւորապէս 16 լիթր է:

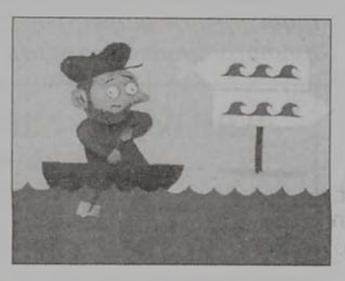
ՃԻ՞ՇԴ, ԹԷ՞ ՍԽԱԼ...

Միջին դարերու արուեստի գործերուն վրայ առիւծը միշտ դիմացէն ներկայացուած է:

Սխալ: Միջին դարերուն անասուն մը դիմացէն ներկայացնելը զայն իբրեւ գէշ անասուն մը ներկայացնել կը նշանակէր: Իսկ եթէ ան կիսադէմ էր, ան դրական անասուն մըն էր: Անասուններու թագաւորը, առիւծը ուժի եւ զօրութեան խորհրդանիշն է: Հետեւաբար ան միշտ կիսադէմ ներկայացուած էր:

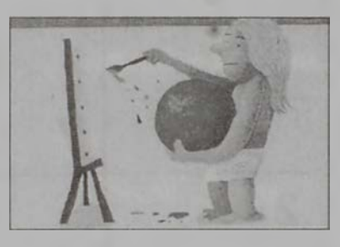
Ո՞Ր ԵՐԿՈՒ ԾՈՎԵՐԸ ԻՐԱՐՈՒ ՄԻԱՑՈՒԱԾ ԵՆ ՍՈՒԷՋԻ ՋՐԱՆՑՔՈՎ

Եգիպտոսի մէջ գտնուող 196 քիլոմեթր երկարութեամբ Սուէզի ջրանցքը կ'երկարի Միջերկրական ծովուն վրայ Փոր - Սայիտ քաղաքէն մինչեւ Կարմիր ծովուն վրայ գտնուող Սուէզ քաղաքը:

Անոր շնորհիւ՝ նաւերը կրնան Եւրոպայէն Ասիա անցնիլ առանց Ափրիկէի շուրջը դառնալու. ասիկա ժամանակի մեծ խնայողութիւն մըն է:

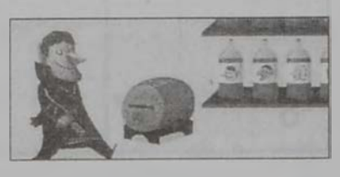
Ի՞ՆՉ ԳՈՅՆ ՈՒՆԻ ԻՆՏՈՆԵԶԻՈՅ ԿՂԶԻՆԵՐԷՆ ՖԼՈՐԵՍԻ ՎՐԱՅ ԳՏՆՈՒՈՂ ՔԵԼԻՄՈՒԹՈՒ ՀՐԱԲՈՒԽԻ ԳԱԳԱԹԻՆ ԳՏՆՈՒՈՂ ԵՐԵՔ ԼԻՃԵՐՈՒՆ ՋՈՒՐԸ

Մութ սրճագոյն, **թիւրքուազ** կապոյտ եւ մութ կանաչ: 1600 մեթր բարձրութեան վրայ գտնուող Քալտերայի այս լիճերը սքանչելի տեսարան մը կը ցուցադրեն, որովհետեւ անոնցմէ իւրաքանչիւրը տարբեր գոյն մը ունի:

Գոյն մը, որ կը փոխուի ժամանակի ընթացքին: 1960-ական թուականներուն անոնցմէ մէկը կարմիր էր, միւսը՝ կապոյտ, իսկ երրորդը՝ պէժ-կանաչ:

ՃԻ՞ՇԴ, ԹԷ՞ ՍԽԱԼ...

Իւրաքանչիւր մարդ արարածի արեան բաղադրութիւնը իւրայատուկ է:

Ճիշդ: Աքիւնը կը ճանչցուի իր տարբեր նշանակելի բաղադրութիւններով (**ռեզիւս**, արեան խմբաւորում...), որոնց թիւը 30-էն աւելի է: Այս տարբեր բաղադրութիւններուն խառնուրդները այնքան շատ են, որ ոչ մէկ անձ ուրիշի մը արեան «խառնուրդին» նման «խառնուրդ» մը ունի:

ՔԱՆԻ՞ ՈՂՆ ՈՒՆԻ ԸՆՁՈՒՂՏԻ ՄԸ ՎԻԶԸ

Ճիշդ է, որ ընձուղտին վիզը աւելի քան 2 մեթր երկարութիւն կրնայ ունենալ, սակայն ան միայն 7 ողն ունի: Նոյնքան՝ որքան մարդ արարածին եւ ստնաւորներուն մեծ մասին մօտ: Սակայն անշուշտ գոյութիւն ունի մեծ տարբերութիւն մը. ընձուղտին ողնին հասակը կրնայ հասնիլ 30 սմ-ի:

ՃԻ՞ՇԴ, ԹԷ՞ ՍԽԱԼ...

Սըրֆը հնարուած է աւստրալիացիներուն կողմէ 20-րդ դարուն:

Սխալ: **Սըրֆը** հնարուած է Խաղաղական ովկիանոսի Փոլինեզիոյ կղզիներու ժողովուրդներուն կողմէ: 18-րդ դարուն անգլիացի հետախոյզ Ճէյմս Քուք կը պատմէ. թէ ան Հաուայեան կղզիներուն մէջ տեսած է մարդիկ, որոնք «կ'արշաւէին» ալիքներուն վրայ, ծառերուն կոճղերէն տաշուած երկար տախտակներու վրայ:

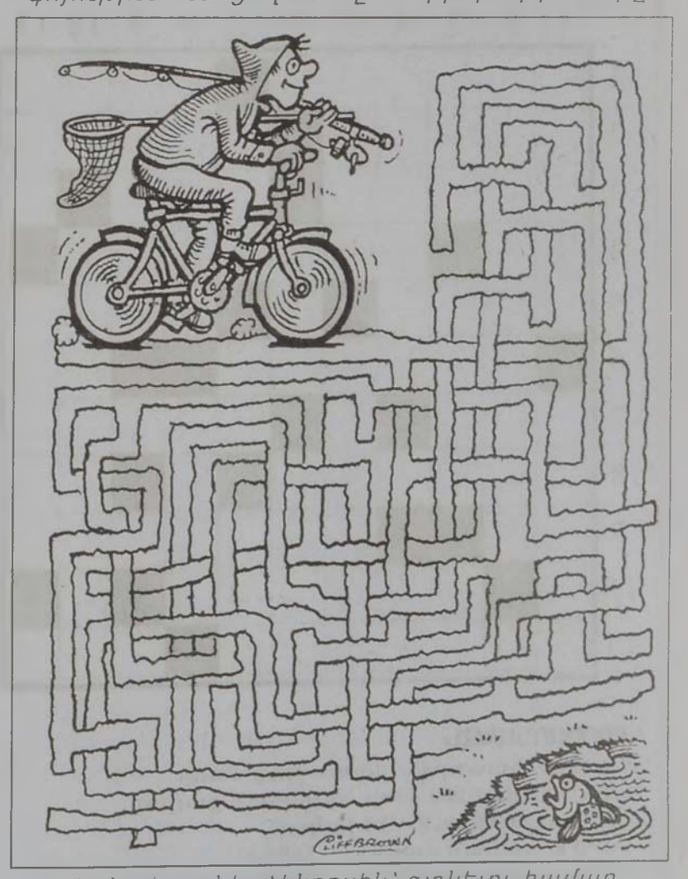
ԺԱՄԱՆՑ

Կէտերը իրարու միացուր 1-86՝ հասկնալու համար պատահածը:

Կրնա՞ս գտնել երկու պատկերներուն միջեւ գոյութիւն ունեցող տասը տարբերութիւնները:

Կրնա՞ս օգնել ձկնորսին՝ գտնելու համար գետափ հասցնող ճամբան:

		6	3			4		
	2			1				5
		4		2			8	9
5	3		6			8		
		9	8		7	1		
		1			9		4	7
7	1			6		9		
4				9			1	
		5			2	6		

Կրնա՞ս ամբողջացնել տախտակը. իւրաքանչիւր հորիզոնական եւ ուղղահայեաց, ինչպէս նաեւ 3x3 տուփերուն մէջ գետեղելով 1-9 թիւերը:

Պատրաստեց՝ ՇՈՂԻԿ ՏԷՐ ՂՈՒԿԱՍԵԱՆ

ՀՈԳԵՀԱՆԳԻՍՏ

ՀՈԳԵԼՈՅՍ ՏԷՐ ԱՐՇԷՆ Ա. ՔԱՀՅ. ԱՇՃԳԵԱՆի վախճանման ԺԲ. տարելիցին առիթով հոգեհանգստեան պաշտօն պիտի կատարուի կիրակի, 18 յունուար 2009-ին, Նոր Ատանայի Ս. Աստուածածին եկեղեցւոյ մէջ, յաւարտ Ս. պատարագի:

ԹԱՂԱԿԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴ
Ս. ԱՍՏՈՒԱԾԱԾԻՆ ԵԿԵՂԵՑԻՈՅ

ՀՈԳԵՀԱՆԳԻՍՏ

Ազգային բարերարներ **ԱՂԱ ԿԱՐԱՊԵՏ եւ ԱՂԱ ԳՐԻԳՈՐ ՄԵԼԳՈՆԵԱՆ** եղբայրներու մահուանց յիշատակին հոգեհանգստեան պաշտօն պիտի կատարուի կիրակի, 18 յունուար 2009-ին, Ռըմէյլի Ս. Յարութիւն եկեղեցւոյ մէջ, յաւարտ Ս. պատարագի:

ՀԲԸՄ - Մ. Կ. ՀԱՍՏԱՏՈՒԹԵԱՆ
ՍԱՆՈՒՑ ՄԻՈՒԹԵԱՆ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

ՀՈԳԵՀԱՆԳԻՍՏ

ՀԱԼԷՊ ՀԱԼԷՊ

ՆՇԱՆ ՖՈՒՌՈՒՆՃԵԱՆի մահուան քառասունքին առիթով հոգեհանգստեան պաշտօն պիտի կատարուի կիրակի, 18 յունուար 2009-ին, Նոր Գիւղի Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչ եկեղեցւոյ մէջ, յաւարտ Ս. պատարագի:

ԿԱՐՕ ԹԻԹԻՒՆՃԵԱՆի մահուան Գ. տարելիցին առիթով հոգեհանգստեան պաշտօն պիտի կատարուի կիրակի, 18 յունուար 2009-ին, Հայաշէնի Ս. Յովհաննու-Կարապետ եկեղեցւոյ մէջ, յաւարտ Ս. պատարագի:

ԼՈՒՍԱԾԻՆ ՏԷՏԷԵԱՆի մահուան Ա. տարելիցին առիթով հոգեհանգստեան պաշտօն պիտի կատարուի կիրակի, 18 յունուար 2009-ին, Ս. Նշան Մայր եկեղեցւոյ մէջ, յաւարտ Ս. պատարագի:

ՍԱՐԳԻՍ ԳԱՐԵԳԻՆ ՊԱՐՍՈՒՄԵԱՆի մահուան քառասունքին առիթով հոգեհանգստեան պաշտօն պիտի կատարուի կիրակի, 18 յունուար 2009-ին, Անթիլիասի Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչ Մայր տաճարին մէջ:

ՁԱՐԵՀ ԳԱՐԱԿԷՕԶԵԱՆի մահուան Ա. տարելիցին առիթով հոգեհանգստեան պաշտօն պիտի կատարուի կիրակի, 18 յունուար 2009-ին, Անթիլիասի Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչ Մայր տաճարին մէջ, յաւարտ Ս. պատարագի:

ՍՐԲՈՒՀԻ ԱԶՆԱՒՈՒՐԵԱՆի մահուան Ա. տարելիցին առիթով հոգեհանգստեան պաշտօն պիտի կատարուի կիրակի, 18 յունուար 2009-ին, Նոր Ատանայի Ս. Աստուածածին եկեղեցւոյ մէջ, յաւարտ Ս. պատարագի:

ՊԵՐՃՈՒՀԻ ՏԷՐ ԳԷՈՐԳԵԱՆի (ծնեալ ՄԱԿԱՐՈՍԵԱՆ) մահուան քառասունքին առիթով հոգեհանգստեան պաշտօն պիտի կատարուի կիրակի, 18 յունուար 2009-ին, Զալքայի Հայ կաթողիկէ Ս. Խաչ եկեղեցւոյ մէջ, առաւօտեան ժամը 10:30-ին:

ԼՈՌԱ ՓԱՅԼԵԱՆի մահուան քառասունքին առիթով հոգեհանգստեան պաշտօն պիտի կատարուի կիրակի, 18 յունուար 2009-ին, Էշրեֆիէի Ս. Յակոբ եկեղեցւոյ մէջ, յաւարտ Ս. պատարագի:

Ի՞Նչ կ'ըսեն ԱՍՏՂԵՐԸ

ԽՈՅ (21 *Մարտէն 20 Ապրիլ*)

Ձոյգերու կամ ամուսնացած այր ու կնոջ կեանքը կը ստիպէ, որ անոնք ունենան փոխադարձ հասկացողութիւն եւ համերաշխ ներդաշնակութիւն:

ՅՈՒԼ (21 *Ապրիլէն 21 Մայիս*)

Հանգստացէք, երբ որ ժամանակ ունենաք: Յարմար առիթները օգտագործեցէք լոութեան մէջ խորհրդածելու: Լոութիւնը կը նպաստէ ջիղերու հանդարտութեան:

ԵՐԿՈՒՈՐԵԱԿ (22 *Մայիսէն 21 Յունիս*)

Ֆիզիքական աշխատանք պահանջող գործեր պիտի ունենաք, յատկապէս ձեր տան ներքին բարեզարդման վերաբերեալ: Այս աշխատանքը օգտակար պիտի ըլլայ:

ԽԵՑԳԵՏԻՆ (22 *Յունիսէն 23 Յուլիս*)

Ձեր բնակարանին հոգ տարէք, զայն անխնամ մի թողուք, որպէսզի ձեր տրամադրութիւնն ալ լաւանայ: Լաւ դասաւորուած կոկիկ տուն մը ուրախութիւն կը պարգեւէ:

ԱՌԻՒԾ (*Յուլիսէն 23 Օգոստոս*)

Արտայայտեցէք ձեր ստեղծագործական շնորհները: Ունիք զօրաւոր զգացողութիւն մեկնաբանելու երեւոյթները կամ զարգացնելու ձեր տաղանդը:

ԿՈՅՍ (24 *Օգոստոսէն 23 Սեպտեմբեր*)

Դրամը շուտ կ'երթայ, երբ շռայլ ըլլաք: Մտածեցէք այս մասին եւ որդեգրեցէք խնայասիրութեան ծամբան: Շահողը դուք կ'ըլլաք:

ԿՇԻՌ (24 *Սեպտեմբերէն 23 Հոկտեմբեր*)

Ձեր խառնուածքին յարմար կշռոյթով պիտի աշխատիք: Դժուար է ձեզ տեսնել այսպիսի գործ կատարելու պահուն: Օրինակելի է ձեր ընթացքը:

ԿԱՐԻՃ (24 *Հոկտեմբերէն 23 Նոյեմբեր*)

Յարցի մը մասին պիտի տաք ձեր որոշումը, ոչ ոք պիտի կարենայ ձեզ տարհամոզել: Պիտի գտնէք ձեր ծամբան առանց շուարելու կամ գղջալու:

ԱՂԵՂՆԱՒՈՐ (24 *Նոյեմբերէն 21 Դեկտեմբեր*)

Վէճ մը կրնաք ունենալ բարեկամներու միջեւ: Պիտի կարենաք լուսաբանել զանոնք, որոնք պիտի հետեւին ձեզի: Օրը ունի իրագործելու բազմատեսակ աշխատանք:

ԱՅԾԵԼՂԻՒՐ (22 *Դեկտեմբերէն 20 Յունուար*)

Եթէ հարցումներ ուղղուին ձեզի, պատասխանեցէք ըստ ձեր տեսակէտին: Ուրիշներուն կարծիքն ալ յարգեցէք, որպէսզի երկխօսութիւնը յաջող ընթանայ:

ԾՈՎԱՆՈՑՇ (21 *Յունուարէն 19 Փետրուար*)

Յոգնածութեան, բեռնաւորուած աշխատանքի շրջան մը կը դիմագրաւէք: Համբերութեամբ պիտի յաղթահարէք բոլորին:

ՋՈՒԿ (20 *Փետրուարէն 20 Մարտ*)

Հաճելի անակնկալներ պիտի բերէ օրը: Անոնց լաւ կամ վատ ըլլալը կախում ունի ձեր տրամադրութենէն կամ դատելու գիտակցութենէն: Մնացէք լաւատես:

«ԱԶԴԱԿ»Ի ՀԵՌԱՁԱՅՆԻ ԹԻԻԵՐԸ

«ԱԶԴԱԿ»Ի հետ կապուելու համար հեռաձայնել հետեւեալ թիւերուն.-
(01)258526, (01)260115 եւ (01)241274:

50 ՏԱՐԻ ԱՌ-ԱՋ

1959 -2009 17 Յունուար

ՆԱՄԱԿ ՎԱՆԷՆ

ՎԱՆԻ ՄԷՋ ՏԱԿԱՒԻՆ ԵՂԱՆ ՏԱԽՏԱԿԷ ՍԱՅԼԵՐ ԿԸ ՇՐՋԻՆ ԵՒ ԿԻՆԵՐԸ ՔՈՂՈՎ ԾԱԾԿՈՒԱԾ ԵՆ

ԲԱՅՑ ԲՆՈՒԹԻՒՆԸ ԿԸ ՄՆԱՅ ՉՄԱՅԼԵԼԻ ԵՒ ԵՂԱԿԱՆ

Ամերիկահայ մը՝ Չոհրապ Գրիգորեան՝ պիթլիսցի ծնողքի մը զաւակը, վերջերս այցելած է Վան: Չոհրապ ծնած է Պոլիս, բայց մեծցած է Ամերիկայի մէջ: Իր հայրն ու մայրը իրեն կտակ կը ձգեն պատուէր մը. «Երբ օր մը, ճամբաները բացուին, կ'երթաս Պիթլիս: Ափ մը հող կը բերես ու կը ցանես մեր գերեզմանին վրայ»: Երիտասարդը կը կատարէ իր ծնողքին բաղձանքը եւ կ'երթայ Վան եւ Պիթլիս: Վան հասնելուն՝ իր բարեկամներէն մէկուն կը գրէ հետեւեալ նամակը Վանէն.-

Պիտի զարմանաս, թէ այս նամակը ուրկէ է, որ կը գրեմ: Կը յիշես, երբ որ պանքան քովդ եկայ, իմ ճամբայի չէքերու եւ այլն պատրաստութիւններ տեսայ. ըսի, թէ ամբողջ աշխարհ պտոյտի պիտի երթամ՝ մէջն ըլլալով նաեւ Թուրքիա, Վան, Պիթլիս եւ այլն քաղաքներ: Չհաւատացիր Վան երթալուս մասին. երբ որ պնդեցի, ինչ գիտնով լինի, Պիթլիս պիտի երթամ ծնողքիս կտակը իրագործելու համար: Կը յիշեմ, որ յուզուած ըսիր՝ երանի թէ յաջողիս եւ իմ աչքը քեզի հետ ըլլար:

Սան Ֆրանսիսքոյէն օդանաւով Հոնոլուլու, Աւստրալիա, Հնդկաստան, Փաքիստան, Իրաք, Իրան, Թաւրիզ, Թաւրիզէն ծալուելիք հեծանիւ մը գնեցի: Թուրքիոյ դեսպանէն հրաման ստացայ Թուրքիա անցնելու: Գացի Խոյ-Պայազիտի վրայով Թիհար եւ անկէ՝ Վան: Ճամբաները հետաքրքրական էին: Ան, որ տափարակ ճամբայ էր հեծանիւով կ'երթայի, իսկ լեռներ՝ ոտքով: Ճամբաները կը հանդիպէի նախիրներու, ոչխարի հովիւներու, ոչխարներու դմակներ մինչեւ գետին հասած էին, ամէն տեղ շուներ վրաս կը յարձակէին, բայց բախտաւորութիւնը այն էր, որ շատ քարեր կային ճամբաներու վրայ, որ եղան ինձ պաշտպան:

Թիհար հասնելուս՝ Վանայ կապոյտ ծովը աչքս ինկաւ եւ կղզի մը, որ մէկէն կորսուեցաւ բլուրներու պատճառով. բայց քիչ յետոյ կրկին կապոյտ ծովը իր գեղեցկութեամբ աչքիս զարնուեցաւ, մինչեւ որ հասայ «Իսքալան» (Աւանց գիւղ), որ Վան քաղաքէն 4 մղոն հեռու դէպի հիւսիս կը գտնուէր: Ես մտադրած էի, որ անմիջապէս անցնիմ Պիթլիս, բայց քաղաքի գեղեցկութիւն, ծով, արեւելքէն հարաւ եւ արեւմուտք ձիւնազարդ լեռներ Վանի գեղեցիկ տեսարանները տեսնելով՝ որոշեցի, որ շաբաթ մը մնամ: «Իսքալայ»էն քաղաք իջայ, **օթել** վարձեցի որի անունն է Հուր Փալասանտ: Քաղաքին մէջ երկու **օթելներ** կային, մէկը իմ կեցած **օթելը**, միւսին անունն էր **Շեհիր Փալաս**:

Հեծանիւով 4 - 5 օր պտտեցի, քանի մը անգամ կապոյտ եւ աղի ծովի մէջ լոգանք առի: Բերդի տակ՝ հարաւային մասը աւերակ է, իսկ հիւսիսի կողմէն նոր շէնքեր շինուած են մինչեւ արեւելեան կողմ 4 մղոն հեռաւորութեան վրայ: Քանի մը հատ նոր կառավարական շէնքեր, 2 հատ համամ, 2 հատ թատրոն, մէկ բացօթեայ, իսկ միւսը՝ գոց: Խոյէն մինչեւ Վան հասնիլս ելեկտրականութիւն չտեսայ. հոս կայ ելեկտրականութիւն, մէյն փողոցի երկու կողմեր բարտի ծառերով, առուներ երկու կողմէն կը հոսին: Գլխաւոր փողոցի վրայ քանի մը հատ **«պարպըր չափ»**եր: 7 - 8 հատ ճաշարաններ ոմանք լաւ, ժողովուրդ մաս մը ամերիկացիներու պէս հագուած տարբեր-տարբեր հագուստներով: Շուկայի մէջ շատ քիչ կիներ կը տեսնուին. անոնք ալ՝ սեւ քողով երեսները ծածկած: Կային երկու հատ ձիերով թաքսի, օթօմոպիլներ չկան. միակ **«ջըպ»** օթոներ կային եւ տեղ-տեղ՝ օթօ պըս երթեւեկութիւն, բայց շատ կային եզան տախտակէ սայլեր, եզեր եւ ձիեր:

Ես կարծեցի, թէ Վան՝ պատի քաղաք մը: Ամբողջ տարբեր երկիրներ պտտելով չէի տեսած այս ծառ-ծաղիկներով, լեռներէն վազող մաքուր ջուրեր: Տուներ շինուած են 1 - 2 մեթր քարաշէն հիմերով, անկէ վեր՝ ցեխով աղիւսէ. տան քովի պարիսպով շրջապատուած այգիներ: Մայիս է, ծաղիկներու հոտին մարդ կը զմայլի, բերդի վրայ տեսայ հին-հին շէնքեր եւ պարիսպներ: Ուտելիքներ բաւական առատ են: Իմ բնակած **օթելի** դիմաց խոշոր **փարք** մը կար, որով շրջաններէն ապրանքներ կը բերէին ծախելու, անունը պազար էր: Օր մը ներկայ եղայ զինուորական հագուստով մարդկանց, որ ֆութպոլ կը խաղային եւ բաւականին ալ կ'անձրեւէր: **Քամերա** ունէի քովս բայց չէին ձգեր, որ նկարներ հանէի: Վերջապէս շատ գրելիքներ ունիմ. 1 - 2 ամիսէն քովդ կ'ըլլամ:

«ՄԱՐԴ ՊԷՏՔ Է ԿԱՐԵՆԱՅ ...»

Շարունակուած 6րդ էջէն

դպրոցի, մանկապարտէզի մէջ իրարու կը պատմեն, եւ թերեւս այդ օրինակը վարակիչ դառնայ նաեւ միւսներուն համար: Մանկութեան ժամանակ սորվածը շատ կարեւոր է մարդու ապագայ զարգացման համար: Անոնց մէջ նաեւ մշակոյթի հանդէպ սէր կը ներարկենք: Բարեբախտաբար, Հայաստանի կեանքը այդ առումով շատ յագեցած է: Աղջիկս՝ Սարինը, որ 9 տարեկան է, կը յաճախէ պարի, երգի, դաշնակի, սոլֆեժի (երբեմն կատակով կ'ըսենք՝ հայրիկէն աւելի զբաղած է): Նարեկը՝ 4 տարեկան, պարի դասերու կ'երթայ, վերջերս արդէն իր առաջին բեմական ելոյթը ունեցաւ: Հարուստ եւ յագեցած այդ մշակութային կեանքը այստեղ չկայ...

«Ա.».- Եւ կրկին վերադառնալով ձեր գործին՝ հարցում մը եւս. մրցակցութիւնը Հայաստանի բջիջային շուկայի միւս ընկերութեան՝ «Արմենթել»ի հետ, ձեզ որքանո՞վ կը պարտաւորեցնէ:

Ռ. Ե.- Մրցակցութիւնը կայ, սակայն մեր աշխատանքը բաւական արդիւնք տուած է: Մենք բջիջային շուկայի մէջ բաւական բարձր տոկոս ունինք՝ շուրջ 78 առ հարիւր: Հիմա կը սպասենք նաեւ երրորդ մրցակիցին, որ ամրան պէտք է սկսի իր աշխատանքին: Վախ չկայ, մտավախութիւն ալ չկայ, բայց իբրեւ մրցակից՝ պէտք է լաւ պատրաստուած ըլլանք, որ կարենանք պայքարիլ: Երրորդին մուտքն ալ ողջունելի է, քանի որ (իմ տեսակէտով) այլ ընկերութեան մը գործունէութիւն կը նշանակէ հարիւրաւոր աշխատատեղիներու բացում, հարիւրաւոր ընտանիքներու եկամուտներու ապահովում: Իսկ Հայաստանի մէջ եթէ մէկը կ'աշխատի, ապա նուազագոյնը մէկ ընտանիք կը պահէ...

«Ա.».- Պարո՛ն Եիրիքեան, դուք Հայաստան գացիք իբրեւ լիբանանեան ընկերութեան տնօրէն, սակայն ընկերութիւնը 2007-ին իր բաժնետոմսերուն 80 առ հարիւր տոկոսը վաճառեց ռուսական ընկերութեան: Ռուսերուն ձեռընտո՞ւ է լիբանանահայ տնօրէն ունենալը:

Ռ. Ե.- Եթէ ձեռնտու չըլլար, կը փոխէին: Արդէն մեր աշխատանքին արդիւնքները ցոյց կու տան՝ ճի՞շդ որոշում էր այդ մէկը, թէ՞ չէ: Ռուսերը պահած են վարչական աշխատանքները տանող խումբը եւ աշխատանքը կը շարունակուի նոյն ձեւով...

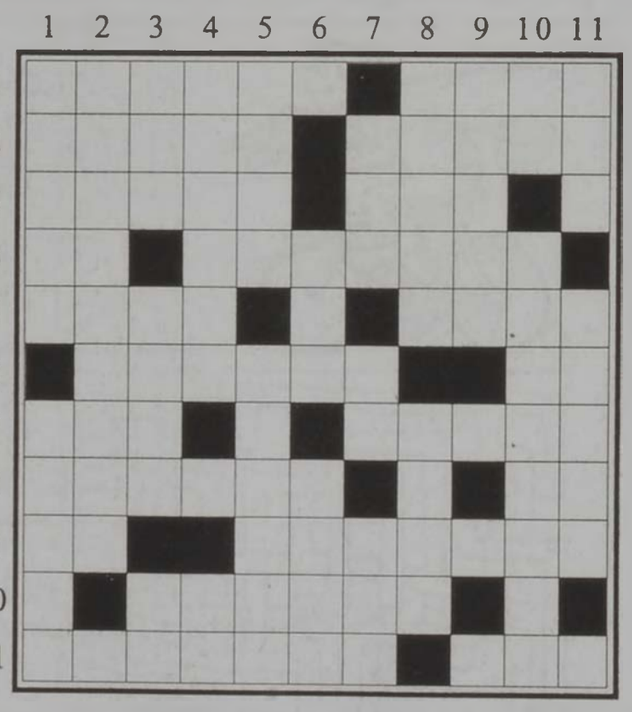
«Ա.».- Եւ զրոյցի աւարտին՝ ի՞նչ կը փոխանցէք մեր ընթերցողներուն:

Ռ. Ե.- Ես կրկին կ'ուզեմ վերադառնալ յոյսով, հաւատքով, լաւատեսութեամբ կեանքին նայելու իմ սկզբունքիս: Կեանքը մէկ ամսուան մէկ տարուան համար չէ, մարդ պէտք է կարենայ կորուստներէն, դժուարութիւններէն եւ հիասթափութիւններէն ոչ թէ ընկճուիլ, այլ զանոնք գործածել՝ կեանքը աւելի լաւ դարձնելու համար: Եթէ մարդ կրնայ եւ ունի հնարաւորութիւն՝ ծառայելու, օգտակար ըլլալու հայրենիքին եւ հասարակութեան՝ ինչո՞ւ չըլնէ այդ մէկը...

Երբեմն կինս ինծի կը հարցնէ՝ ինչի՞ համար կ'ընես այս ամէնը (ան կը դժգոհի, որ ես բաւարար ժամանակ չեմ գտներ ընտանիքին հետ ըլլալու, երեխաներով զբաղելու), կ'ըսեմ՝ կը ծառայեմ հայրենիքիս: Եթէ մարդ ի վիճակի է՝ պէտք է օգտագործէ իր հնարաւորութիւնները՝ հասարակութիւնը վայրկեան մը առաջ աւելի բարձրացնելու, աւելի յառաջադէմ դարձնելու, չէ՞ որ մարդ ինքն ալ մաս կը կազմէ այս հասարակութեան:

ԺԱՄԱՆՑ

ԽԱՉԲԱՌ ԹԻՒ 7093

ՍՈՒՏՈՔՈՒ

	6					5		8
	3			2				
			7			9		
2					9		4	3
			8				7	
6		8						
	9		3		5	6		
						7		5
8		7	9		2			

ՀՈՐԻԶՈՆԱԿԱՆ

1. Խաժ կապոյտ - Լերան շուք մասը:
2. Առաւօտեան ցօղ - Կիլիկեան քաղաք:
3. Պտղատեսակ - Պարկկայ:
4. Ժխտական մասնիկ - 1996-ի Ողիմպիականները հիւրընկալած քաղաքը:
5. Թաղիք - Խաղաթուղթ:
6. Ջերմանալ - Կրկնուած ձայնաւորներ:
7. Մեծ մայր - Գաղջ, կիսեղկ:
8. Սուր ակռայ - Յուցական ածական:
9. Մէկը - Զգետնել - յաղթահարել:
10. Կապմոր, վայրի նարդոս:
11. Գիւղացի - Սիամանթոյի ծննդավայրը:

ՈՒՂՂԱՀԱՅԵԱՑ

1. Մեղուաբոյն - Շամանդաղ, մառախուղ:
2. Կարեկցութիւն, խանդաղատանք:
3. Աստուած - Վիշնու աստուծոյ եօթներորդ մարմնացումը - Անձնական դերանուն:
4. Կղպանք - Յուցական ածական:
5. Խիպ, պատկառանք - Առաջադրութիւն:
6. Լաբանի աղջիկներէն - Բաղնիքի մէջ սպաննուած ֆրանսացի յեղափոխական:
7. Ձոկան - Կրկնուած բաղաձայններ - Գերմանական քաղաք:
8. Յետմիջօրէ - Կաթնտու:
9. Ղապարոսի քոյրերէն մէկը:
10. Անձնական դերանուն - Գիշերավար:
11. Լուսինի բակ - Դիմանալ:

Պատրաստեց՝ Տ. Մ. ԱՂԱՋԱՐԵԱՆ

Հորիզոնական եւ ուղղահայեաց 9 շարքերով եւ սիւնակներով (9x9) կազմուած գծացանցը բաղկացած է իւրաքանչիւրը 9 քառակուսի հաշուող 9 բաժիններէ (3x3): Բացառումի սկզբունքին կիրառումով իւրաքանչիւր քառակուսիի մէջ թուանշան մը զետեղել՝ այնպէս մը, որ հորիզոնական իւրաքանչիւր շարք, ուղղահայեաց իւրաքանչիւր սիւնակ եւ 9 քառակուսինոց իւրաքանչիւր բաժին ունենայ 1էն 9 թուանշանները՝ իւրաքանչիւր թուանշան միայն *մէկ անգամ* գործածուելով պայմանով: Այլ խօսքով՝ *ոչ մէկ պարագայի* արտօնուած է թուանշան մը կրկնել միեւնոյն շարքին, սիւնակին եւ բաժինին մէջ: Սկսելու համար՝ կարգ մը թուանշաններ իրենց ճշգրիտ քառակուսիներուն մէջ զետեղուած են:

ՆԱԽՈՐԴ ԺԱՄԱՆՑԻ ԽԱՂԵՐՈՒԻՆ ԼՈՒԾՈՒՄՆԵՐԸ

ԽԱՉԲԱՌ ԹԻՒ 7092

ՍՈՒՏՈՔՈՒ

5	6	2	3	1	7	8	4	9
3	4	1	8	9	2	6	7	5
7	9	8	6	5	4	1	3	2
9	1	7	2	8	3	5	6	4
8	5	6	4	7	9	2	1	3
4	2	3	5	6	1	9	8	7
1	7	4	9	2	6	3	5	8
6	8	9	7	3	5	4	2	1
2	3	5	1	4	8	7	9	6

ՕԴԵՐԵՒՈՅԹ

ՇԱԲԱԹ, 17 ՅՈՒՆՈՒԱՐ 2009 - *ՊԷՅՐՈՒԹ*

կ.ա. 6:00	կ.ա. 9:00	կ.ե. 12:00	կ.ե. 3:00	կ.ե. 6:00	կ.ե. 9:00
10°C	12°C	16°C	20°C	17°C	14°C

ՄԱՍԱՄԲ ԱՄՊՈՍ *ՋԵՐՄԱՍՏԻՃԱՆ*

ՑԵՐԵԿ՝ 24°C
ԽՈՆԱՒՈՒԹԻՒՆ՝ 66%

ԳԻՇԵՐ՝ 11°C
70%

ԼԻԲԱՆԱՆԵԱՆ ՊԱՍՔԵԹՊՈԼ

- ԱՅՍՕՐ՝ ՀՄԸՄ ԱՆԹԻԼԻԱՍ - ԱՆԴՐԱՆԻԿ ՊԷՅՐՈՒԹ - ՎԱՂԸ՝ ԱՆԻՊԱԼ ՋԱՀԼԷ - ՀՄԸՄ ՊԷՅՐՈՒԹ

Լիբանանի պասքեթպոլի աղջկանց Ա. դասակարգի ախոյեանութեան 7-րդ եւ երթի վերջին հանգրուանի մրցումներուն ծիրին մէջ, այսօր՝ շաբաթ. «Աղբալեան - ՀՄԸՄ» մարզամշակութային համալիրի «Ատոմ եւ Սելլա Թնճուկեան» մարզադաշտին մէջ տեղի պիտի ունենայ ՀՄԸՄ Անթիլիաս (ներկայացուցչական) - Անդրանիկ Պէյրութ մրցումը, որ պիտի սկսի ժամը 19:00-ին:

Երկու կազմերն ալ ցարդ իրենց կատարած բոլոր մրցումներուն յաղթանակ արձանագրած են՝ ապահովելով առաւելագոյն 15 կէտը: Հետեւաբար անոնցմէ մէկը այսօր պիտի կրէ տարեշրջանի իր առաջին պարտութիւնը:

Այսօրուան մրցումին բնականաբար երկու կազմերէն որեւէ մէկը պիտի չփափաքի պարտուիլ, սակայն այլ հնարք չկայ:

Էականը այն է սակայն, որ երկու խումբերուն մարզիկներն ալ անխտիր մարզական ոգիով պէտք է դաշտ ներկայանան եւ փորձեն իրենց կազմին ապահովել յաղթանակ մը, ուրիշ ոչինչ:

Ինչ կը վերաբերի երկու կազմերուն համակիրներուն, անոնք այսօր դաշտ պէտք է ուղղուին մէկ նպատակով. քաջալերել եւ միայն քաջալերել իրենց խումբը՝ հեռու մնալով այլ հաշիւներէ:

ՀՄԸՄ-ի համակիրներուն համար տրամադրուած են փոխադրակառքեր, որոնք այսօր երեկոյեան ժամը 17:30-էն սկսեալ դէպի «Աղբալեան - ՀՄԸՄ» մարզամշակութային համալիր պիտի փոխադրեն համակիրները:

Նշենք, որ այսօրուան այս մրցումին ներկայ պիտի ըլլայ նաեւ ՀՄԸՄ-ի շեփորախումբը, որ ոչ մէկ վայրկեան դադար պիտի առնէ (բացի կիսախաղի դադարէն), ակումբին համակիրներուն հետ միայն քաջալերելու ՀՄԸՄ-ի ներկայացուցչական խումբին հնգեակը:

Երթի մրցումները պիտի աւարտին վաղը՝ կիրակի, երբ Անիպալ Զահլէ իր դաշտին մէջ պիտի հիւրընկալէ ՀՄԸՄ Պէյրութը: Մրցումը պիտի սկսի ժամը 17:00-ին:

ՀՄԸՄ Պէյրութի աղջիկներէն կ'ակնկալուի ամէն գնով Պէյրութ վերադառնալ յաղթանակով, որ պիտի ըլլայ տարեշրջանի երկրորդը:

Նշենք, որ 7-րդ հանգրուանի բացման մրցումին, նախանցեալ օր Ռիատի Պէյրութ 46-40 արդիւնքով պարտութեան մատնեց Պըրժ Այնթուրան:

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՖՈՒԹՊՈԼ

ՇԱԲԱԹԱՎԵՐՋԻ ՄՐՑՈՒՄՆԵՐՈՒՆ ՅԱՅՏԱԳԻՐԸ

Այս շաբաթավերջին տեղի ունենալիք եւրոպական ֆութպոլի ախոյեանութեան մրցումներուն ծիրին մէջ, Անգլիոյ մէջ Մանչեսթըր Եունայթըտ, որ հիւրը պիտի ըլլայ Պոլթընի, յաղթանակ մը արձանագրելու պարագային պիտի գրաւէ ընդհանուր դասաւորման պարագլուխի դիրքը՝ նկատի ունենալով, որ Լիվըրփուլ իր մրցումը պիտի կատարէ երկու օր ետք (երկուշաբթի) Լիվըրփուլ քաղաքի **տերպիի** մրցումին հիւրընկալելով էվըրթընը:

Նշենք, որ անցեալ չորեքշաբթի օր Մանչեսթըր իր յետձգուած մրցումին 1-0 արդիւնքով յաղթանակ մը արձանագրելով (Ուիկընի դէմ), Լիվըրփուլի հետ իր ունեցած կէտերու տարբերութիւնը նուազեցուց երկուքի:

Իտալիոյ մէջ հետաքրքրական պիտի ըլլայ Լացիո Ռոմա - Եուվենթուս մրցումը, իսկ Սպանիոյ մէջ Պարսելոնա - Տեփորթիւօ Քորունա ճակատումը: Ֆրանսայի մէջ Նանթ - Պորտօ մրցումը կը խոստանայ ըլլալ հետաքրքրական:

Ստորեւ կու տանք շաբաթավերջի մրցումներուն ամբողջական յայտագիրը (ժամերը Պէյրութի ժամանակացոյցով. փակագիծերուն մէջ նշուած են խումբերուն գրաւած դիրքերը).

ԱՆԳԼԻԱ. 22-ՐԴ ՀԱՆԳՐՈՒԱՆ

ԱՅՍՕՐ	*ԺԱՄ*
Պլեքպըրն (19) - Նիւքեսըլ (11)	17:00
Պոլթըն (12) - Մանչեսթըր Եունայթըտ (2)	17:00
Չելսի (3)- Սթոք (17)	17:00
Մանչեսթըր Սիթի (15) - Ուիկընը (7)	17:00
Սանտըրլենտ (13) - Ասթոն Վիլա (4)	17:00
Ուեսթ Պրոմուիչ (20) - Միտըլզպորօ (16)	17:00
Հալ Սիթի (8) - Արսենալ (5)	19:30
ՎԱՂԸ	
Ուեսթ Համ (10) - Ֆուլհեմ (9)	15:30
Թոթենհամ (18) - Փորթսմաուս (14)	18:00
ԵՐԿՈՒՇԱԲԹԻ	
Լիվըրփուլ (1) - Էվըրթըն (6)	22:00

ՔԱԼՉԻՕ. 19-ՐԴ ՀԱՆԳՐՈՒԱՆ

ԱՅՍՕՐ	
Սիենա (15) - Ռեճինա (19)	19:00
Ա. Սէ. Միլան (3) - Ֆիորենթինա (6)	21:30
ՎԱՂԸ	
Աթալանթա (11) - Ինթեր Միլան (1)	16:00
Քալիարի (13) - Ուտինեզէ (12)	16:00
Քաթանիա (10) - Պոլոնիա (17)	16:00
Քիեւօ (20) - Նափոլի (4)	16:00
Լեչէ (16) - Ճենովա (5)	16:00
Սամտորիա (14) - Փալերմօ (9)	16:00
Թորինօ (18) - Ա. Էս. Ռոմա (8)	16:00
Լացիո Ռոմա (7) - Եուվենթուս (2)	21:30

ՍՊԱՆԻԱ. 19-ՐԴ ՀԱՆԳՐՈՒԱՆ

ԱՅՍՕՐ	
Պարսելոնա (1) - Տեփորթիւօ Քորունա (7)	21:00
Սեւիլլա (3) - Նիւմանսիա (15)	23:00
ՎԱՂԸ	
Կեթաֆէ (13) - Ռասինկ Սանթանտեր (12)	18:00
Մալակա (8) - Էսփանիոլ (18)	18:00
Ռէալ Մատրիտ (2) - Օսասունա (20)	18:00
Ռեքրէաթիւօ Հուելվա (17) - Սփորթինկ Խիխոն (9)	18:00
Ռէալ Վայատոլիտ (10) - Ռէալ Պեթիս (16)	18:00
Վիարէալ (6) - Մայորքա (19)	18:00
Աթլեթիքօ Պիլպաօ (11) - Վալենսիա (4)	20:00
Ալմերիա (14) - Աթլեթիքօ Մատրիտ (5)	22:00

ՖՐԱՆՍԱ. 21-ՐԴ ՀԱՆԳՐՈՒԱՆ

ԱՅՍՕՐ	
Կրենոպլը (11) - Լիոն (1)	20:00
Լորիան (9) - Վալանսիեն (19)	20:00
Մարսէյ (4) - Լը Հաւրը (20)	20:00
Նիս (8) - Օքսեռ (16)	20:00
Սենթ-էթիեն (17) - Լը Մանս (12)	20:00
Թուլուզ (5) - Նանսի (10)	20:00
Նանթ (15) - Պորտօ (2)	22:00
ՎԱՂԸ	
Քան (13) - Մոնաքօ (14)	18:00
Փարիզ Սեն Ժերմեն (6) - Սոշօ (18)	18:00
Լիլ (7) - Ռեննն (3)	22:00

365 ՕՐԵՐԷՆ ՕՐ ՄԸ՝ ՔԱՀԼ-Ի ՀԱՅ ԾԵՐԱՆՈՑԻՆ

● Մակարոսեան ընտանիք իրենց քրոջ՝ Պերճուհի Տէր Գէորգեանի (ծնեալ՝ Մակարոսեան) մահուան քառասունքին առիթով կը ստանձնեն օրուան մը ճաշի ծախսը՝ 300 ամ. տոլարով:

ԷՆ. ՊԻ. Է3.

ՇԱԲԱԹԱՎԵՐՋԻ ՄՐՑՈՒՄՆԵՐՈՒՆ ՅԱՅՏԱԳԻՐԸ

Էն. Պի. Է3.ի պասքեթպոլի ախոյեանութեան մրցումներուն ծիրին մէջ, երէկ տեղի ունեցած երեք ճակատումներէն երկուքը աւարտեցան հիւրընկալ կազմերուն յաղթանակով (երկուքն ալ երկարաձգութեամբ ետք): Շիքակօ Պուլզ պարտութեան մատնեց Քլիվլենտ Քաւալիրզը (102-93), իսկ Տենվըր Նակեթց Ֆէօնիքս Սանզը (119-113):

Հիւրընկալ երրորդ խումբը Նիւ Ճըրզի Նեթց, 105-99 արդիւնքով պարտութիւն մը կրեց իր հիւրէն Փորթլենտ Թրէյլ Պլէյզըրզէն:

Ստորեւ կու տանք շաբաթավերջի մրցումներուն յայտագիրը.

ՇԱԲԱԹ

Ինտիանա Փէյսըրզ - Թորոնթօ Ռեփթըրզ
Ֆիլատելֆիա Սիքսըրզ - Սան Անթոնիօ Սփըրզ
Ուաշինկթըն Ուիզըրտզ - Նիւ Եորք Նիքս
Քլիվլենտ Քաւալիրզ - Նիւ Օրլինզ
Օքլահոմա Սիթի - Տիթրոյիթ Փիսթընզ
Մեմֆիս Կրիզլիզ - Եութա Ճեզ
Ֆէօնիքս Սանզ - Մինեսոթա Վուլվզ
Սաքրամենթօ Քինկզ - Միլուոքի Պաքս
Կոլտրն Սթէյթ Ուորիըրզ - Աթլանթա Հոքս
Լոս Անճելըս Լէյքըրզ - Օրլանտօ Մեճիք

ԿԻՐԱԿԻ

Նիւ Ճըրզի Նեթց - Պոսթըն Սելթիքս
Շարլոթ Հոռնեթց - Փորթլենտ Թրէյլ Պլէյզըրզ
Տիթրոյիթ Փիսթընզ - Նիւ Օրլինզ
Նիւ Եորք Նիքս - Ֆիլատելֆիա Սիքսըրզ
Շիքակօ Պուլզ - Սան Անթոնիօ Սփըրզ
Հիուսթըն Ռոքեթց - Մայեմի Հիթ
Տալաս Մավըրիքս - Եութա Ճեզ
Տենվըր Նակեթց - Օրլանտօ Մեճիք
Լոս Անճելըս Քլիփըրզ - Միլուոքի Պաքս

ՎԻԷՅՐԱ ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ԱՍՊԱՐԷԶԸ ԼՔԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ ԿԸ ՄՏԱԾԷ

Ինթեր Միլանի միջնապահ Փաթրիք Վիէյրա երէկ ֆրանսական «Լ'եքիփ» մարզական օրաթերթին հետ իր կատարած հարցազրոյցին ընթացքին յայտնեց, որ եթէ շարունակէ շատ յաճախ վիրաւորուելով հեռու մնալ ֆութպոլի կանաչ դաշտերէն, մտադիր է Ֆրանսայի ֆութպոլի ազգային խումբը լքել:

32 տարեկան Վիէյրա, 2006-ի Մոնտիալէն ի վեր հեռու ըլլալով ազգային խումբէն, կ'ըսէ, թէ այդ ընթացքը շարունակելը իրեն համար այդքան ալ ձեռնտու չէ, եւ իրեն համար աւելի լաւ է միջազգային ասպարէզը լքելը:

Արսենալի նախկին խմբապետ Վիէյրա միջազգային իր ասպարէզը սկսաւ 1997-ին, Հոլանտայի դէմ տեղի ունեցած մրցումին: Ան 106 անգամ կրած է «կապոյտներ»ուն շապիկը:

ՔԱԼՏԵՐՈՆ ՇԱՏ ՀԱՒԱՆԱԲԱՐ ԻՐ ԹԵԿՆԱԾՈՒԹԻՒՆԸ ՉԱՌԱՋԱԴՐԷ ՆՈՐ ԸՆՏՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒՆ

Ռէալ Մատրիտի նախագահ Ռամոն Քալտերոն շատ հաւանաբար իր թեկնածութիւնը չառաջադրէ ակումբի նախագահական ընտրութիւններուն, երբ անոր չորս տարուան պաշտօնավարութեան շրջանը աւարտի 2010-ին:

57 տարեկան Քալտերոն ձայնասփռուած հարցազրոյցի մը ընթացքին յայտնեց, որ թէեւ այս պաշտօնը յարգուած է, սակայն ինք ստիպուած չէ միշտ այդ պաշտօնը վարել:

Ըստ սպանական մամուլին, ակումբի նախկին նախագահ Ֆլորենթինօ Փերես կը մտադրէ դարձեալ այդ պաշտօնին համար իր թեկնածութիւնը առաջադրել: Նշենք, որ 2006-ին, երբ Փերես ներկայացուց իր հրաժարականը, Քալտերոն ընտրուեցաւ իբրեւ մայրաքաղաքի կազմի նոր նախագահ:

Ս. ԾՆՆԴԵԱՆ ԵՒ ԱՍՏՈՒԱԾԱՅԱՅՏՆՈՒԹԵԱՆ...

Շարունակուած 4րդ էջէն

Առաջնորդը շեշտեց, որ՝ «... նորածին Յիսուս բերաւ իրաւ խաղաղութիւն տառապեալ մարդկութեան՝ մեզի շնորհելով քաջութիւն դիմագրաւելու դժուարութիւնները եւ տիրատուր կարողութիւն՝ արձանագրելու նորանոր խոյանքներ մեր եկեղեցային եւ ազգային կեանքին մէջ»:

«Այս հոգենորոգ վիճակը իրաքահայը ապրեցաւ անցնող հինգ տարիներու տեւողութեան Իրաքի մէջ տիրող աննպաստ ու վտանգաւոր պայմաններու դէմ յանդիման՝ որպէս յաղթական երթ»:

Նկատի առնելով երկրիս տագնապալից վիճակը՝ սրբազան հայրը թելադրեց մնալ անվախ, բայց ըլլալ զգուշաւոր՝ պահելով մեր յոյսը մանկացեալ Փրկչին նկատմամբ իբրեւ երաշխիք իրարու հանդէպ ճշմարիտ սիրոյ եւ արտայայտութիւն զօրացնող հաւատքի, որպէսզի կեանքը ապրինք իմացեալ, հայավայել եւ հաւատաւոր կերպով:

Պատարագի աւարտին թափօր կազմուեցաւ եկեղեցիէն դէպի առաջնորդարանի դահլիճը: Ճանապարհին հաւատացեալ ժողովուրդը, մօտենալով սրբազան հօր, համբուրեց ձեռաց խաչը եւ իրենց զաւակները ներկայացուցին սրբազանին, որ հայրաբար օրհնեց զանոնք:

Կը տեղեկանանք, որ թեմի հայաշատ շրջաններու՝ Պասրայի, Քերքուքի, Մուսուլի, Տըհոքի, Աւգրուկի եւ Զախոյի հայ եկեղեցիները նոյնպէս լեցուած էին խուռներամ հաւատացեալներով:

Քրիստոս ծնաւ եւ յայտնեցաւ
Շնորհաւոր Նոր տարի 2009 թ.

Պաղտատ
Յունուար 8, 2009

ԻՐ ՏՈՒԱՅ ՄԱՄԼՈՅ ԱՍՈՒԼԻՍԻՆ ԸՆԹԱՑՔԻՆ

«ՀԻՒՐԸՆԿԱԼ ԿԱԶՄԵՐՈՒՆ ՀԱՄԱԿԻՐՆԵՐԸ ՄԻԱՅՆ ԻՐԱՒՈՒՆՔ ՊԻՏԻ ՈՒՆԵՆԱՆ ԴԱՇՏ ՄՈՒՏՔ ԳՈՐԾԵԼՈՒ»

ԸՍԱՒ ՓԻԵՌ ՔԱՀԻԱ

Փիեռ Քահիա երէկուան իր մամլոյ ասուլիսին (PROFOTO)

Լիբանանի պասքեթպոլի ֆետերասիոնի նախագահ Փիեռ Քահիա երէկ ֆետերասիոնի կեդրոնատեղիին մէջ տուաւ մամլոյ ասուլիս մը, որուն գլխաւոր նիւթերն էին այս շաբաթասկիզբին տեղի ունեցած Ռիատի Պէյրութ - Սաժես Պէյրութ մրցումին ստեղծուած հարցերը, խռովութիւնները եւ երկու կազմերուն միջեւ արձակուած ոչ մարզավայել բացագանչութիւնները:

Քահիա ըսաւ, թէ ֆետերասիոնը որոշեց այս շաբաթասկիզբէն սկսեալ տղոց Ա. դասակարգի ախոյեանութեան մրցումներուն կիրարկել նոր օրէնք մը: Հիւրընկալ կազմին համակիրներուն միայն պիտի արտօնուի դաշտ մուտք գործել, մինչ հիւր խումբերը օտար դաշտերու մէջ իրենց կատարելիք մրցումներուն համակիր պիտի չունենան:

Քահիա աւելցուց նշելով, որ ֆետերասիոնը այս նոր ձեւը ուզեց որդեգրել, Յունաստանի նման, քանի թէ մրցումները կատարել առանց համակիրի, դռնփակ:

«Մրցումները առանց համակիրի կատարելը մեծ հարուած պիտի հասցնէ պասքեթպոլէն բացի Լիբանանի մարզական կեանքին ալ, ինչ որ ցանկալի չէ որեւէ մէկուն համար: Մեր չորս տարուան պաշտօնավարութեան ընթացքին պիտի փորձենք եւ մեր ամէն կարելին պիտի ընենք օժանդակելու Լիբանանի պասքեթպոլի մարզական կեանքին յառաջխաղացքին եւ անոր յառաջդիմութեան», ըսաւ Քահիա եզրափակելով իր տուած մամլոյ ասուլիսը:

ՍԻՏՆԻ ԿՈՎՈՒ ՄԻՆՉԵՒ ԱՅՍ ՏԱՐԵՇՐՋԱՆԻՆ ՎԵՐՋԸ ԴԱՇՏ ՊԻՏԻ ՉՆԵՐԿԱՅԱՆԱՅ

Ֆրանսայի ախոյեան Լիոնի պատասխանատուները պաշտօնապէս յայտարարեցին, որ նախանցեալ օր փորձերու ընթացքին վիրաւորուած Ֆրանսացի միջազգային յառաջապահ Սիտնի Կովու մինչեւ այս տարեշրջանին վերջը պիտի չկարենայ դաշտ ներկայանալ: Ան պէտք ունի վիրաբուժութեան:

Լիոն, որ կը փորձէ յաջորդաբար ութերորդ տարին ըլլալով տիրանալ ախոյեանութեան տիտղոսին, թէեւ այժմ կը գրաւէ ընդհանուր դասաւորման պարագլուխի դիրքը, սակայն 2-րդ դիրքը գրաւող անոր անմիջական մրցակիցը՝ Պորտօ, միայն կէտով մը ետ կը մնայ անկէ:

29 տարեկան Կովու, որ Ֆրանսայի հետ կատարած է միջազգային 37 մրցում եւ նշանակած՝ 10 կոլ, անկասկած կը հանդիսանայ ակումբի յաջողութեան բանալի տարրերէն մէկը: Այժմ անոր բացակայութիւնը կրնայ իր վատ անդրադարձը ունենալ կազմին արձանագրելիք արդիւնքներուն վրայ:

Կ'ՈՒԶՈՒԻ

● Adkom հաստատութիւնը կարիքը ունի փորձառու քարտուղարուհիի մը. արաբերէն եւ անգլերէն գիտնալը պայման է: Դիմել՝ հեռ. 01-242655/6:

ՈՒԻԼԹՈՐՏ ՓՈԽ ՏՐՈՒԵՑԱՒ ՄԱՐՍԷՅԻ

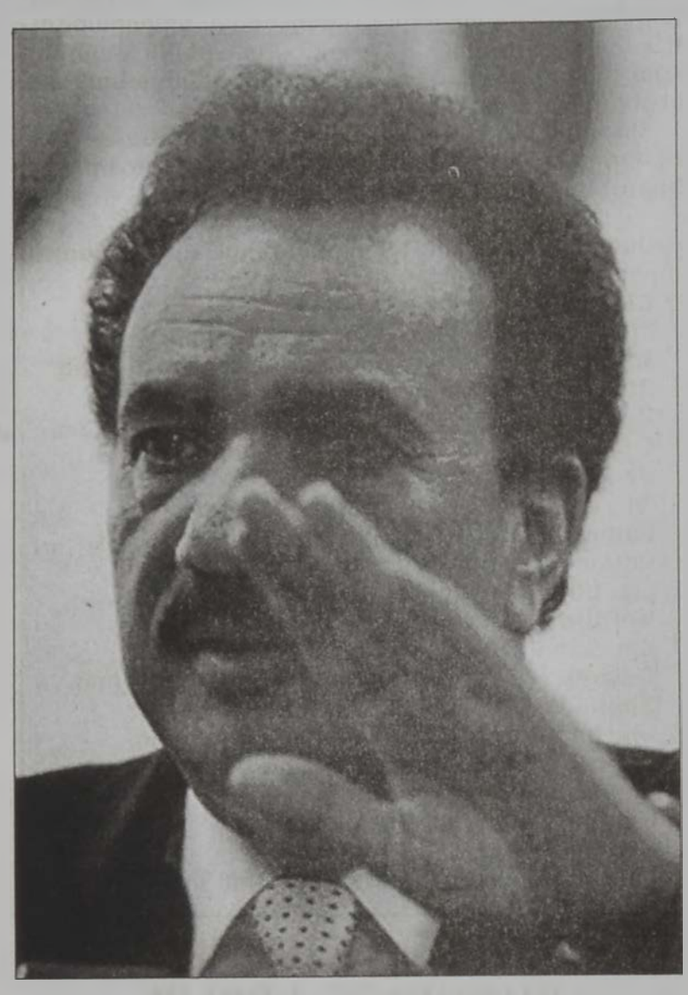
Ռեննի պատասխանատուները յայտարարեցին, որ իրենց ակումբին մաս կազմող Ֆրանսացի միջազգային նախկին յառաջապահ Սիլվեն Ուիլթորտը վեց ամսուան համար փոխ տուին Մարսէյի:

Մարսէյի մարզիչ Էրիք Կերեթց մամլոյ ասուլիսի մը ընթացքին ըսաւ, թէ ակումբը պէտք ունի Ուիլթորտի նման փորձառու մարզիկի մը, որ յաջողի խումբին յաջողութեան մէջ իր կարեւոր դերը ունենալ:

34 տարեկան Ուիլթորտ, որ 1999-էն 2006 92 անգամ կրած է Ֆրանսայի ֆութպոլի ազգային խումբի շապիկը, նշանակած է 26 միջազգային կոլ: Նշենք, որ ան նախապէս մաս կազմած է նաեւ Արսենալի:

ՓԱՔԻՍՏԱՆ ՄՈՒՄՊԱՅԻ ՄԵՋ ՅԱՐՁԱԿՈՒՄՆԵՐՈՒՆ ՄԵՂՍԱԿԻՑ 71 ՀՈԳԻ ԿԸ ՁԵՐԲԱԿԱԼԷ

Փաքիստանցի պաշտօնատարներ հինգշաբթի օր յայտնեցին, որ Փաքիստան ձերբակալած է 71 հոգի, որոնք մեղսակից են Մումպայի մէջ կատարուած յարձակումներուն՝ աւելցնելով, որ Հնդկաստանի փոխանցած տեղեկութիւնները աշխատանքի կը կարօտին, նախքան զանոնք դատարան ներկայացնելը:

Բայց եւ այնպէս, ներքին գործոց նախարար Ռեհման Մալիք խուսափեցաւ պատասխանել այն հարցումին, եթէ կ'ընդունի, թէ Մումպայի յարձակումին ծրագիրը փաքիստանեան հողամասերու վրայ ծնունդ առած է:

Փաքիստանի ներքին գործոց նախարարութիւնը յայտնեց, որ Հնդկաստանի կողմէ Մումպայի մէջ կատարուած յարձակումին մեղսակից նկատուող կազմակերպութիւններէն 71 ղեկավարներ ձերբակալուած են: 124 այլ անձեր հսկողութեան տակ առնուած են եւ հարկ է իրենց իւրաքանչիւր քայլը արձանագրել ոստիկանութեան մօտ:

Ներքին գործոց նախարար Ռեհման Մալիք նախապէս ըսած էր, որ 124 անձեր ձերբակալուած են, սակայն անոր փոխանորդը՝ Քամալ Շահ «Էսոշիէյթըտ Փրես» լրատու գործակալութեան յայտնեց, թէ Մալիք սխալած է:

Մալիք ըսաւ, թէ փաքիստանեան իշխանութիւնները Մումպայի մէջ կատարուած յարձակումին մեղսակցութեամբ ամբաստանուած Ժամաաթ-ու-Տաուա բարեսիրական կազմակերպութեան կապուած 20 գրասենեակներու, 94 դպրոցներու, երկու գրադարաններու եւ վեց կայքէջերու դէմ քայլեր առած են:

Ան աւելցուց, որ իշխանութիւնները փակած են կազմակերպութեան առնչուած տասնեակ մը կազդուրման կայաններ:

«ԱԶԴԱԿ»Ի ՀԵՌԱՁԱՅՆԻ ԹԻԻԵՐԸ
(01)258526, (01)260115 եւ (01)241274:

ԱԶՐՊԷՅՃԱՆ ԿԸ ԲՈՂՈՔԷ...

Շարունակուած Ա. էջէն

Ազրպէյճանական լրատուամիջոցները կը պնդեն, որ պաշտօնական Մոսկուան Երեւանին փոխանցած է 800 միլիոն տոլարի հրասայլեր, զրահամեքենաներ, հրթիռներ, ռռնականետեր եւ զինամթերք Հայաստանի մէջ տեղակայուած ռուսական զօրակայանին միջոցով:

Յիշեցնենք, որ անցեալ չորեքշաբթի օր Ռուսիոյ պաշտպանութեան նախարարութեան մամլոյ եւ տեղեկատուութեան վարչութեան պետի պաշտօնակատար Ալեքսանտր Տրոպիշեւսքի հերքած էր ազրպէյճանական կողմին պնդումները: «Հայաստանին ռուսական զինամթերքի մատակարարում չի կատարուած. այդ մասին հաղորդագրութիւնները իրականութեան չեն համապատասխաներ», ըսած է Տրոպիշեւսքի:

ԼԱՒՐՈՎ ԿԸ ՀԵՐՔԷ

Ռուսիոյ արտաքին գործոց նախարար Սերկէյ Լաւրով երէկ նոյնպէս հերքած է Հայաստանին 800 միլիոն տոլարի ռուսական զէնքի մատակարարման մասին ազրպէյճանական լրատուամիջոցներու հաղորդումները:

«Մենք ընդհանուր հրամանատարութեան հետ միասին այդ իրավիճակին շուրջ հետաքննութիւն կատարած ենք: Այն մարդը, որուն անունը կը նշուի ազրպէյճանական լրատուամիջոցներուն մէջ, ոչ մէկ փաստաթուղթ ստորագրած է: Հայաստան ոչ մէկ մատակարարում իրականացուած է անցեալ տարի», «Ինթըրֆաքս» լրատու գործակալութեան փոխանցումով յայտարարած է Լաւրով Մոսկուայի մէջ տեղի ունեցած մամլոյ ասուլիսին ընթացքին:

«Ռուսիա զինուորական-**թեքնիք** համագործակցութեան ծրագիրներ ունի թէ Հայաստանի եւ թէ Ազրպէյճանի հետ: Անոնք գաղտնի չեն: Որեւէ հարց այն առնչութեամբ, որ նման համագործակցութիւն կ'իրականացուի, չի ծագիր», ըսած է Ռուսիոյ արտաքին գործոց նախարարը:

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ՕԴԱՆԱՒ ՄԸ ԻՆԿԱՒ ՆԻՒ ԵՈՐՔԻ ՀԱՏՍԸՆ ԳԵՏԻՆ ՄԷՋ

155 ճամբորդներ փոխադրող ամերիկեան օդանաւ մը հինգշաբթի ուշ գիշերին, ըստ երեւոյթին թռչուններու երամի մը բախելէ ետք ինկաւ Մանհաթընի մօտ գտնուող Հատսըն գետին պաղ ջուրերուն մէջ: Պաշտօնատարներ յայտնեցին, որ բոլոր ճամբորդները փրկուած են:

150 ճամբորդ եւ 5 անձնակազմի անդամ փոխադրող «Էրպաս» օդանաւի երկու շարժակները Նիւ Եորքէն դուրս գտնուող «Լա Կուարտիա» օդակայանէն թռիչք կատարելէ հազիւ քանի մը վայրկեան ետք խանգարուեցան, ինչ որ մեծապէս հազուադէպ պարագայ մըն է:

Ըստ նախնական տեղեկութեանց, օդանաւին շարժակները դադրած են բանելէ, երբ օդանաւը բախում ունեցած է թռչուններու երամի մը հետ: Ահաբեկչութեան թեզը բացառուած է:

Վերապրողները եւ պաշտ●նատարներ օդաչու Չեսլի Սալընպըրկըրը գովաբանեցին օդանաւը ապահով կերպով գետին մէջ իջեցնելուն համար: Անոր այդ քայլը առիթ ընծայած է, որ ճամբորդները անվնաս դուրս գան արկածահար օդանաւէն:

57-ամեայ Սալընպըրկըր պատերազմական օդանաւի նախկին օդաչու մըն է: Ան արկածէն ետք սկսաւ կոչուիլ «Հատսընի հերոսը»:

Նիւ Եորքի քաղաքապետ Մայքըլ Պլումպըրկ ըսաւ, որ «կը թուի, թէ օդաչուն հոյակապ դեր մը կատարած է օդանաւը գետին մէջ իջեցնելով եւ ստուգելով, որ բոլոր ճամբորդները հեռացած են օդանաւէն»:

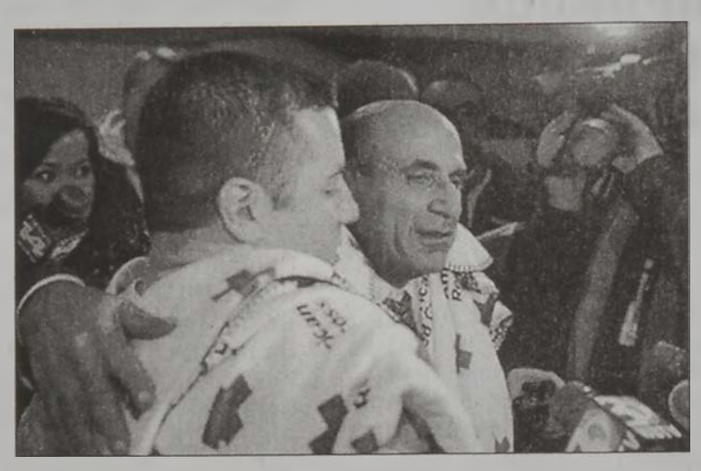
Ան օդանաւէն հեռացած էր երկու անգամ ստուգելէ ետք, թէ օդանաւին մէջ ոչ ոք մնացած է:

Նիւ Եորքի կառավարիչ Տէյվիտ Փաթըրսըն աւելցուց, որ «Հատսընի վրայ հրաշք մը ունեցանք»: Նախագահ Ճորճ Պուշ յայտարարութեան մը մէջ յայտնեց, որ «ներշնչուած է օդանաւի անձնակազմի ատակութենէն եւ հերոսութենէն, ինչպէս նաեւ անձնուրաց փրկարարներու նուիրուածութենէն»:

«Էրպաս 320» տիպի օդանաւը Նիւ Եորքէն թռիչք կը կատարէր դէպի Հիւսիսային Քարոլայնայի Շարըթ քաղաքը:

13 յունուար 1982-ին նոյնպիսի արկածի մը ընթացքին «Էր Ֆլորիտա» օդանաւային ընկերութեան պատկանող «Պոյինկ 737-222» տիպի օդանաւ մը Ուաշինկթընի մէջ ձիւնամրրիկի մը ընթացքին թռիչք կատարելէ անմիջապէս ետք ջախջախուեցաւ 14-րդ թաղի կամուրջին վրայ, ապա ինկաւ Փոթոմաք գետին մէջ:

Այդ արկածին ընթացքին արձանագրուեցաւ 78 զոհ, ներառեալ՝ կամուրջին վրայ գտնուող ինքնաշարժով ճամբորդներ:

Լրագրողներ կը շրջապատեն Քարլ Պագարեանը (աջին), որ փրկուեցաւ օդանաւի արկածէն

Լուսանկարը տրամադրեց՝ ՀԵՐԻ ԳՈՒՆՏԱՔՃԵԱՆ

ԼՈՅՍ ՏԵՍԱՒ

«15 ՍՏՈՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՎ ՊԱՏԻԺՆԵՐ»

Խմբագրեց՝ ՊՕՂՈՍ ՍՍԱՊԵԱՆ

Համազգայինի «ՎԱՀԷ ՍԵԹԵԱՆ» տպարան

Պէյրութ - 2008

ԿԸ ՆՈՒԻՐԵՆ

●Պերճուհի Տէր Գէորգեանի (ծնեալ Մակարոսեան) մահուան քառասունքին առիթով քոյր Արմինէ Մակարոսեան, Միհրան Մակարոսեան եւ ընտանիք եւ Գրիգոր Աթիկեան եւ ընտանիք կը կատարեն հետեւեալ նուիրատուութիւնները.

-ՔԱՀԼ-ի ծերանոցին 300$

-Զմմառու Հայ քոյրերու կեդրոնին 300$

BOGHOS OPTIC
Autoroute Jdeideh, Tel.: 01-870016

ԳՐԱՒՈՒԱԾ ՕՐ

ՃԱՇԿԵՐՈՅԹ

ԾԱՂԿԱՁՕՐԴԻ ԱՌԻԹՈՎ

ԱՋԳ. ԼԵՒՈՆ ԵՒ ՍՈՖԻԱ ՅԱԿՈԲԵԱՆ ՔՈՒԼԵԾ

5 ԱՊՐԻԼ, 2009

Կ'ՈՒԶՈՒԻ

●Հաստատութիւն մը կարիքը ունի քարտուղարուհիի մը. համակարգիչ գործածելը, արաբերէն եւ անգլերէն գիտնալը պայման: Դիմել՝ հեռ. 01-259923 եւ 03-344256:

ԱՇՃԵԱՆ ԹՈՒՐՋ ՀԱՍՏԱՏՈՒԹԻՒՆ

ԿԱՐԻՔԸ ՈՒՆԻՆՔ

Ա.- *Թիքեթինկի* պաշտօնեաներու՝ օրիորդ կամ պարոն, լաւ ամսական եւ շահաբաժին:

Բ.- *Օթոքարի* բաժինը ստանձնող օրիորդի կամ պարոնի մը:

Գ.- Շրջուն օրիորդներու կամ պարոններու՝ առեւտրական ծանուցումներ հաւաքելու համար:

Դ.- Հայաստանի մէջ «ԱՇՃԵԱՆ ԹՈՒՐՋ»ի գրասենեակը ստանձնող պարոնի կամ օրիորդի մը:

Հեռ. 01-240654, 01-261177 եւ 03-233978

ԳՐԱՒՈՒԱԾ ՕՐ

«ԱՂԲԱԼԵԱՆ - ՀՄԸՄ» ՄԱՐԶԱՄՇԱԿՈՒԹԱՅԻՆ ՀԱՄԱԼԻՐԻ ՏՆՕՐԷՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴ

ՃԱՇԿԵՐՈՅԹ - ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ

28 ՓԵՏՐՈՒԱՐ, 2009

ԳՐԱՒՈՒԱԾ ՕՐ

ԿԱԼԱ - ԸՆԹՐԻՔ

19 ՄԱՐՏ, 2009

JOB OPPORTUNITIES

"A Business & Touristic" complex in Armenia has the following vacancies:

1.- **"General Manager** *&* *2-* **Deputy General Manager**

Duties & Responsibilities*: Daily Operations Management, Staff Management, Business Development and other Managerial issues.*

Competencies*: Leadership, Strategic Thinking, Team player. Armenian & English are required. Excellent command of Microsoft Office.*

Minimum requirements*: A University degree in business and/ or relevant specialization: At least 2 years experience in Managerial issues.*

For additional information do not hesitate to contact us on Tel: + 961 1 257676.

Or send your CV by e-mail to manmixhr@yahoo.com

«Երբ ունիս հապարումէկ պատճառ «ՈՉ» ըսելու թմրամոլութեան, կրնաս գտնել հապարումէկ ձեւ՝ մերժելու թմրեցուցիչը»:

Ուղղութիւն ստանալու համար հեռաձայնէ 01-242434 թիւին կամ գրէ info@drugsfreezone.org հասցէին:

«Հորիզոն» թմրամոլութեան կանխարգիլման գրասենեակ, Պուրճ Համուտ, «Արին» սանթըր, 3րդ յարկ:

«Գաղտնապահութիւնը մեր սկզբունքն է»:

Horizon

ՀԱՄԱԶԳԱՅԻՆԻ «ԲԱՐՍԵՂ ԿԱՆԱՉԵԱՆ» ԵՐԱԺՇՏԱԿԱՆ ԳՈԼԷՁ ՇՐՋԱՆԱՒԱՐՏՆԵՐՈՒ ՀԱՄԱԽՄԲՈՒՄ

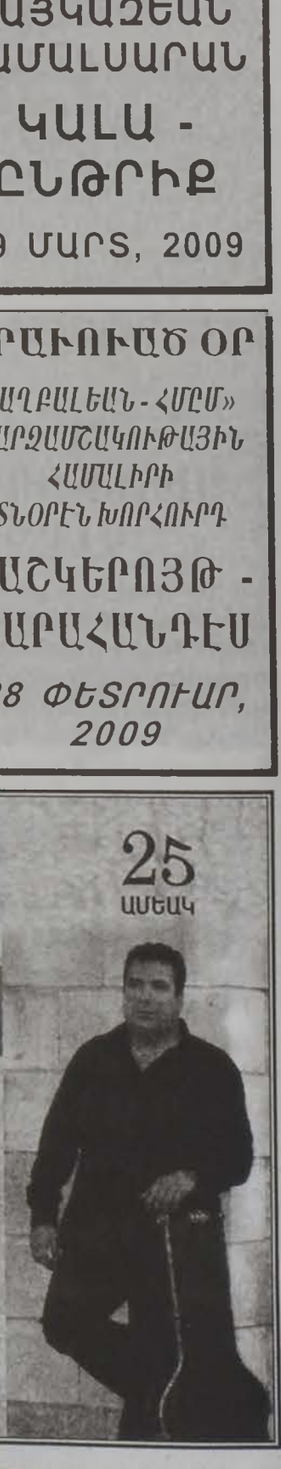
25 ԱՍԵԱԿ

ԵՐԱԺՇՏԱԿԱՆ ԵՐԵԿՈՅ

ՄԿՐՏԻՉ ՄԻՔԱՅԵԼԵԱՆ
(Կիթառ)

Կիրակի, 18 Յունուար 2009-ին, երեկոյեան ժամը 8:00-ին, «Լ. Շանթ» մշակութային կեդրոնի «Գ. եւ Հ. Արմէնեան» սրահին մէջ:

Հրաւէր

ՄԻԱՍԻՆ ԱԻԵԼԻ ՁՕՐԱՒՈՐ ԵՆՔ TOGETHER WE ARE STRONGER

AFHIL ԱՖՀԻԼ

Home Medical Equipment Services

AFIL HEALTH CLUB

P.T.S AMBULANCE

AFIL CAR - LIFE - TRAVEL - X-PAT

UNIVERSITY FUND

AFHIL Mednet Network Clinics